

broj
19

DOK HOLIDEJ

strah od doka
strašniji je
nego dok...

u dimu baruta

CENA 4 DINARA

Frenk Larami

U DIMU BARUTA

Naslov originala:
FRANK LARAMY —
„YOU'LL NEVER HANG ME”

Copyright 1973 by
UNIVERSUM PRESS

SVA PRAVA PRIDRŽANA

Prevod:
Lj. SPASIĆ

Izdaje i štampa NIP „FORUM”, Novi Sad, Vojvode Mišića 1. Odgovorni
urednik Svetozar TOMIĆ. Izlazi svakog prvog u mesecu. Copyright 1972.
by Martin Kelter Verlag.

Oslobodeno Osnovnog poreza na promet mišljenjem Pokrajinskog sekre-
tarijata za obrazovanje, nauku i kulturu SAP Vojvodine br 113-279/73 od
1. januara 1973. godine

1. decembar 1973. godine

U Bigok Flejt, tog sunčanog popodneva, Ariola Hjuz je ujahao vodeći divnog, indijanskog šarca za sobom.

Kalifornijsko sunce već se uputilo svojom putanjom prema Primorskim planinama. Samo po izduženim senkama čovek je mogao da nasluti da je podne odavno prevalilo, ali da vrućina ne popušta.

Bigok Flejt se nalazio južno od Sonore, a istočno, od Džeksonvila. Ariola Hjuz, ustalom, nije ovo mesto sam izabrao. Možda je gazda Ejb Lin imao razloga da ga čak ovamo pošalje. Njegovo je bilo da posluša i ništa više.

Ždrebac, kojega je vodio, kao da nije imao nameru ni posle toliko prevaljenih milja da se pomiri sa sudbinom. S vremena na vreme trzao bi glavom, ali Hjuza to nije moglo da izbaci sa sedla. Ni za živu glavu. Izgubiti šarca značilo bi da beži glavom bez obzira preko granice, ako je mislio da nekako izbegne Linov gnev. Zato je više voleo dolare nego granicu. Ejb Lin mu je obećao lepu svotu ako posao obavi kako valja.

A njegov posao bio je samo prvi deo.

Drugi je pripadao Benu Sloteru.

Hjuz je bio sin Meksikanke i Teksašanina. U velikom požaru, koji je zahvatio preriju u Arizoni oko Preskota, izgoreo mu je otac spasavajući konje iz štale. Majka mu je pobegla za nekog drugog čoveka i devetogodišnji Hjuz je počeo rano da se stara o sebi. To „staranje” počelo je druženjem sa odraslijim besposličarima i otpadnicima, sve dok nije naučio da dobro rukuje koltom i lasom. Onda je sam, sebi stvarao poslove, obično kod najmoćnijih i najjačih. Svoj kolt stavljao je u službu onih koji su mogli najbolje da plate. Nije ga se ticalo da li je sa ove ili one strane zakona.

Sjahao je pred salunom „Zlatna vrata”, privezavši obe životinje za prečku ispred ulaza. Ždrebac je žestoko prodrmao uzde i odmakao se od Hjuzovog vranca. Lupež se samo iskezió, a onda odgurnuo pokretna vratanca i ušao.

„Zlatna vrata” su bila najo-

bičnija jazbina na dva sprata. Gornji su zauzimale tri sobe za izdavanje, a dole se nalazila salica sa nekoliko stolova i jednim separeom za kockanje.

Za šankom se nalazio krčmar, zarastao u salo, na kome je sve pucalo od debljine. Nije imao kose, pa mu se teme presijavalo kao žuta kugla od lusteru. Stajao je oslonjen laktovima na ploču i bezvoljno posmatrao nekolicinu kauboja u jednom uglu. Opušteni obrazi i polusklopljene oči činile su ga večno pospanim.

Ariola Hjuz prelete pogledom po prostoriji a onda se približi šanku. Desnu nogu je podigao i stavio na mesinganu šipku koja se pružala duž celog bara.

Krčmar bez pitanja pokrenu ruku iza sebe i skide flašu sa viskijem.

Hjuz ga prostreli pogledom.

— Nisam tražio viski — odseče.

Debeljko slegnu ramenima, nimalo uzbuđen.

— Drugo ništa ne točimo — reče promuklim glasom. Onda podiže pogled i bolje zagleda posetioca.

Ariola Hjuz je imao uglasto lice sa jako izbačenim jagodicama. Ispod šešira virili su pramenovi crne, masne kose a uglove gornjih usana krasili su tanki brkovi, opušteni nadole. On je bio svestan da liči na Meksikanca i jedva je čekao da ga neko nazove tim imenom pa da mu sruči nekoliko dobrih udaraca za vrat. Imao je široka ramena i čvrste,

čvornovate šake. Možda je i sada od krčmara očekivao neku sličnu reč, ali debeljko iz Bigok Flejta je našao za najpametnije da ćuti.

— Zašto piljiš u mene? — podviknu Hjuz.

Kauboji u uglu se utišaše i pogledaše prema šanku. Hjuz ih odmeri kratkim pogledom i spusti desnu ruku niz bedro. Ljudi se ponovo okretoše sebi i nastaviše razgovor šapatom.

— Jesi li čuo za Ejba Lina? — upita Hjuz krčmara.

— Nisam — odgovori čovek.

— Šteta — reče Hjuz. — Ali nikad nije kasno da čuješ za njega...

I on hitro podiže ruku i šakom odalami krčmara preko zuba.

Čovek jeknu i zatetura se na trag, prema policama i ogledalima.

Udarac se jasno čuo. Razgovor je ponovo utihnulo. Zaškripale su stolice.

Ariola Hjuz se okrenuo izazivački i ponovo približio šaku svom nisko pripasanom koltu.

I ponovo su se kauboji okrenuli.

Hjuz se zacerekao glasno.

— Loše mesto ovaj Bigok Flejt — rekao je. — Služe strance prljavim čašama i najgorim viskijem. Zar nije tako, debeljko?

Krčmar bespomoćno pogleda prema ulazu.

— Očekuješ nekog? — prekide ga Hjuz.

— Ne... ne... — brzo uzvraća čovek, preplašeno.

Hjuz klimnu glavom.

— E, vidiš — nastavi — ja očekujem nekoga. Doći će ovde da pita ko je doveo jednog konja. Taj koji je doveo sam ja. Ali ne pokušavaj da me izdaš! Biću blizu tvog stomaka da u njega saspem malo olova ako te jezik ne posluša...

Iako nije ništa shvatao, krčmar je potvrđivao glavom svaku Hju-zovu reč.

— Sve si razumeo?

— Jesam, mister! — odgovori krčmar.

Hjuz ponovo podiže ruku i udari nesrećnika na isto mesto. Iz rasečene usne linu tanak mlaz krvi.

— Ovo ti je da bolje upamtiš — nasmeja mu se u lice lupež. — A ako neko pokuša da iziđe odavde, dobiće metak u rebra. To važi za sve!

Kauboji se zgledaše.

Ono što je pridošlica kazao zvučalo je ludo, ali se po njemu videlo da to misli ozbiljno.

Niko nije imao nameru da postavi bilo kakvo pitanje. Čovek sa meksikanskim licem podsećao je na smrt.

•
•

U sumrak nad Bigok Flejtom zatreperile su prve zvezde.

U salunu su ljudi pognutih glava čekali da prođu večernji časovi iščekivanja.

Debeli vlasnik „Zlatnih vrati-ju“ stajao je iza šanka kao da je

ispred zida za streljanje. Pod grlom je osećao divljanje sopstvenog srca. Dole, ispod šanka, Ariola Hjuz je sedeo sa otkočenim koltom.

Ulazna vrata su se pokrenula istovremeno kada je kraj grede zanjštao indijanski šarac.

Tišina je dočekala stranca već na samom ulazu.

Krčmaru za šankom su pokleknula kolena. Na taj trzaj Hjuz je uzvratio pritiskom cevi o njegov stomak. Čovek je odjednom počeo da se topi. Znoj mu je izbijao po celom telu i izgledao je kao ukopan.

Hteo je da dohvati čašu, ali ju je samo gurnuo a ona je tupo zveknula o šank. U tišini koja je nastajala taj zvuk je izgledao kao prasak revolvera.

Iza stranca vrata su se zanjhalo i sklopila.

Sve oči su bile uprte u njega.

Bio je obučen u crno, lepo skrojeno odelo. Peševi kaputa padali su preko dva nisko pripasana koluta, čije su drške ukrašene slonovačom jasno govorile da ih ne nosi samo radi izgleda. Lice mu je bilo uzano, a tamna bujna kosa uokvirivala je jagodične kosti, lepo oblikovan prav nos i negovane brkove. Bilo je to neobično lice ispod kalifornija šešira sa širokim obodom. Lice hladno, aristokratsko, kakvo se ne sreće pod vrelim kalifornijskim suncem.

Kao sneg bela košulja pokazivala se između revera dok je ko-
račao, a severni planinski vetar

kao da je sišao sa Sijera Nevade i pretvorio se u dva ledenoplava oka.

Bio je to čovek iz Džordžije, legendarni Dok Holidej.

Bolest koju je nosio u grudima oterala ga je sa obala Atlantika prema Zapadu i toplijim predelima. Bivši zubar iz Bostona proprstario je ceo srednji Zapad u potrazi za mirom i boljim danima, ali leka za bolest nije bilo a mira za njegove koltove sa niklovanim cevima — još manje.

Kao hipnotisani, ljudi su pratili gipke korake vitkog došljaka koji je prilazio šanku.

Malo prašine bilo se naslagalo na njegove čizme sa kratkim sarama i otkrivalo da je dojahao izdaleka.

Debeli krčmar je osetio hladnu jezu uz kičmu. Osećao je da je ovaj gost onaj koga očekuje lupč ispod šanka. Zar će mu iz zasede pucati?

Holidej se naslonio na šank. Uputio je dug pogled prema ogleдалu iznad krčmareve glave i sagledao lica koja su bila sva okrenuta prema njemu.

— Že... želite? — usudi se da tišinu prekine krčmar.

— Brendil! — reče Džordžijanac.

Debeljko samo pokrenu ruku. Sve ostalo na njemu kao da je bilo prikovano za pod. Holideju to ne promače, ali ništa nije rekao.

Krčmar je bacao poglede na sve strane, u očajanju, ali pomo-

ći nije bilo. Niko u salunu „Zlatna vrata“ ne bi ni prstom makao za čoveka koga je čekao metak ako samo zucne nešto što se ne bi svidelo Arioli Hjuzu.

— Nije baš bučno ovde — nehaljno primeti kockar.

— Ne... nije — složi se krčmar.

— Da nije neko umro?

— Ne... zašto bi?

— Učinilo mi se tako — zaključio Dok. Polako je ispijao svoje piće.

Sekundi su prolazili kao časovi. U vazduhu se osećala nape-
tost, ali je izgledalo da svi to primećuju osim došljaka u crnom.

On se, međutim, mirno nagnuo prema krčmaru, spreman da časka. Kao da nije primećivao hladan znoj koji ga je obliavao.

— Da li je neki stranac popodne došao u Bigok Flejt? — zapitao je.

— Stranac? — promućao je krčmar, kolutajući očima. — Ne znam... ovde nije, zaista...

Džordžijanac je gledao pred sebe.

— Neko mi je ukradio konja u Sonori — rekao je tiho. — Ždrebac, indijanski šarac. Sad sam ga video pred salunom. Vezan za gredu sa još jednim konjem. Ništa o tome ne znate?

Debeljko se znojio pod Holidejevim pogledom.

— Ne znam ništa, mister... Ja gledam svoj posao.

— Izgleda... niko ništa ne zna?

— Niko, kunem se! — brzo potvrdi krčmar. U sebi se molio da stranac ode što pre.

— Ali moj ždrebac je tamo — nastavi Holidej. — Nije mogao sam da dođe. Neko ga je vukao, sva mu je gubica oguljena... Zar nema više stranaca u Bigok Flejtu?

— Nema, mister. Vi ste jedini!

— Kako znate?

— Pa... u „Zlatna vrata” niko nije svraćao...

— A čiji je konj ispred saluna?

Krčmar je očajnički mahao glavom.

— Ne znam... Ništa ne znam. Konji me ne interesuju...

— Ni mene — uzvрати Dok — ali me interesuju konjokradice. Možda to interesuje i vašeg šerifa?

— Možda? Zašto ne odete do njega? Možda je još u svojoj kancelariji?

Džordžijanac ga preseče pogledom.

— Mnogo vam je stalo da se što pre izgubim — promrmlja. Da li vás je neko zakucao za bar? — iznenada upita.

— Ne... — zatrepta debeljko, sledivši se.

Džordžijanac ispruži ruku i pokazao prema flaši sa pićem.

— Sipajte mi onda još jedan brendi — reče.

Krčmah odmahnu.

Opet su minuti otegnuti prevlađivali svoj put. Veliki zidni sat kao da je stao i zamro.

— Imate li slobodnu sobu? — upita kockar.

Krčmar kao da ga nije shvatio. — Sobi? — ponovi za strancem. — Hoćete da... ostanete ovde?

— Zašto ne bi?

— Mislio sam...

— Šta ste to mislili, baš me zanima?

— Ništa... Hteo sam da kažem za sobu... Nije za vas, mister. Previše je skromna.

— Ne smeta...

— Prljava je. Sva je u neredu...

— Bolja je nego trava i sedlo pod glavom. Dajte mi ključ.

Krčmar je kršio prste.

— Ključ? Ne znam gde mi je ključ... ja...

Holidej slegnu ramenima.

— Naći ću je već i bez ključa — reče.

— Tri dolara unapred! — skoro povika krčmar. Bila je to cena zbog koje bi neki lupež potegao kolt i kaznio drskost. Krčmar je, u stvari, hteo da odvrati stranca od namere da spava kod njega pa je izrekao previsoku cenu.

Holidej je zastao na pola puta. Skoro neprimetno je zabacio peš svoga kaputa i drška kolta ukrašena slonovačom bljesnula je u krčmarevim očima poput eksplozije dinamita.

— Šta ste rekli? — zapita Holidej.

— Ništa — zabrza krčmar — rekao sam samo da je soba dolar za noć...

— Učinilo mi se da ste rekli tri?

— Zaista? Možda mi je izleto lo...

Kockar se okrenuo i lagano popeo stepenicama.

Ispratili su ga pogledi prisutnih u „Zlatnim vratima”.

Ariola Hjuz bi možda pokušao da puca u njegova leđa, ali se setio Linovih reči: — „Ne pokušavaj ništa dok si s njim u istoj prostoriji. Nemaš šanse. On je najbrži na Zapadu!”

I lupež je odustao.

Dok Holidej je zatvorio vrata za sobom. Dole, u salunu, tek tada su se ljudi slobodnije pokretali. Ariola Hjuz je izmilio ispod svog skrovišta, psujući.

Ili je Ben Sloter pobegao, ili još nije stigao. Ali, ovo je bila prilika za njega. Holidej je stajao sam za šankom i brbljao koještarije, a Slotera nije bilo nigde.

Lupež je pljesnuo krčmara po leđima.

— Bio si dobar, debeljko — dobacio mu je — ali si bio blizu pakla.

Njegov posao bio je gotov: doveo je konja iz Sonore čak u Bigok Flejt i mogao je da se vrati. Njegov deo posla je završen.

Ariola Hjuz bi imao više sreće da je istog časa napustio salun i odjahao natrag.

On je, međutim, bio žedan i zatražio je viski.

— Opet nisi oprao čašu — iscerio se Hjuz.

Krčmar se povlačio natrag sve dok leđima nije napipao police.

— Jesam, jesam... Dva puta! Hjuz zaklima glavom, zadovoljan.

— Takvog te volim, debeljko! Samo, ne čini li ti se da ova čaša zaudara?

— Zaudara?

— Jeste, zaudara na tvoj znoj. Mnogo se znojiš, a to ne valja. Može da ti skрати život...

On zubima izbací čep iz flaše i otpi nekoliko dobrih gutljaja. Glasno je cokuo jezikom i dlanom obrisao usta.

— Dug je put do Sonore, debeljko — dobacio je krčmaru. — Spremi mi još jednu flašu.

— To košta tri...

Hjuz iznenada poteže kolt i uperi u čoveka.

— To će te koštati života, smrdljivi peraču čaša! — zaur-lao je. — Ariola Hjuz nikad nije platio svoje piće, pa neće ni sada! Da li ti je to jasno?

— Jeste — promuca krčmar.

— Onda umukni i spremi piće.

Malo kasnije Ariola Hjuz je stavio flašu pod mišku i uputio se prema vratima.

Niko nije primetio vitku prilik-u na vrhu stepeništa.

U stvari, videli su ga tek kad je doviknuo:

— Stani!

Metalan glas ukopao je Hjuza u mestu.

•
• •

Psujući sebi u bradu, Hjuz se polako okrenuo i susreo sa čuve-

nim kockarom, kome je u Sonori ukrado konja iz gradske štale i doveo u Bigok Flejt po nalogu Ejba Lina.

— Meni si nešto rekao? — drsko je upitao Hjuž. Flašu sa viskijem je polako spustio na sto pored sebe, ne skidajući pogled sa Holideja.

— Tebi, amigo! — dobaci Džordžijanac. — Je li ono tvoj konj napolju?

— Ne znam o čemu pričaš, kičošu! — isceri se Hjuž, koji je malo verovao u priču o najbržem revolverašu Zapada.

— Čuo sam da u ovim krajevima konjokradice vešaju bez suđenja — dobaci mu Dok, silazeći niz stepenice.

— Što se to mene tiče? — drsko odvrati lupež.

— Ljudi će reći ono što sudiju bude interesovalo.

— Neće oni ništa reći — likovao je Hjuž. Mislio je da je strah koji je malopre uterao posetiocima sada bio još prisutan u njima.

— Siguran si u to, amigo? Da si tako siguran, ne bi sedeo ispod šanka kao izgladneli pacov.

Neko se u blizini nasmeja. Ariola Hjuž pocrvene sve do ušiju. Bio je to poen za Holideja, na koji nije računao.

On munjevito spusti ruku prema svom koltu i izvuče do pola.

Ali samo dotle. U rukama Doka Holideja dva puta zagrneše koltovi sa niklovanim cevima. Ariola Hjuž urliknu. Njegovo

oružje izlete iz ruke i tresnu o mesinganu šipku pored šanka a ruka mu utrnu od udara i bola.

Bio je to proketo brz i precizan hitac.

Najbolji hitac koji su ikada videli ljudi u Bigok Flejtu.

— Sada počni da pričaš — obrati mu se kockar, stavljajući svoje koltove natrag u futrole. — Zašto si mi ukrado konja i dovikao čak ovamo?

Hjuž je tvrdoglavo odmahivao glavom i povlačio se korak po korak prema vratima.

— Nećeš da govoriš?

— Ne znam o čemu pričaš...

Holidej ponovo ispruži ruku i jedan od koltova izlete iz pojasa kao ponet čarolijom. Zrno prozujala prostorijom poput otrovnog insekta i odvali Hjužovu potpeticu sa čizme.

— Sledeći ide malo više — opomenu ga kockar metalnim glasom.

Hjuž je već bio upaničen.

— Hoćeš govoriti, čoveče?

— Ništa ne znam...

Džordžijanac ponovo izvuče kolt. Ovaj put metak odnese šešir sa lupežove glave i skoro mu podiže kosu. On rukom posegnu prema temenu i skoro kriknu od straha.

— Dakle? — osvesti ga Holidejev glas.

Ariola Hjuž više nije bio tako siguran u sebe.

Kockar ponovo podiže oružje.

— Čekaj — povika Hjuž. — Ja sam samo izvršio nalog...

— Čiji nalog?

— Rečeno mi je da ukradem konja i dovedem ovde. Ništa više. Ne znam ništa više...

— Ko ti je to rekao?

— Ne mogu da kažem...

Dok Holidej je prilazio kao sablast. Ruke je držao opušteno niz telo, a pogledom je prosto sekao konjokradicu.

— Ko te je poslao?

— Reći ću, čekajte. To je...

Ariola Hjuz nikada nije završio rečenicu.

U stvari, nikada više neće ni izgovoriti bilo kakve reči. Jer, sa vrata, iz tame, grmnula je dvocevka i plamen je kao užarena lopta bljesnula i utrnuo, ostavljajući za sobom samo eho pucanja.

Hjuz se zaneo, sa zaprepašćenjem u očima. Bio je pogođen u leđa, krv mu je linula na usta još dok je tako, kao o vazduh obešen, zastao, umirući na sredini saluna.

Onda je pao.

Džordžijanac je odskočio kao mačka u stranu.

Ostali gosti su posakrivali glave pod stolove. Sa ulaza je dvocevka zagrmela još jednom i poletelo je iverje sa stepenišnog stuba gde je do malopre stajao čovek iz Džordžije.

Krčmar je začas nestao iza šanka.

Holidej je opalio nekoliko hitaca prema ulazu, u noć.

Onda je nastupila tišina.

Ljuti barutni dim rasplinuo se nad telom konjokradice iz Sonore.

Kockar se podigao i oslušnuo. Neko je već jahao žustrim galopom iz grada. On napuni svoje „linkoln“ revolvere, obrnu ih nekoliko puta oko kažiprsta i smesti u korice.

Zatim je prišao Hjuzu i jednim pogledom zaključio da mu nema više spasa.

Ipak se nagao nad njim. Umirući čovek je pokrenuo usne kao da je još nešto hteo da istisne iz sebe. U poluotvorenim očima samrtnički se cerila smrt.

Holidej prisloni uho na njegova usta.

— So...nora...

To je samo uspeo da kaže. Onda je glava klonula na stranu.

Ariola Hjuz bio je mrtav.

Neko, dakle, nije želeo da Holidej ostane u Sonori. Neko je potplatio Hjuza da mu ukrade konja, odmami u Bigok Flejt i tu ga ustreli, daleko od Sonore.

Samo, ovaj put stradao je jedan čovek iz te branše. Slučajno, a možda i ne.

Bio je ubijen u trenutku kada je hteo da oda ime čoveka koji ga je poslao sa Holidejevim ždrepcem na put.

Kada se spremao da ustane, podigao je pogled i našao se pred koltom. Oko njega vladala je tišina. Džordžijanac je ustao polako i ispravio se. Ugledao je pred sobom omalenog, dežmekastog čoveka sa zvezdom na košulji.

Zakon iz Bigok Flejta stigao je kasno, kako to obično biva.

Čuvar zakona u ovom malom

kalifornijskom naselju pre je ličio na penzionisanog štalskog momka nego na maršala. Videlo se da nije imao skoro nevolja sa pucaњem i leševima, jer je i kolt držao nesigurno, više reda radi.

Holidej je prekrstio ruke na grudima. Maršal je pogledao u njegove koltove i namrštio se.

— Da li ste vi ustrelili ovog momka ovde? — upitao je.

Holidej se osmehnuo gorko krajevima usana.

— Maršale, zar ja nosim dvocevku o pojasu? — upita.

— Ali ste stranac — kočoperio se čovek. — Pucali ste, zar ne?

— Jeste — javi se krčmar — u čizmu i u šešir.

— Kako to? — zapita šerif.

— To je duga priča, maršale — prekide ga Dok. — Popio bih jedan brendi dok vam ostali ispričaju...

Ljudi zagalamiše i okupiše se oko čuvara zakona. Holidej se nasloni na bar i zatraži piće. Krčmar ga odmah usluži.

— Morate me razumeti za ono malopre — rekaō je uz izvinjavajući pogled. — Bandit je stajao dole i držao otkočen kolt. Nisam smeo da vas opomenem...

— Ja vas razumem — uzvрати Džordžijanac odsutno. Njegove misli bile su u Sonori. Kome je smetao njegov dolazak u taj gradić?

— ... bio je vrlo opasan, taj Hјuz. Niko nije smeo da mu se usprotivi. Mislím da je bio spreman da ubije, bez razloga. Pravi ubica.

Holidej podiže pogled.

— Kako rekoste da se zove?

— Hјuz... Ariola Hјuz, čini mi se... Čuo sam to jasno kada je planuo što sam mu za viski tražio novac. Ne znam da li su ostali čuli, ali ja jesam.

— Dobro je da ste me o tome obavestili — reče Dok. — To je već neki trag...

— Molim?

Holidej odmahnu rukom, obuzet svojim mislima.

Tada je osetio pored sebe nekoga. Okrenuo je glavu i ugledao maršala. Izraz lica čuvara zakona u Bigok Flejtu više nije bio odbijajući kao malopre, ali je, očigledno, bio odlučan.

— Ne znam ko je ubio ovog stranca — rekao je šerif. — ali svakako da je to bilo u vezi s vama.

— U vezi s mojim konjem, maršale — primeti Dok. — Pratić ga još od Sonore i nalazim ga privezanog ovde pred salonom.

Šerif odmeri Džordžijanca od glave do pete. Kao da mu je tek sada palo u oči njegovo odelo i oružje. I to što je video izgleda nije mu se svidelo.

— Koji je vas vetar doveo ovamo?

Džordžijanac uze svoje piće i prinese ustima. Bilo mu je dosta pitanja za ovu noć. Želeo je da se odmori, ali otresti se maršala Bigok Flejta bilo je teže nego pobeći od zvečarke.

— Odgovarajte na moja pitanja, stranče!

Džordžijanac se polako okrenu prema šerifu. Verovatno je ovaj želeo da poveća svoj ugled, ili je imao toliko vremena da je sve ovo smatrao za čas kanje.

Holidej izvadi svoj srebrni, džepni sat i baci pogled na nje-ga.

— Zar nije vreme za kafu i krevet, maršale? — upita ga.

Čovek zatrepta, ne shvataju-ći šta je stranac hteo da kaže.

— O čemu vi to...? — upita. — Ovde ja postavljam pitanja!

— Zaista? Onda uzjašite i sti-gnite ubicu sa dvocevkom, pa ga ispitajte do mile volje!

Šerif htede nešto da kaže, ali ga kockar preseče:

— I ne pokušavajte da se na-đuvate kao žaba. Možete pući!

Čuvar zakona u Bigok Flejtu, iako na mukama, hteo je da ovu stvar okonča potezanjem kolta i hapšenjem. Međutim, samo što je dotakao dršku oružja, ugledao je tamne otvore dve niklovane cevi u rukama čoveka sa hladnim, pla-vim očima. Odjednom je osetio da od stranca bije neki ledeni dah.

Ustuknuo je.

— Ja sam ovde zakon...

— Niste vi ništa! — prekide ga Holidej. — Umesto da jurite ubicu, vi pokušavate da preko mene operete ruke za svoju nesposobnost. I još nešto: ne volim da neko poteže oružje ako nema nameru da puca...

U salunu je zavladała stravič-na tišina. Šerif je bio dotučen. Stranac se odjednom izmenio. De-

lovao je poput dinamita. Oni ko-ji su prisustvovali sceni kada su Hjuzu leteli šešir i parče potpe-tice — znali su da sa njim nema šale. Šerif je to saznao tek sada.

— Ko ste vi?

Džordžijanac vrati vešto svoje koltove natrag.

— Ako vam je toliko stalo — zovem se Džon Henri Holidej. Ne-ki me zovu i Dok Holidej.

Maršal iz Bigok Flejta ustuk-nu još jedan korak.

— Dok Holidej?!

Uzdah zaprepašćenja pronese se salunom kao talas.

Holidej se u sebi osmehnu sa gorčinom. Zar i ovde, upita se? Zar je i dođe doprla njegova mračna slava, čak u sunčanu Ka-liforniju, na obale Tihog okeana?

Ariona, Kanzas, Nevada, Ore-gon, Vajoming, Novi Meksiko, Tek sas... Svuda je bio, krstario i lutao za nekom svojom nedostiž-nom zvezdom. Po salunima je os-tavljao svoj trag kockara i re-volveraša, za njim su kolale ne-verovatne priče koje su prerasta-le u legendu. Mislilo je da toga ovde neće biti. Verovao je da će postojati na Zapadu komad pok-ranjine u koji nije doprla slava najboljeg strelca Zapada i kralja među kockarima...

Ali, varao se izgleda.

To je potvrdio i maršalov uz-vik, i komešanje ljudi u salunu.

Vesti svuda stižu. Naročito one loše.

— Dok Holidej? — mrmljao je šerif iz Bigok Flejta. — Zar niste

u Koloradu? Zašto ste baš ovamo dojahali? Nebesa!

Kockar okrenu leđa čuvaru zakona i vrati se svom brendiju.

— Bilo bi najbolje da odete odavde što pre — gundao je maršal Bigok Flejta. On je slušao priče o čuvenom revolverašu i znao je da se tamo, gde on dolazi, gomilaju razbojnici i ubice svih vrsta.

Džordžijanac ništa nije odgovorio.

U svom životu naslušao se ovih priča i ovakvih reči. Uostalom, niko mu nikada nije ni pozeleo dobrodošlicu. Tamo gde je dolazio da potraži mir — nalazio je samo gužvu i podozrivost. Smetao je i lupežima i čuvarima zakona; zazirali su od njega čim bi se pojavio. Pri pominjanju imena „Dok Holidej“ zadrhtali bi i oni sa čistom i oni sa sumnjivom prošlošću.

— Koliko ostajete u Bigok Flejtu? — zapita šerif

— Gledaću da što pre pobegnem odavde — odgovori Holidej.

— I ja bih vam to savetovao — složi se maršal.

— Znači i vi osećate smrad ovde? — ironisao je kockar.

Šerif proguta ovu upadicu, praveći se da je nije razumeo.

— Iznesite ovog napolje — naredio je nekolicini kauboja u salunu.

Dvojica dohvatiše mrtvog Hjuza za ruke i noge i poneše ga.

Noć je bila topla i krcata zvezdama.

Džordžijanac iziđe i odveza svog Miga. Zdrebac zadovoljno zarza i prisloni njušku na Holidejevo rame.

•
• •

U Džeksonvilu je Ben Sloter promenio konja. Opasno mu se žurilo, što dalje od Bigok Flejta. Gurnuo je dvocevku u futrolu o sedlo, pritegao opasač i mamuznuo konja.

Put pred njim bio je posut mesečinom kao finom, srebrnastom prašinom.

Sloter je bio suvonjav, visok momak tridesetih godina, preplanutog lica i velikih, zelenkastih očiju. Imao je visoko čelo i četvrtastu bradu, koju je brijač možda samo dva puta mesečno. Vazio je za dobrog strelca, ali prilično glupog. To mu međutim, nije smetalo da salunske devojčure luduju za njim između Altavila i Čajnes Kempa.

Jedan iz najbliže garde telohranitelja Ejba Lina u Sonori sada je jahao natrag sa zebljom u srcu. Šta će kazati Ejb? Da li je dobro učinio to što je smatrao da učini? ...

Osvrtao se, istina sve rede za sobom, kao da je očekivao, da će čuti topot još nekog konja.

Ali, noć iza njega bila je gluva.

•
• •

— Rip! — zaurao je Lin iz svoje fotelje.

Vrata su se otvorila i na njima se pojavio visok, plavokos dugonja u iznošenoj pamučnoj košulji boje trešnje i u bledoplavim pantalonama, usko pripijenim uz noge.

— Još ništa?

— Ništa — odgovorio je momak.

Rip Čerek bio je neka vrsta Linovog telohranitelja broj jedan. Rukovao je koltovima kao igračkama, pogađao dolar u letu jednim hicem, vešto se tukao pesnicama i izvanredno baratao nožem. Uza sve to bio je prilično pronicljiv. Ejb Lin ga je kupio za hiljadu dolara mesečno od Sema Longfleja, rančera iz Drajtauna, koji je sa krdom rasnih konja prolazio pored Sonore prema Altavilu. Rip Čerek je bio predradnik među goničima i očigledno da se nerado prihvatao tog posla, ali bolje nije našao. Ejb Lin ga je zapazio u jednoj salunskoj tuči i smesta mu ponudio posao.

Rip Čerek ipak nije samo jednostavno „prešao” na drugu stranu već je zamolio Lina da sa Longflejem svrši taj posao. To je još više Lina uverilo da je napravio dobar posao. Sa Longflejem nije bilo problema, iako je malo zatezao, pošto je Čerek bio vredan radnik i odan pratilac na putu.

Sada je stao kraj vrata, sa ščišrom u rukama, čekajući dalja naređenja. Ejb Lin je dobio pr-

stima po stolu i posmatrao svog čoveka s neskrivenim dopadanjem.

Čerek je imao blizu trideset godina, vitak i mišićav. Nosio je kolt nisko pripasan, jednostavne izrade, izlizane futrole, odakle je s lakoćom iskakao. Imao je pregršt bleđučkastih pegica u predelu nosa i jagodica i kratko podšišanu kosu.

— Znaš — nastavio je Lin — sve imam osećaj da će Ben da zabrija stvar!

— On je dobar strelac — odgovori Čerek.

— To znam, ali dobar strelac ne sme da bude toliko glup kao on! Mogu da se kladim da je nešto zabrijavao i da sada juri ovamo da mu kažem šta će dalje da radi...

Čerek je ćutao.

— Ne slažeš se sa mnom? — upita ga Lin.

— Zašto ne bih? — slegnu ramenima Rip. — Ipak bih sačekao njega da dođe...

— Ako uopšte dođe.

Ejb Lin je, za razliku od Čeraka, bio manji, širokih ramena i čvrste konstrukcije. Kosu je imao prosedu po slepoočnicama, duboke bore oko usta i crne, guste obrve nad očima boje kestena. Nosio je odela modernog kroja a oružje, „lajting” kolt kalibra 38 držao je u specijalnoj futroli pod pazuhom.

Davao je dosta na sebe: nosio je uvek čiste, svetle košulje sa somotskim kravatama i prugas-

te prsluke. Brijao se svakoga jutra i nekom vrstom mirišljave pomade mazao kosu, ne bi li je ukrotio, pošto nije voleo šešire. Na prstima leve ruke, na svakom prstu imao je prstenje. Lakovane čizme sa kratkim sarama bile su spretno zavučene pod nogavice pantalona.

Svojim izgledom Lin je hteo da i pred samim sobom ibriše svoje poreklo.

Bio je vanbračni sin Meri Lin, sudopere iz „Kolorado” saluna u Las Animasu. Odrastao je kod neke tetke u Tonopi, u Nevadi, a čim je napunio dvanaest godina otisnuo se preko Vajt planina u novi, bolji svet za arnjevima jednog karavana. Taj svet, međutim, nije bio ni nov ni bolji. Čak ni dalek. Zaustavio se u Kaliforniji, u Kaleksiku. Radio je sve vrste poslova, od kopanja zlata do čuvara reda u salonima za kockanje u Sakrameptu. U Pasadeni je u obračunu sa sinom jednog uglednog građanina označen kao ubica i trebalo je da ga obeše u zoru. Uspeo je da se domogne zatvorskih ključeva, simulirajuć bolove u stomaku. Kada je pomoćnik šerifa uleteo unutra, bio je dočekan udarcem noge od drvenog zatvorskog kreveta. Lin je prešao Kolorado pustinju prema Arizoni i tu mu se izgubio trag. Čitavih dvanaest godina.

Iskršao je u Sonori jednoga dana, kupivši veliki komad zemlje nadomak gradića. Uzgajao je koње, razvijao trgovinu i sticao po-

pularnost velikim zajmovima bez kamate. Imao je kuću u meksičanskom stilu, sličnu bogatim hacijendama južno od Sonore prema Meksiku, sa crvenim crepovima, niskim krovovima i belo okrećenim zidovima sa dosta drveća okolo.

Kada je učvrstio svoj položaj i svoj ugled, počeo je polako da okuplja oko sebe oprobane revolveraše. Držao ih je podalje od grada i dobrom platom ih obavezao na slepu poslušnost.

Rip Čerek je još uvek stajao pored vrata.

— Idi! — reče mu Ejb.

Plavokosi stavi šešir na glavu i išunja se tiho iz velike Linove sobe.

— Još šest dana samo! — promrmaljao je Ejb Lin i skupio prste u šaku, stegnuvši tako da su mu zglobovi pobeleli.

*
* *

Ben Sloter je stigao u zoru. Pod njim je konj posrtao. Ni jahać se nije bolje osećao. Ujahao je u ogromno dvorište, ograđeno velikim debelim zidom. Na kapiji od čvrstih, lepo istesanih greda stajala su velika slova od kovanog gvožđa: E. L.

Rip Čerek je sišao niz vijugavo stepenište, netremice posmatrajući došljaka. Ocenio je da je Ejb Lin bio sinoć u pravu. Ben Sloter je sigurno nešto zabrljao.

— Ejb je rekao da mu se javiš čim dođeš — poruči mu Če-

rek. Sloter klimnu glavom, gledajući pred sebe u zemlju.

— Ne pitaš me ništa? — pro-gundao je.

— To ostavljam Ejbu — nas-meja se Čerek.

Ali Sloteru nije bilo do sme-ha.

On opsova nešto kroz zube i uputi se krupnim koracima prema kući.

Ejb Lin ga je sačekao čuteći. Sedeo je u svojoj velikoj stolici sa izrezbarenim naslonom i zurio u oznojenog Slotera. Po nači-nu na koji ga je dočekao, ubica Ariole Hjuza je osetio da gazda pretpostavlja da nije uspeo.

— Pa?

Samo je to rekao Ejb Lin. Slo-ter uzdahnu.

— Nisam uspeo — rekao je najzad. — Ispalo je sve drukči-je...

— Kako?

Sloter baci čežnjiv pogled prema slobodnoj stolici, ali ga Lin ne ponudi da sedne.

— Sve je teklo po planu, dok Hjuza nije počeo da brblja...

Lin podiže obrve.

— O čemu?

— Holidej ga je iznenadio, ra-zoružao ga i zapretio da će ga ubiti ako mu ne kaže po čijem je nalogu ukrao njegovog konja...

Ejb Lin se pridiže iza stola.

— Šta to govoriš? Zar je re-kao? Gde si ti bio?

— Ja... stajao sam na ulazu, ali Hjuza mi je zaklanjao cilj svo-jim kretanjem. Šta sam mogao?

Kada je počeo da govori, došao je da izrekne samo vaše ime...

— I?

— I ja sam opalio u njega!

— U koga, dovraga?

— U Hjuza! Mislilo sam da ga moram sprečiti da vas oda! Ubio sam ga na mestu...

Lin se malo primiri.

— Opalio sam i u Holideja — nastavi Sloter — ali sam ga pro-mašio. On je uzvratio vatrom i skoro me je očešao. Onda sam po-begao...

Ejb Lin pogleda svoje prstenje, razmišljajući.

— Mada si budala, Ben — ka-zao mu je polako — ipak si dobro učinio što si učutkao Hjuza.

Sloter se ozari, ali ne za dugo. Ejb Lin se naroguši i podviknu:

— To ne znači da nećeš natrag! Moraćeš da popraviš svoju greš-ku, ovaj put bez promašaja. Po-zovi mi Čereka.

Sloter izlete napolje.

— Prokletstvo! — zarežao je Lin, udarivši pesnicom o šaku svoje druge ruke. — Taj prokleti kockar nikako ne sme da dođe ovamo! Bar ne za ovih šest da-na!

Malo zatim, u Linovu sobu ušao je Rip Čerek sa još dvojicom.

Bili su to Alvarez Bol i Virdžil Mek Marej, desperadosi iz Novog Meksika.

Ben Sloter ušao je poslednji.

Ejb Lin ih pogleda redom, po-jedinačno. Svakome je već dode-lio novi posao i sada je procenji-

vao njihove šanse. Alvarez Bol bio je nekada maršal u Kolorado Springsu ali je izgubio značku kada su ga otkrili da šuruje sa bandom Vajta Tekerija. Neko vreme se smucao za svakojakim poslovima sve dok nije naleteo na Ripa Čereka, koji je imao odrešene ruke da zaposli dobre momke.

Bol je, inače, važio za najčutljivijeg momka oko Ejba Lina. Malo je pričao, ali je zato dosta pušio. O sebi je retko govorio. Imao je, videlo se, nekada lepo lice, ali ga je neka kožna bolest upropastila i sada je bilo rošavo od jagodica nadole. Zbog te bolesti izgubio je i dosta kose i samo je nešto dlaka u vidu retkih pramenova štrčalo ispod stetsona.

Virdžil Mek Marej je bio ljudina, crvene kose i brade. Lice mu je izgledalo dobroćudno, ali ispod njega skrivala se opaka narav i snažne šake koje su mogle slomiti čoveku vrat jednim udarcem. Iako naizgled nespretan, imao je brze pokrete kad je trebalo da upotrebi koltove ili pušku.

Sada su sva četvorica stajali poređani kao pod konac ispred Li novog stola. Svi su držali šešire u rukama i svi su ćutali.

— Možda ste čuli da Ben nije uspeo? — bile su prve Ejbove reči.

Oni su samo klimnuli glavom dok je Sloter pocrveneo.

— Taj momak, mislim na Ho-

lideja, nije glup. On će osetiti da nekome smeta u Sonori i doći će da to proveri. Zato sam vas i pozvao: on ne sme ovde stići živ...

— Šta treba da radimo? — zapita Čerek.

— Ubićete ga — mirno odgovori Ejb. — I to ćete ga čekati u zasedama duž puta prema Sonori. Ako jedan ne uspe, tu će biti drugi da ga ispravi. Samo, cnaj ko ne uspe, ako ostane živ, neka ne dolazi ovamo. Ja ću ga potražiti i lično ustreliti...

Lupeži se međusobno pogledaše, ali ne rekoše ništa.

Rip Čerek se promeškolji na svom mestu.

— Čuo sam za Holídeja da dobro puca i dobro barata kartama — javi se on — ali mislim da mu ne treba pokloniti toliko pažnje da bi...

— Misliš? — nasmeja mu se Lin u lice. — Ja ti kažem da je on najopasnija guja na Zapadu. Što je najgore, zabada svoj nos gde god oseti da nešto smrdi. Bio sam u Taksonu, u Arizoni, kad je pohvatao i takve ribe kao što su Hal Turner i Danki Klejton. To neka vam bude jasno: on se ne može potkupiti, a kad oseti neki trag gori je od prerijskog vuka...

— Zašto bi posumnjao u nas?

— Imao bi zašto, ali ne želim da rizikujem kako. Nestanak Obrija Hamiltona je uzbudio Sonoru u prvo vreme, a sada ne želim da neko podgreje tu stvar pre nego što istekne rok...

Posle kraćeg ćutanja Lin nastavio:

— Ben Sloter je će još danas vratiti i ostati u Džeksonvilu, Alvarez Bol u Čajnes Kempu, dok će Mek Marej biti u Džemstauunu... To je put kojim Holidej mora proći da bi stigao u Sonoru...

— Neće stići — obeća Sloter u ime svih.

— Videćemo — uzvрати Lin. — Mnogi su tako kazali, a bili su izbačeni iz čizama kada su se s njim našli oči u oči...

Mek Marej se nasmeja.

— Pa, možda on nema oči na leđima, gazda?

*
* *

Severno od Sonore, malo izdvojeno od linije puta između Bulona i Plejservila, nalazilo se rudarsko naselje Kolumbija. Niko je tu nadomak prvih obrisa planinskih venaca Sijera Nevade kada je zlatna groznica harala Kalifornijom poput kuge. Oni koji su prvi tu posegli i zakupili zemljište i počeli da crpe rudaču, obogatili su se i postali najugledniji u tom kraju. Zlatne žice su bile najbolje na njihovim posedima, ostali su morali da se zadovolje „otpacima“ i da životare u nadi da će jednom naići na bolji grumen zlata.

Onda su došli teški dani za Kolumbiju i njene zlatonosne vlasni-

ke. Iznenada, tako, banula bi u sred noći banda maskiranih, obično pet do šest momaka sa maramama preko lica. Od najbogatijih su tražili da im plate određenu sumu kako bi ih zaštitili od bande Koni Kugata. Tu sumu bi ostavljali na određenom mestu, izvan naselja, jednom u dva meseca i mogli su mirno da nastave svoje poslove.

U početku, ljudi nisu prihvatili takvu koještariju, a neki ih nisu shvatili ni ozbiljno. Ali, kad su planule dve kuće i poginula dva kauboja na imanju Lemija Stumptona u znak opomene, bogataši su pozvali šerifa u pomoć...

Čuvar zakona u Kolumbiji nađen je istog jutra, u zoru, izrešetan na šest mesta.

Banditi Koni Kugata su ponovo posetili bogatiji deo Kolumbije. Polovina je obećala da će platiti, druga polovina je pokušala da se oružjem suprotstavi nasilnicima.

U zoru, jednoga dana, planula je jedna od najvećih trgovina u Kolumbiji, a najmljeniji čuvari tvrdoglavih bogataša, njih četvorica, nađeni su obešeni o kapiju Vilijema Granta, najstarijeg i najbogatijeg doseljenika u tom delu Kalifornije.

Bila je to poslednja opomena. Pred njom su savili kičmu i najuporniji, pa i Vilijem Grant.

Iako nisu znali ko je Koni Kugat niti mu videli lice, ljudi su se pokorili zloj sudbini, pogotovu što im je i poslednji čuvar zakona, pobegao glavom bez obzira, uvaljan u katran i perje.

Posle četiri neseca porez za zaštitu je udvostručen.

Banditi su kontrolisali puteve od Kolumbije prema Sonori, Tiltanu, Endjels Kempu i Altavilu. Bilo je dva pokušaja da se neko probije i dovede pomoć u Kolumbiju, ali oba puta bez uspeha. Glasnici su vraćeni isprebijani i vezani za konje s glavama prema repu.

Tako je Kolumbija, u to vreme, bila odsečena od sveta i lagano tonula u sivilo i strah.

„Poreznici“, kako su građani zvali nasilnike, dolazili su u određeni dan, ali nikad u isto vreme. Uglavnom bi dojahali noću, nečujno kao aveti. Njihov dolazak značio je da se neko odupro njihovoj zaštiti. U svojim posteljama, ili iza zavesa, stanovnici Kolumbije su nagađali čija će kuća planuti ili ko bi mogao te noći da dobije zrno među rebra.

Bili su najmirniji kada „poreznika“ nije bilo duže vreme.

Ali, sve je imalo granica, pa i strpljenje Viliama Granta.

On je plaćao, ali je verovao da to neće večno trajati i u međuvremenu je tražio načina da ovu davolsku igru okonča.

Kolumbija je postala zatvoren grad, trgovina je bila na umoru, saluni su postajali sve tužnija mesta za sastanke. Samo, Konija Kugata to se nije ticalo...

*
* *

Ejb Lin je posmatrao Čereka, ali kao da ga nije video. Novost koju mu je doneo revolveraš nije zvučala novo, mada je mogao da očekuje tako nešto.

— Znači, opet Grant? — muklo je progovorio.

— Jedan od njegovih slugu se probio do Sen Andreasa a odatle u Sakramento. Nabavio je osmoricu prosečnih pistolera da ga štite...

— Kako su prošli u Kolumbiju? Gde su Kopak, Smajli, La-verhold?

— Znali su da će ih presresti pa su se probili pucajući. Kopak mi je to javio, ima dva metka u ramenu.

Lin je šetao po sobi krupnim koracima.

— Koni Kugat je, izgleda, počeo da leškari više nego što treba — progundao se. — A tom Grantu treba najzad da očitamo lekciju.

— Kad treba da krenem? — upita Čerek.

— Odmah. Ne želim da se zadržavaš dugo jer Dok Holidej možda već jaše ovamo...

— Tamo su Sloter, Bol, Mek Marej...

— To mi ništa ne garantuje. Na njih se ne mogu osloniti kao na tebe. Zato pokupi ljude i kreni za Kolumbiju još noćas. Ili će Grant platiti svoj porez ili će otići dva metra pod zemlju... Znaš već šta treba da radiš?

— Znam. Vratću se ujutru.

— Šta je sa ostalima?

— Pristižu polako... Rok za predaju poreza je prekosutra, ali Grant je glasno najavio svoj otpor. Biće loše ako mu se i ostali pridruže...

— Nećemo im dati vremena. Ne očekuju nas tako rano i zato nemajte milosti. Jasno?

Čerek klimnu glavom.

Nešto kasnije, pet jahača je osedlalo konje i uzjahalo. Ejb Lin ih je ispratio pogledom.

Imao je zemlju, imao je četiri velike trgovine u Sonori, najbolje konje u pokrajini, imao je ugled za koji se godinama borio, a imao je i drugo lice: lice Konija Kugata, preko koga je ubirao „porez“ daleko od Sonore i trpao zlato u džepove.

Ejb Lin, sin sudopere iz Las Animasa kao da se svetio celom svetu za godine gladi i potucanja u polusvetu koji ga je okružavao između Nevade i Arizone, sve do kalifornijskih obala. Zvali su ga prljavim revolverašem, kopiletom, ubicom, lopovom... A on je bio sve pomalo od toga, dok nije nestao iza brda žutog peska pustinje Kolorado, prema Arizoni. Da tada nije otišao, nikada ne bi bio ovo što jeste. Ili bi trunuo pod zemljom na groblju u Pasadeni.

Gde se to gubio trag Ejbu Linu, kada je izmakao ispod vešala u Pasadeni?

To je, izgleda, samo on znao.

Prvo je pustio bradu, stavio kožni povez na oko i navukao na sebe dronjke. Tako je smučao nekoliko meseci oko Feniksa, izig-

ravajući prosjaka. Proučavao je uzgred kretanje pojedinih službenika velike „Feldman banke“ i raspored prostorija. Posle nekoliko meseci strpljivog „rada“, kada su trezori bili kreći posle velikog sajma stoke i prebacivanja tovara zlatnih poluga iz Preskota preko Feniksa prema Kliftonu, za potrebe nove filijale banke Pitera Feldmana — Ejb Lin je stupio u dejstvo.

Te večeri bacio je svoje prnje, skinuo povez, obrijao se i navukao novo odelo na sebe. Opasao je kolt, stavio šešir na glavu a na prsluk prikačio zvezdu saveznog maršala, koju mu je iskovao jedan kovač za pet dolara. Možda nije izgledala baš najsjajnije, ali u mraku se to nije primećivalo.

Tako obučen, zakucao je na vrata Pitera Feldmana i digao bankara iz postelje.

— Mister Feldman? — oslovio ga je Lin, ozbiljna lica.

Bankar je pogledao došljaka a onda u njegovu zvezdu.

— Ja sam savezni maršal Preskot — pozdravi ga Lin. — Neko je provalio u vašu banku, ali izgleda da ništa nije odneto.

— Provalio? — zaprepastio se Feldman. — Ali... kako? To je nemoguće! Gde je šerif?

— Čeka nas tamo. Ja sam malo pre stigao. U poteri sam za opasnim, banditom iz Nevade. Zove se Ejb Lin. Hoćete biti ljubazni da pođete sa mnom?

— Ne razumem — gundao je

bankar, pipajući se za čelo — kako je neko mogao da provali tako osigurana vrata...

— Nisam rekao da je ušao kroz vrata — prekidè ga Lin — već da je banka provaljena. Iznutra se čuju eksplozije, kao da neko dinamitom pokušava da razvali trezor...

Ništa ne sluteći i ne razmišljajući, Feldman je nabacio na sebe pantalone i kaput, nekako navukao čizme i gologlav izleteo na polje.

Ulica je bila pusta. Banka se nalazila nedaleko od bankareve kuće i tamo su stigli vrlo brzo. Pred ulazom su stajala dva tovarna konja i jedan ždrebac, sa čebetom, čuturicom, i puškom o sedlu.

— Gde je šerif? — osvrnuo se Feldman oko sebe, posegnuvši rukom za džep gde mu se nalazio ključ.

— Verovatno je nekako ušao unutra — ubedi ga Lin. — Možda je u opasnosti...

Feldman gurnu ključ u bravu. Prvi ključ je otvorio jedna vrata, a drugi, veći, otvarao je sledeća, od livenog čelika. Feldman gurnu vrata i zastade na pragu.

Ništa se nije čulo. Zatekli su samo tišinu i tamu.

Čudan osećaj preplavi bankara i nešto kao grč sklupčava mu se u stomaku. On htede da se okrene, ali oseti cev kolita na leđima.

— Ulazite tamo i otvorite sef — čuo je glas lažnog maršala.

— Šta ovo znači? Ko ste vi?

— Zovem se Ejb Lin. Znam da imate dosta para na gomili, a kupiću i zlatne poluge...

— Ovo je pljačka! Nećete stići daleko sa tim... — opirao se Feldman.

Lin ga ugura unutra i pritvori vrata za sobom.

— Sef! — tiho je naredio.

— Nikad? — odbio je Feldman i samu pomisao. Istog trenutka hladno sečivo noža zapara mu kožu na vratu.

— Idem još dublje — došapnu mu Lin na uho.

— O... otvoriću... — prosternja Feldman.

Piter Feldman je otvorio kasu i time potpisao svoju smrtnu presudu. Ejb Lin mu je mirno zario nož u srce i ostavio ga da podrhtava u grudima nesrećnog čoveka. Ležao je opružen kraj velike čelične kase, koju je Lin spretno praznio...

Nešto kasnije iz banke se tiho išunjao odrpanac sa povezom na oku i uzjahao ždrepcu. Natovareni konji skoro su posrtali pod teretom dok ih je on vukao.

Novac i zlatne šipke smestio je na sigurno skrovište u obalskom ševaru reke Hila a onda se vratio u grad i zauzeo svoje mesto na pločniku gde ga je gradski šerif često zaticao kako spava dok je obilazio grad.

Našao ga je i te noći.

Ujutru je velika potera počela da pročešljava okolna mesta i skrovišta, a Ejb Lin je pod duboko natučenim šešikom čekao

da se sve to slegne i da mirno ode.

Bio je to veliki početak sina sudopere iz Las Animasa. Pljačkao je uvek sam i nije ostavljao tragove. Punih dvanaest godina gomilao je novac, da bi jednog dana došao u Sonoru kao bogati trgovac sa one strane Rio Granda.

Novac se utrošćavao zajedno sa željama Ejba Lina. A kad su želje postale mnogo veće, organizovao je svoje „poreznike“ da pijačkaju po pokrajini. Prva je pala Kolumbija.

Sećao se svega toga dok je gledao za Čerekom i ostalim jahačima koji su odlazili na sever, po njegovom nalogu.

Uživao je u svojoj moći. Uživao je da ga slepo slušaju. Novac je bio njegov kralj. Novcem će jednoga dana prevrnuti ceo Las Animas. On, koga su zvali kobile i pljuvali ga. Tada će im videti lica i smejaće im se u oči.

Dotle, bilo je još posla za Lina.

•
• •

Bila je već poodmakla noć kada je dvanaest jahača krenulo sa brežuljaka prema usnulom naselju Kolumbija.

Rip Čerek je jahao na čelu svojih „poreznika“.

Sledilo ga je jedanaest mračnih i čutljivih tipova koji bi za novac prodali dušu đavolu. Njih je Čerek pokupio po najzabačenijim

jazbinama u naseljima koja su jedva dobijala svoja imena. Bili su to ovejani besposličari i iznajmljivači revolvera, sitni kockari i bivši goniči stoke, preživeli robijaši iz Jume, ljudi bez imena i bez prošlosti.

Ko god je brzo potezao kolt, ali samo ne brže od Čereka, uziman je u službu. Naravno, morao je da bude spreman i da ubija kad se to od njega zahtevalo.

Rip Čerek ih je vodio, govoreći da im je vođa Koni Kugat. Vođu, međutim, niko od njih nije video. Znali su samo o njemu iz Čerekovih usta, Nikada ih nije obišao, nikada mu nisu videli lice.

Nisu ni mogli.

Koni Kugat je, u stvari, bio Ejba Lin.

Za to su znali samo dva čoveka: Čerek i on.

Ostali su imali samo da izvršavaju naređenja. Da jašu i da pucaju.

Kao i ove noći, kada se nad domom Vilijema Granta u Kolumbiji nadneo crni oblak smrti. Dok su se „poreznici“ približavali prvim kućama lagano zatežući uzde zahuktalim konjima, Vilijem Grant je bio budan u svojoj sobi, uznemiren nekim čudnim predojećanjem.

Bio je to visok, mršav starac sedamdesetih godina, velike sede brade i visokog čela. Imao je povijen, orlovski nos i oči crne kao gavranovo krilo. Koraćao je us-

pravno kao da mu godine nisu pritisle pleća. Oblačio se u obična ali elegantna odela gradskih ljudi, a u poslednje vreme je nosio i revolver o bedru.

Živeo je sa ženom i nekoliko slugu u velikoj kamenoj kući na istočnom delu naselja. Na tom mestu je počeo sa jednom drvenom kolibom, dok je drvenim olu cima i branama pregrađivao zlatonosne tokove reke i ispirao zlato. Kolibu su zamenile kuće od opeke a kasnije od belog kamena. Grantova trgovina bila je najveća u tom kraju, u njoj se moglo naći sve — od municije do poljoprivrednih alatki. Jedan odeljak se bavio čak prodajom ženskih šešira i materijala, drugi slatkišima, treći kaubojskom odećom — dok je poseban boks iza zgrade stavljao kupcima na raspolaganje izvršne konje.

A onda su došli „poreznici“. Paljevine, krv, otimačina... Nešto čemu se Grant nikada ne bi nadao. Blokiral su već nekoliko meseci sve puteve prema Kolumbiji i ugušili zakon u naselju. Čovek kao Grant nije mogao da se pomiri s tim. On koji je sve što je stekao imao da zahvali znoju i strpljivom odricanju, sada je morao da odvajaju od ušteđevine i predaje neznanim ubicama kao zaštitu od — njih samih!

Ostali su lakše povili leđa, i nisu odgovarali na njegove predloge da se zajednički odupru silledžijama sa juga.

Vilijem Grant je morao sam da se snalazi.

Njegov najverniji čovek, momak za sve, Reks Rigo, probio se čak do Sakramenta i skupio osam žestokih desperadosa da ga zaštite od lažnih zaštitnika. Istina, došljaci se nisu sviđali Grantu, ali nije imao izbora. Bližio se dan isplate a on nije imao nameru više da plaća.

„Poreznici“ su dolazili nečujno.

Vilijem Grant je sišao u prizemlje. Nešto mu nije davalo mira. Hteo je da proveriti straže ako već nije mogao da spava.

— Reks? — tiho je pozvao.

Iz senke kamenog stuba izašao je čovek.

Bio je u sivoj pamučnoj košulji i prsluku od kože. Veliki obod šešira prekrivao je senkom celo njegovo lice. Preko uskih pantalone od nebeskoplavog platna nosio je pripasan kolt kalibra 44. Izgledao je vitak ali mišićav i gibak. Levom rukom držao je pušku, dok je šakom desne prikri-vao žar cigare.

— Mister Grant?

— Zar ti nikada ne spavaš? — progundata starac. — Ili si i ti noćas dobio nesanicu slično meni...

— Tako nešto — odgovori mladić.

— Imam neki čudan osećaj — reče Grant — ali se nadam da je to moja staračka uobrazilja. Da li su svi na svojim mestima?

— Jesu. Ipak, mislim da neće doći pre isplate...

— Nikad se ne zna. Razbojnici su to, spremni na sve.

— Dočekaćemo ih kako valja. Možda ne znaju da više nismo sami? Kad smo se probijali ovamo prema Kolumbiji, u mraku se teško moglo izbrojati koliko nas ima.

— Znam, ali neko je možda uspeo.

— Možda — uzdahnu Rigo. — Kada sam u Sakramentu objasnio situaciju tamošnjem šerifu i zamolio da pošalje poruku saveznom maršalu, mislio je da sam glup. Doslovce je kazao: „Momče, tako nešto prvi put čujem. Idi istrezni se pa pođi na spavanje”.

— Zaista i zvuči neverovatno: šaka lupeža drži u šahu jedan gradić i izvlači mu pare. Da mi je znati ko se toga mogao samo setiti!

— Koni Kugat, valjda? On im je vođa.

Grant slegnu ramenima.

— Nikad nisam čuo za njega. Nisam ga ni video, kao ni druge, uostalom. Uvek su pod maskama. Ali siguran sam da niko nije iz Kolumbije. Ovde nema takvih revolveraša, ovo je naselje farmara i trgovaca...

— Ipak ćemo im pokazati.

— Toga se i bojim — reče više za sebe Grant. On je mrzeo namilje bilo u kom vidu.

*
* *

Pred zidom koji je opasivao veliku Grantovu kuću, jahači Ripa Čereka su bešumno skliznuli sa sedla.

Plavokosi revolveraš je znao da Grant ima malu četu plaćenika uza se i da nije mogao tek tako ujahati u njegov posed a da ne bude izbačen iz sedla.

Znao je i to da neko uvek stražari, pa je ljudima naredio da ostave konje i dao im kratka uputstva. Posle toga su se razdvojili i lagano, priljubljeni uz zemlju, krenuli prema cilju.

Prvi stražar bdeo je u maloj zidanoj porodičnoj kapelici Grantovih, koja se belasala u rascvetalom žbunju. Da se nije pomerao i sastrugao kundakom puške malo zida kraj sebe, možda ga nikad ne bi otkrili. Ovako, zvuk je u noći odjeknuo mnogo jače nego obično i Čerek se ukočio, čvrsto priljubljen uz travu.

Plavokosi Linov telohranitelj je rukom pokazao pravac „porezniku” kraj sebe.

Zatim se uputio sam prema kapelici.

Bacio je mali kamen blizu zida i čekao. Čovek sa puškom je neko vreme čutao i osluškivao, a onda promolio glavu.

Sve je bilo tiho.

Mesec je nad Sijera Nevadom izgledao kao uvis bačeni srebrni dolar.

Stražar se vratio natrag u svoje skrovište. Rip Čerek se pomorio još napred i ponovo bacio kamikak. Sada je jače odjeknulo.

Čovek je sa uperenom puškom izišao napolje, oštro gledajući teren oko sebe. Dva zvuka u istom mah — to nije bilo slučajno.

Čerek je za to vreme stajao priljubljen s druge strane zida.

Stražar je koračao u krug, oko kapelice. Odjednom je naleteo na čoveka i istovremeno čuo zapijnjanje oroza. Zанемео је од изненаđenja i straha.

Međutim, Čerek mu nije dao da dugo zuri u njega. Pogodio ga je drškom kolta u slepoočnicu a onda zadržao rukama. Jedan iz njegove pratnje ga preuze i baci u žbunje.

Sada su krenuli preko travnatog dela prema zamračenim prozorima.

Grantu se učinilo da je samo sklopio oči a probudio se na neki šum.

Mesečina je kroz velika prozorska stakla ulazila u sobu poput slapova vodopada, bela i perušava. Stari Grant je bunovno gledao oko sebe. Šta ga je to probudilo?

Onda je shvatio da se brava na vratima njegove sobe okreće.

— Reks?

Senka čoveka na vratima ocrtala se za trenutak i nestala čim je za sobom zatvorila vrata i soba ponovo utonula u tamu.

Grant je odbacio pokrivač sa sebe.

— Ko je to? Jesi li ti, Reks?

Govoreći to, neprimetno je pružio ruku prema malom stočiću kraj uzglavlja, gde je držao oružje.

— Ostavi to! — zadrža ga oštar, nepoznat glas. Grant je zadrhtao.

Na svetlosti mesečine, koja se usecala u sobu na zid, opazio je senku nečije ruke sa revolverom. To nije bio Reks!

Niti bilo ko od njegovih plaćenika!

Neznanac se zaustavio tik uz njega. Mogao je da mu vidi samo svetlucave oči crnu maramu pod njima. Grant je grozničavo razmišljao. Kako je samo uspeo da se provuče pored njegovih momaka? Da li je sam?

U kući se ništa nije pokrenulo.

Kao da je sve zamrlo, samo je čuo otkucajne svog srca.

— Čuli smo da nećeš više da plaćaš? — obratio mu se maskirani muklim glasom, čija se boja gubila pod maramom i prelazio u neku vrstu mumljanja.

Vilijemu Grantu su usta počela da se suše, ali nije želeo da pokaže strah.

— Dobro si čuo! — dobacio mu je u lice. — I znaj da se oдавде nećeš izvući...

Maskirani se samo kratko nasmejao. Uhvatio je starca za bradu, snažno povukao sebi a onda odgurnuo. Grant je pao na postelju, raširenih ruku.

— To se Kugatu ne sviđa — približio mu se bandit ponovo. — Naročito ne momčad koju si doveo iz Sakramenta.

Grant je ćutao.

— Koni Kugat je odlučio da

više ne plaćaš — nastavio je maskirani. Starac je zatrepao, ne shvatajući. Zar se bandit uplašio kad je došao na takvu misao? Zar se pokolebao?

— Odlučio je da budeš primer ostalima — završi čovek.

Starac se polako priđiže. Znao je šta to znači. Ubiće ga i zapaliće mu dom, kao opomenu svima onima koji bi pokušali da slede njegov primer.

Ali, Grant nije želeo da se tek tako preda.

Rešio je da skupo proda kožu.

On nije znao koliko je „poreznika” te noći upalo u njegovu kuću, niti u kakvom su sosu ljudi koje je platio da ga zaštite.

On je morao da umre noćas. Pre toga, trebalo je da sa njim ode još neko u pakao.

Bacio je pogled prema stočiću. Njegov revolver je tamo ležao, na dohvrat ruke.

— Ubićeš me, a? — prostenja, priđižući se. — Reci bar ko si, kad već idem na onaj svet.

— Da nećeš da me čekaš tamo, matori? — smeja se lupež. — Uzalud odugovlačiš, nema ti spasa. Sagorećeš u plamenu doma svog... ni pop te neće opojati. I ne gledaj prema svom oružju. Od Roki Dajamonda niko nije izmakao...

— Roki Dajamond? Lepo ime za jednog ubicu... Proklet da si!

Pre nego što je poleteo prema oružju, pre nego što je maskira-

ni Roki Dajamond pritisnuo oroz — otvorila su se vrata na sobi.

Grant se okrenuo, u grču, i prepoznao veliki šešir i duge noge Rekse Rigoa. Isto to opazio je i provalnik.

— Reks! — zavikao je starac u znak opomene.

Sa ulaza i iz sobe, jedan prema drugom, sevnuli su narandžasti plamenovi. Grmljavina koltova potresla je prostoriju a ljuti barutni dim preplavio je sobu i zadržao se u njoj i kasnije, kada je nastao muk.

Maskirani je pogođen u telo sinogao snage da opali prema Grantu.

Iz hodnika, gde je malopre stajao Rigo, odjednom su zalajali pucnji desetak koltova.

Nastao je pakao.

„Poreznik” je jednim skokom, isturenog ramena, razbio prozor i izleteo napolje, uz prasak razbijenog stakla. Iza njega, na postelji, ostao je da leži Vilijem Grant pogođen u čelo. Povici iz unutrašnjosti kuće za časak su pokolebali Rigoa na vratima. Ipak je utrčao u sobu i nadneo se nad telom svog gazde.

Nije mu bilo pomoći.

Reks Rigo je pošao stopama ubice iskočivši kroz polupani prozor u noć...

•
• •

Kasnije, kada su visoki stubovi vatre liznuli zvezdano nebo i

obasjali miljama predeo, Reks Rigo je, vukući ranjenu nogu, izmileo iz šipražja.

Jahači Ripa Čereka otišli su prema jugu, ostavivši za sobom leševe. Osam Grantovih plaćenika pilatilo je životom obećanu zaštitu bogataša iz Kolumbije.

Tri „poreznika“ bila su ubijena na zidovima Grantove kuće obrasle u divlju lozu. Sam Grant goreo je u svojoj sobi izdahnuvši pri prvom pogotku Roki Dajamonda. Nekoliko slugu i dve sobarice izvukle su njegovu očajnu ženu iz sobe i povele prema gradskim kućama, odakle su dolazili poluodeveni ljudi, noseći sobom žagor, mnoga pitanja i strah.

Jedini preživeli, Reks Rigo, gledao je u plamen. U njegovim od dima ovlaželim očima ogledao se zid vatre kuće u kojoj je proveo četiri lepe godine.

Ubice su nestale a da im nije čestito video ni glave. Samo je na vratima sobe čuo glasno izgovorene Grantove reči: „Roki Dajamond“. Da li je to bilo ime njegovog ubice?

Da li je? ...

*
* *

Džeksonvil.

Na putu prema Sonori Dok Holidej je sjahao u ovom gradiću koji se nije mnogo razlikovao od ostalih u tom delu Zapada.

Kuće od dasaka, drečavo okre-

čene, poneka zidana, jedna velika, glavna ulica s prašinom do gležnjeva, puno zelenila i puno saluna.

Pred „Zlatnim zrncom“ bilo je privezano nekoliko konja. Salun je izgledao nešto bolji nego ostali pored kojih je projahao u smiraj dana glavnom ulicom. Čula se tiha muzika klavira i mukli žagor gostiju.

Džordžijanac je poveo svog Miga prema štalskoj zgradi na kraju ulice.

Štalar, jedan sedi čičica u po-habanom odelu koje je, videlo se, pripadalo ranije nekom sasvim drugom, prihvatio je ždrepcu sa strahopoštovanjem.

— Prvi put ste u Džeksonvilu?
— oslovi on kockara.

Govorio je šušajući, jer nije imao nijednog zuba u vilicama. Žmirkao je očima ali je polako i nežno milovao ždrepcu gubicu.

— Jesam — odgovori Holidej.

Starac pokaza glavom prema gradu.

— Rešili ste da svratite u „Zlatno zrnco?“

— Vi sve znate — osmehnu se Džordžijanac. — Šta ima u tome lošeg?

— Čuvajte se klaviriste — reče čičica i povede Miga unutra.

Dok Holidej je gledao za njim. Nije uspeo da rastumači njegove reči, slegnuo je ramenima i krenuo.

„Zlatno zrnco“ nije bilo prepuno, ali i ono gostiju unutra što je bilo činila su ga pristojnim.

Prozori su bili zastrti debelim lju bičastim zavesama i utapale u polumrak ljude i nameštaj. Čovek za šankom samo je točio piće, dva kelnera su ga raznosila između stolova. Postojala je i mala pozornica, na kojoj su, nekad možda, gerle u mrežastim čarapama izvodile program uz odgovarajuću muziku.

Malo separe sa dva okrugla stola prekrivena zelenom čojom bila su prazna.

Holidej se uputi tamo.

Muzika sa klavira za trenutak je prestala a onda nastavila akorde u malo bržem tempu.

Čovek za klavirom bio je mršav, bolesnožute boje kože i crne, masne kose zalizane sa strane. Držao je veliku cigaru obešenu o desnu usnu, a preko prugaste košulje imao je velike žute trege-re. Malo zabačen šešir kratkog oboda otkrivao je visoko čelo i pravi splet bora iznad tankih obrva koje su se dizale pri visokim tonovima.

Duvanski dim lenjo se leluja po sredini prostorije, obavijajući žućkaste svetiljke. Iako se sumrak tek hvatao na brda, „Zlatno zmce” je zavesama napravilo tamu i svetlima dočarao gostima željeno veče.

— Želite? — upitao je kelner, opasan već zaprljanom belom keceljom.

— Brendi.

— Dupli?

— Samo običan.

Holidej je ukrstio pogled sa klaviristom.

Mršavko je podigao donju usnu sa cigarom, povukao dim i ponovo je opustio.

Džordžijanac izvadi svoj špil karata i počeo da ređa.

Klavir je samo još kratko vreme odjekivao u prostoriji. Postajao je, zatim, sve tiši i tiši, da bi se na kraju izgubio u poluglasnom žagoru.

Kada je i poslednji akord odumro, začutali su i posetioci saluna. Ljudi su počeli da se okreću oko sebe, zaškripale su stolice i pogledi su se slivali u jednu tačku.

Prema Holidejevom stolu!

Klavirista je zategao svoje žute tregere i udaljio se od svoje okrugle stolice na okretanje.

Sad su svi gledali u njega.

Ispod spuštenih kapaka Džordžijanac je posmatrao kako se mršavko sa bolesnom bojom kože približava separeu u kome je on sedeo, sa čašom brendija.

Imao je krive noge, koje su, tako je izgledalo, pretile svakog trenutka da se prelome u kolenima. Čizme sa visokom potpeticom činile su ga još višim i izduženijim. Cigara na njegovoj donjoj usni skoro je dogorela, a on nije obraćao pažnju.

Grobna tišina dopratila je klaviristu do Holidejevog stola.

Mršavko je komotno seo preko puta, stavio duge, od duvanskog dima požutele prste na sto i malo nakrivio glavu. Pogled mu je bio mešovita prezira i pohlepe. I samouverenosti.

— Ja sam Gejbi. Krajzer Gejbi — predstavio se glasom koji je ličio na proticanje kišnice kroz raspuklo korito. Holidej je nezainteresovano okretao karte. — Svakom strancu koji ima želje da igra poker u Džeksonvilu spreman sam da se ponudim kao partner...

Cerio se svojim ogromnim ustima, otkrivajući dva reda velikih zuba, isto tako žutih od duvana.

— Znači, ti si Gejbi sa dva velika K — obrati mu se Dok, ne dižući pogled. Klavirista se nagnu napred.

— Dva velika K?

— Da. Jedno K kao klavir a drugo K kao poker...

Čovek se nasmeja, zavalivši se na naslon.

— Za početak to je dobra šala — reče. — Ali unapred vam kažem, mister, da je Gejbi sastavljen sav od velikih slova!

Džordžijanac pokupi karte laganim pokretom i složi u špil.

— Dakle? — upitao je klavirista.

— Možemo — pristade Džordžijanac — ako imate novac.

Odjednom, ljudi okolo zagrajaše svi u jedan glas. Mnogi poustajaše sa svojih mesta i napraviše krug oko Holidejevog stola. Gejbi se zadovoljno kezio i šepurio, dok su ga građani tapšali po ramenima i trljali rukama kao da očekuju najpikantniju predstavu na Zapadu.

Klavirista izvadi iz džepa na košulji svežanj novčanica i stavi

ispred sebe. Bila je to lepa gomičla i kockar odoka izbroja blizu 2.000 dolara, možda i neki više.

Gejbi je iščekujući posmatrao kockareve poteze. Kada je Holidej položio na sto sumu dva puta veću od njegove, klavirista je prvo prebledelo a onda pocrveneo od zadovoljstva. Kibiceri su ponovo zagrajali, ponovo su ga potapšali po leđima a onda se sve utišalo.

Stranac će zapamtiti Džeksonvil, to je otprilike bila glavna rečenica u šapatima oko stola. Separe je iznenada postao tesan a vazduh zagušljiv. Oni najbliži prenosili su onima izvan šta se događa u krugu. Krajzer Gejbi je, očigledno, bio popularan u ovakvim igrama, pa je smatrao da nije loše da od pokera napravi cirkus u kome će on biti glavna tačka.

Holidejevo lice bilo je kao od kamena isklesano.

Da bi to bezizrazno lice malo pokrenuo i otrgao iz ukočenosti i nezainteresovanosti, Krajzer Gejbi je dohvatio špil karata, tek otpečaćen, koji mu je doneo kelner i mađioničarskim veštinama promešao karte.

Bacio ih je u vazduh, u rastojanju pola metra između šaka, i kad je pretilo da će se rasuti — skupio ih je zadivljujućom brzinom i vratio u malopredašnje stanje. Onda ih je razvlačio poput harmonike, levo-desno, i sve to brzinom pri kojoj su posmatrači ostajali otvorenih ustiju.

Holidej pomisli kako bi Gejbi mogao u nekom putujućem dru-

štvu zabavljača da zaradi više nego kao klavirista u „Zlatnom zrnucu“.

Svaki njegov potez ljudi bi pratili jednim dugim "Oouuhh!"

Kada je iscrpeo repertoar, Gejbi je pobednički pogledao u Džordžijanca.

Tamo, međutim, sve je bilo po starom: izraz dosade na Džordžijančevom licu, ni traga divljenju i zbunjenosti kojim su bili obuzeti svi drugi što su svraćali u „Zlatno crnce“ na partiju pokera.

Gejbi je skupio usta u neku neodređenu grimasu, videvši da mu je utisak jadan.

— Podeli! — preseče ćutanje Holidej.

U tišini koja je potom nastala, čulo se samo šuštanje karata i njihov udar o sto.

Gejbi je glatko izgubio dva debljenja, no Holidej je osetio da ga on time samo proba i opredeljuje se za svoj stav. Videći da stranac preko puta njega igra oštro, Gejbiju nije preostalo ništa drugo nego da parira isto tako oštrom igrom — i za početak lakšim trikovima.

Duvanski dim je kao magla pritiskao glave nagnute nad sto i igrače.

Dugi prsti klaviriste i blefiranje koje je prelazilo u krajnju drskost nisu omeli Holidejevu hladnokrvnost. Veliko, izborano Gejbijevo čelo počelo je da se orošava znojem.

Ljudi okolo su se zaleđali i nisu mogli da se načude.

Krajzer Gejbi, mađioničar sa kartama, gubio je partiju za partijom. To mu se još nije desilo u Džeksonvilu.

Što je igra više odmicala, Gejbi se služio sve prljavijim trikovima. To su svi primećivali, osim Džordžijanca. On kao da je bio slep za Gejbijeve „akrobacije“.

Međutim, novac je i dalje prelazio na njegovu stranu. Gejbi kao da je bio začaran. Zaboravio je da puši, stalno je jezikom vlažio usta i zažarenim pogledima iščekivao bolju kartu, jači adut.

Svima je sada bilo jasno da je Gejbi izgubio.

Čak i njemu samom.

Odgurnuo je karte od sebe i obe pesnice prineo usnama. Ostao je tako neko vreme, kao da je želeo da zadrži drhtanje ruku. Ruku koje su ga večeras izdale. Zubima ih je zagrizao sve dok nisu pod njima pobebele.

— Biće bolje da se vratim klaviru — procedio je mršavko u žutim tregerima i polako se pridigao.

Posmatrači su malo ustuknuli i napravili mu prolaz.

— Ja sam Krajzer Gejbi, stranče — rekao je polako — ali ne znam od koga sam večeras izgubio?

Džordžijanac stavi novac u džep i izvadi jednu od svojih finih, mirišljavih cigara.

— Zovu me Dok. Dok Holidej...

U Gejbijevim očima sevnu plamen, kao da je oživelo neko dav-

no sećanje ili neobično osećanje.
— Dok Holidej?

Pri pomenu ovog imena, jedan čovek koji je stajao podalje u senci, naglo se uspravio i načuljio uši. Bio je suvonjav, preplanutog lica i lepih, zelenih očiju. Brada mu je prekrivala četvrtasto lice, a u uglu ustiju virio mu je opušak ugašene cigarete.

Bio je to Ben Sloter, najamnik Ejba Lina.

Brzo je odbacio opušak, zgazio ga petom i natukao šešir dublje na oči.

Za to vreme Krajzer Gejbi je zurio u kockara kao u priviđenje. Džordžijanac je čekao da se ponove slične reči koje su ga čekale u sličnim prilikama kada je izgovarao svoje ime.

Revolveraš i kockar! Bivši zubar iz Bostona uvek je bio nepoželjan tamo gde se nalazio, makako stajao po strani. Svi su verovali da on sobom donosi nevolje. I smrt.

Krajzer Gejbi je gotovo zaustio nešto da kaže ali se predomislio. Na ostale, u separeu, pominjanje Holidejevog imena kao da nije ostavilo poseban utisak.

To je moglo da znači da se jedino Gejbiju nije svidelo kockarevo ime.

Okrenuo se i otklatio do klavira, bez reči.

Tu je zastao, udario tri jednaka tona i bacio preko ramena pogled prema separeu.

Zatim je odsvirao još jednom tri ista tona.

Onda još jednom, u jednakim razmacima.

Za manje oprezne to je ličilo na oprobavanje pred sviranje neke melodije. Za izoštrana Džordžijančeva čula to je mogao da bude i neki ugovoren znak.

Nehajno, kao pićem ošamućen i zadovoljni vremenom koje su utrošili u salunu, dva su momka lagano krenula prema izlazu. Držali su palčeve zadenuće za opasake.

Ne gledajući ih, klavirista je samo klimnuo glavom kad su prolazili pored njega.

Ljudi su se razilazili od Holidejevog stola i on je ostao ponovo sam, sa svojim kartama.

Na drugoj strani, uvučen u senku, Ben Sloter nije ispuštao kockara iz vida.

Krajzer Gejbi je najzad seo na svoju stolicu-vrtešku i zaskirao neku brzu, veselu melodiju.

Džeksonvil je, tako, uplovio u noć...

*
* *

Kada se barutni dim razišao pred salunom, ljudi koji su pohrlili napolje zastali su pred neobičnim prizorom.

Čovek iz Džordžije stajao je na tremu sa oba kolta u rukama.

Dole, na ulici, jedan čovek je klečao i stenjao držeći se za ruku. Malo dalje, drugi je ležao oslonjen na lakat leve ruke i psuvao.

Kockar je izišao napolje da se nadiše vazduha. Dim u „Zlatnom zrcu” pretio je da mu donese jedan od retkih napada kašlja. Izišao je brzim koracima. Nikada nije želeo da neko prisustvuje takvoj sceni u kojoj bi se osećao bespomoćan i jadan, kada mu se celo telo potresalo u grčevima i maramica se bojila krvavim tačkicama...

Međutim, ovaj put se izgleda prevario.

Osetio se ponovo dobro.

Izvadio je cigaru, primeo ustima a onda je bacio daleko od sebe.

Preko puta, u dubokim senkama kuća na čije su se krovove spuštali slapovi mesečine, čuo je šum, struganje čizama o drvo. Malo se pomerio prema stubu i spustio ruke. Setio se one dveji- ce koji su malopre izišli.

Trebalo je da to bude brzo izvedeno. Da izlete, pucaju u trku, iskoriste opšti metež, pokupe novac i izgube se, zasipajući olovom ulazna vrata.

Tako su i istrčali.

Ispalili su samo po jedan hitac, mimo kockara. Jedno zrno je očevalo stub sa druge strane a drugo je prohujalo pored glave i odlutao u noć.

Holidej je onda iskočio i istr- gao oba kolta. Niklovane cevi njegovih „linkoln” revolvera iz- bacile su smrtonosne plamičke prema ubicama iz zasede.

Pod vatrom najboljeg strelca Zapada noć se preplavila naran- džastim odblescima i ispunila jaucima.

Oba napadača našla su se разо- ružana i sa mecima u ramenu i podlaktici. Najuporniji, koji je pokušao da se ranjen domogne odbačenog kolta, dobio je još jed- no zrno, blizu prvoga, i klonuo na zemlju.

Kad su umukli pucnji, ljudi su podigli glave i pojurili napolje. Krajzer Gejbi bio je među prvi- ma.

Dah mu je zastao kada je ugledao Holideja kako puni svoje koltove i spretno vraća u korice. Nije više želeo da se susretne sa tim ledenim pogledom i počeo je da se gura kroz gomilu natrag.

Obliven hladnim znojem klo- nuo je na svoju stoličicu i počeo da traži maramicu po džepovima.

Ljudi su se okupili oko ranje- nih. Neko je počeo da doziva še- rifa.

— Ovo prvi put vidim — ko- mentarisali su građani. Neko predloži da zovnu doktora.

— Neka crknu! — protestovao je jedan čičica, rumen od pića. — Ovog sam viđao nekoliko da- na, vidi se da je bitanga!

— Šta su hteli?

— Ne znam! Stranac je, veče- ras, pun para, pa...

— Gde je šerif?

— Možda briše sudove kod že- ne... Ovo je vreme posle veče- re!

— Ne izmotavaj se, Klej! Ovo nije „Long brenč salun” u Dodž Sitiju! I ne bih voleo da to postane, ja sam porodičan čovek! Treba pitati stranca šta se desilo...

— Tako je. Gde je?

— Sad je tu bio! Kao da je u zemlju propao...

Krajzer Gejbi je, napokon, uspeo da se sredi. Od znoja vlažnu maramicu nekako je smotao u džep i duboko uzdahnulo. Slušao je galamu napolju i razmišljao da li da odmah pobegne ili da porekne bilo kakvu vezu sa napadačima!

Uostalom, on je celo vreme sedeo za klavirom.

Kakve je on veze imao sa tom zasedom?

Zar bi neko to mogao da poveže? Krajzer Gejbi je nalazio „pomoćnike” u izuzetnim slučajevima. Smucali bi se noćima po salunu pijuci na njegov račun i čekajući veću žrtvu koja bi donela svima lep ulov. Džeksonvil je imao uvek dosta stranaca prolaznika, koji su retko odolevali stolovima sa zelenom čojom.

Gejbi je svojim veštinama pravio predstave na početku igre i tako zbunjivao partnere. Kad bi nailazio na ravnopravne, služio se trikovima. Kad bi se našao bolji, stupali bi na scenu njegovi pajtaši i otimali novac od žrtve. To se, istina, ređe dešavalo — ali dešavalo se.

Kad je dobijao, Gejbi je velikodušno plaćao piće za sve u salunu. Zato su ljudi hrlili da gledaju poker u kome on igra i listom navijali da pobedi.

Kada je gubio — naizgled se mirio sa porazom. Međutim, imao je ugovorene znake klavirom za partnere koji su čekali u salunu. Tri ista tona, jedanput — znači: lako je, treba ga samo onesvestiti. Dva puta — ako treba raniti i onesposobiti...

Tri puta po tri ista tona značilo je — ubiti i uzeti.

Te večeri prvi put je odsvirao ugovoreni znak za smrt.

Njegovi „pomoćnici” su krenuli, malo pokolebani. Zar je novac tako veliki i protivnik tako opasan?

Tek kad im je Gejbi u prolazu klimnuo glavom — znali su da nije greška po sredi.

„Pomoćnike” je menjao s vremena na vreme. Čim bi padali ljudima u oči u salunu — tražio je nove. Sve je ugovarao u četiri oka i svakome je unapred određivao rok.

Večeras je ispalo neplanirano, ali ništa mu nisu mogli dokazati. Gejbi je bio omiljen u Džeksonvilu. Ako bude trebalo, platiće večeras i dve runde pića.

To će učiniti da ljudi odbace svaku sumnju na njega.

Osmehnuo se zadovoljno i proteglio prste, spreman da zvucima klavira dozove goste unutra. Za

ostalo mogao bi i šerif da se po-
brine.

Ponovo je izvadio maramicu i
obrisao čelo.

Tada je osetio nekoga kraj se-
be. Nije dizao pogled, znao je o
kome se radi, čim je opazio dr-
ške koltova ukrašene slonovačom.

Bela, negovana ruka spustila
se na dirke klavira i odsvirala ista
ona tri tona.

I to tri puta...

Kada je Gejbi uplašeno podigao
pogled, video je samo Holidejeva
leđa.

*
* *

Kada se svetlo najzad ugasi-
lo, Ben Sloter se odvojio od zida.

Dvocevku je držao čvrsto u de-
snoj ruci, birajući najlakši ugao
odakle bi mogao da se popne na
susedni krov.

Džeksonvil je pod zvezdanim
neбом spavao dubokim snom.

Samo jedan čovek bio je bu-
dan.

Ben Sloter.

Plaćenik Ejba Lina imao je na-
log da likvidira Doka Holideja
po svaku cenu. Posebna nagrada
od 2.000 dolara bila je pridodata
tom zadatku.

Za Bena Slotera to je sve iz-
gledalo lako.

Njegova dvocevka nije smela
da ponovi grešku iz Bigok Flej-
ta.

S naporom se dokopao ivice
drvene terase, odbacujući se od
sedla svog konja koji je mirno
stajao pod njim. Visio je nekoli-
ko časaka, s puškom zadenutom
kroz opasač. Onda se zaklatio le-
vo i desno...

Čizma je napipala ivicu i sad
je već bilo lakše.

Našao se na drugoj terasi, sag-
nut, prigušujući disanje. Prozor
Holidejeve sobe nalazio se jedva
nekoliko koraka dalje. Ben Slo-
ter se primicao stopu po stopu,
isturivši cev svoje puške pred
sebe, spreman da opali na naj-
manji šum.

Zastao je na prozoru, pokuša-
vajući da prodre očima u tamu
sobe.

Mesečevi zraci zalazili su koso
u staklo i otkrivali delove name-
štaja i poda.

Ben Sloter se stresao.

Ugledao je nečije čizme, neko
je hodao. Dok Holidej!

Morao je odmah da puca...

*
* *

Krajzer Gejbi je ostao sam u
sahunu, za svojim klavirom.

Maršal Džeksonvila, Oven Laj-
men, ispitao je svedoke, postavio
nekoliko pitanja Džordžijancu —
a onda strpao napadače iza brave.

Gejbijevi „pomoćnici“ te noći
možda neće izlajati ništa protiv
njega, ali sutra će svakako pro-

pevati. Zbog toga je klavirista „Zlatnog zrnca” odlučio da se domogne kookarevih dolara i nekako doturi zatvorenicima njihov deo. To bi ih malo zavaralo i nateralo na neku drugu priču.

Možda bi moglo da se namesti da je i Holidej počeo da puca, bez razloga, uplašen?

Gejbiju je trebalo samo vremena da sa „pomoćnicima” ostane nekoliko minuta nasamo. Mora naći dobar razlog za to. Što se tiče šerifa Lajmena, on će pre poverovati mirnim posetiocima saluna, nego ovejanom revolverašu i kockaru kao što je Dok Holidej.

A Gejbi će mu već došapnuti o kome se radi.

Pošto su se u salunu pogasila svetla, mršavi klavirista je navukao kaput na leđa, pozdravio krčmara i popeo se u svoju sobu na dnu hodnika.

Kada se, kasnije, sve utišalo i gradić utonuo u san — Krajzer Gejbi je polako otvorio vrata svoje sobe i išunjao se napolje.

Kockar je dosada svakako bio u blaženom snu. Ništa nije mogao da sluti. Gejbi je bio vešt u bacanju noževa, pa i u baratanju koltom.

Ipak nož je za ovu noć bio najprikladniji.

Kad ujutru krčmar otkrije Holidejev leš, biće srećan da ga se što pre otarasi. Da li je nešto

čuo? Nije. Neki pucanj? Ne. svakako nije. Neki krik? Ni to.

Lajmen će se počesati iza uva, slegnuti ramenima i pozvati grobara.

Dok u salunu bude gužva, Gejbi će otperjati do zatvora i dogovoriti se sa „pomoćnicima” o novoj verziji. I sve će biti u redu.

Zadovoljan svojim mislima, Krajzer Gejbi se na vrhovima čizama prikradao vratima Holidejeve sobe.

Oslušnuo je. Iznutra se ništa nije čulo. Ni tračak svetlosti se nije opažao. Gejbi lagano izvuče svoj dugi nož tankog, oštrog sečiva.

Polako je stavio dlan na bravu i pritisnuo. Pokolebao se kad je osetio da nisu zaključana. Da ga kockar nije očekivao? Nemoгуće!

Nije mogao natrag.

Uvukao se kao mačka unutra i zadržao dah.

U sobi se ništa nije pokrenulo. Mesečina je obasiavala deo nameštaja prema sredini prostorije. Postelja je izoleđala nedinuta; Gejbi je to jasno uočio. Ipak je vreme proveriti. Zbog čega kockar u ovo gluvo doba noći nije u sobi?

Pošao je oko postelje i iznenada se ukočio.

Na prozoru je, tada, uočio senku čoveka sa puškom. Ocrt-

vao se jasno, kao isečen iz mraka i bačen na svetlo mesečine.

Gejbi je zastao, iznenađen ovom nenadnom pojavom spolja. To nije mogao biti Holidej. Nikako on.

Učinilo mu se da ga je i posetilac sa terase primetio. Bilo je krajnje vreme da se skloni. Okrenuo se a onda je puklo!

Jedan za drugim, pucnji velike dvocevke rasparali su noć poput gromova.

Krajzer Gejbi je samo osetio da ga je nešto preseklo preko kičme i više ništa nije znao za sebe.

Pao je na pod kao lutka od slame i nije se pomakao. Nož sa dugim oštrim sečivom ispaao mu je iz ruke i otkotrljao se do stolice. Krv je obojila Gejbijev kaput. Spolja, kroz rasprsko prozorsko staklo, ušlo je malo noćne svežine.

Ben Sloter je pucao misleći da je Holidej u sobi. Umesto kockara, platio je klavirista „Zlatnog zrnca“.

*
* *

Plaćenik Ejba Lina je prvo bacio pušku, a onda i sam skočio sa terase na zemlju. Prevrnuo se nekoliko puta, a onda stao na noge.

Otrčao je do puške i pogledom potražio svog konja.

Njegov posao bio je završen: Dok Holidej je ostao da leži u so-

bi pogođen sa dva metka. Ejba Lin je mogao da bude miran i da ispunji obećanje. Pomisao na gomilu dolara ozarilo je lupežovo lice. Već je video sebe okruženog lepim curama iz Stoktona, puno viskija na stolu i muziku koja svira samo njemu u čast.

Vratio se iz snova u stvarnost, osećajući da bi trebalo da se što pre izgubi.

Pucnji su sigurno razbudili salun i okolne kuće. Dvocevka je grmnula kao deset koltova zajedno...

Njegov konj je stajao nedaleko.

On potrča prema njemu, zastade pa opet potrča. Da li ga to oči varaju?

Pored konja jedan čovek je stajao obavijen tamom. Video je kako se dim cigarete lagano diže u vis i načas je zasvetleo žar. Neko je stajao okrenut prema njemu i čekao ga.

Nemoguće!

Taj šešir, taj odsjaj drški koltova koje su štrčale iz futrola ispred peševa kaputa... Nemoguće!

Ben Sloter je odjednom počeo da se preznojava.

— Ti...

Nije mogao dalje ništa da kaže.

Malopre je, gore, sa terase, pucao u čoveka u Holidejevoj sobi.

A sada je pred njim stajao isti taj Holidej, vitak, uspravan, ležerno oslonjen na desnu nogu kao

da se nalazi za barom nekog saluna u Kanzasu a ne ovde, u Džeksonvilu.

To nije bio duh, svakako. Ben Sloter je u sobi ustrelio nekog drugog. Toliko je mogao da zaključiti.

— Baci tu pušku, burazeru! — prenu ga metalan glas čoveka iz Džordžije.

Da, bio je to on. Taj glas bi mogao prepoznati među hiljadama.

Ben Sloter odbaci dvocevku od sebe. Ionako mu je bila prazna.

— Išao si nekome u posetu? — upita kockar. — Ili si možda mislio da je ovo Bigok Flejt?

— O čemu pričaš, dendi? — promumla razbojnik, raskoračivši se. Ne, nije smeo sada da odustane. Taman je rasporedio na šta će da utroši nagradu za kockarevu smrt.

— Poznaješ li Hjuza?

Sloter se skoro zagrcnu. Prokleti kicoš, zar je sve otkrio? Kako je mogao, kada ga tamo u Flejtu niko nije video, on ponajmanje. Ili je Hjuza bio živ toliko da mu je sve otkrio?

— Ne poznajem... S tobom nemam ništa. Skloni se!

— Da pogledamo ko je u mojoj sobi? Ili da pogađamo? Ja sigurno nisam, mada si ti želeo.

— Nikud ja ne idem! — dreknu Sloter, spustivši ruku blizu opasača.

— Ne bih na tvom mestu to pokušavao — opomenu ga Džordžijanac.

— Briga me! — iskezi se lupež. — Ti nikada nećeš stići u Sonoru...

— Ah takò? — samo je kazao Holidej.

Imao je pravo. Još jedan iz grupe koja je obrazovana kao odbor za doček. Posle Hjuza, novi čovek na njegovom putu.

Holidej odbaci daleko opušak od cigarete.

— Ko te je poslao? — zapita, motreći na svaki razbojnikov pokret.

— Hteo bi da znaš? E, nećeš! Neka si proklet! Ja ću te ukopati u Džeksonvilu kao psa...

— Da vidimo — reče kockar. — Sa puškom si slab, ali rečima dobro barataš. Kako pucaš kad ti prijatelji ne okreću leđa?

— Ovako! — povika Sloter i izvuče revolver.

Bilo je to presporo za strelca kalibra Doka Holideja.

Njegovi „linkolni“ su iskočili iz korica kao oprugama izbačeni i plamen je sevnuo s njegovih bokova. Nije ciljao u telo već u šaku. Ali Sloter se za delić sekunde pomakao, brže nego što je sam mislio.

Želeo je da padne na zemlju i odatle ispali hica.

Međutim, bio je pogođen u grudi.

Zgrčio se na zemlji, poslednji

put, pokušavajući da se pridigne — a onda se opružio i smirio.

Tada su došli, skoro sa svih strana.

Među prvima, za svetiljkom, krčmar, samo u dugoj spavaćici, razbarušene kose. Za njim su se pojavili još neki građani, polu-odeveni i bunovni. Upalila su se svetla u zažuteli prozori kuća.

Serif Oven Ljmen došao je među poslednjima, obučen. Izgledao je kao da je sada ustao sa stola sa bogatim doručkom. Kretao se hitro, odsečnim pokretima. Bio je visok, mršav, sa nisko obešenim sedim brkovima. još žilav i otrešit pedesetogodišnjak.

Prvo je bacio pogled na Holideja, podigavši desnu obrvu.

— Ovo je već drugi put, mister, da vas nalazim među ranjenima... — rekao je.

— I mrtvima! — dopunio ga je neko iz okupljene mase.

Lajmen priđe Sloteru, prevrnuvši ga čizmom na leđa.

— Ko je ovaj?

— Stranac — reče krčmar. — Bio je kod mene jednu noć. Nikada ga nisam ranije video.

— Pretpostavljam ni vi?! — okrenu se maršal Doku.

— U pravu ste, maršale! — odgovori ovaj.

— Tako?

Lajmen se saže i otvori magacin Sloterovog kolta.

— Nije pucao iz ovoga... — reče. Onda zakorači i dohvati dvocevku. Pomirisa je i rasklopi.

— Ovde je već druga stvar — promrmlja. — Oba su ispaljena. U vas?

— Ne — odvrati Dok, a onda pokaza glavom prema terasi. — Bio je gore kada sam ja prolazio...

— A odakle ste dolazili u ovo doba noći?

— Iz štale. Volim da se brinem o svom konju — reče Džordžijanac. — Nedavno mi je nestao, pa sam jahao za njim preko četrdeset časova...

— Hm!

— Gore je vaša soba — zablenu se iznenada krčmar u kockara.

— Izgleda — mirno uzvрати Džordžijanac.

— Hoćete da kažete da je pucao u praznu sobu? — upita Lajmen.

— Ništa ja neću da kažem, maršale!

— Bolje da to učinite i olakšate mi stvar — reče maršal Džeksonvila. U ovoj rečenici kockar nasluti više molbu nego pretanju.

— Rekao sam vam već. Išao sam da obiđem konja i ovde zatekao ovog čoveka. Nisam u sobu ulazio večeras uopšte. Ne znam ni šta je hteo ovaj... odjednom je potegao kolt. To je sve.

— Zvuči jednostavno — progundā Lajmen.

— Ali je istina — odgovori Holidej.

U tom se kroz svet progura krčmar. On je već bio uzleteo uz stepenice da proveri ima li koga u Holidejevoj sobi i sada se vraćao usplahiren i bleđ.

— Šerife!...

— Šta se desilo?

— Tamo u sobi... tamo je...

— Ko? Govori već jednom, Kris!

— Tamo je mrtav... leži ovako, na licu. Ne diše...

— Ali ko?

— Gejbi!

Žagor prođe gomilom i ustalasa je.

— Gejbi? Šta je on, do đavola, tražio u strančevoj sobi?

Krčmar pogleda u Holideja, a onda u šerifa.

— Pa, ovaj stranac je sinoć opelešio Gejbija po propisu. Možda je on... eto...

Lajmen se počea iza uva.

— Nebesa! — rekao je muklim glasom. — Sinoć su dvojica pucala na vas, a noćas se Gejbi ušunao u sobu... Pretpostavljam da je hteo da vas opljačka? Je li bio naoružan? — obrati se krčmaru.

— Video sam nož pored njega — ustuknu ovaj.

— Hm!

Lajmen se ponovo počea iza uha.

— Nisi ništa dirao? — povika na krčmara.

— Nisam!

— Dobro!

Zatim se okrenu Holideju.

— Nadam se da nećete napustiti grad pre nego što mi se javite ujutru u kancelariju, mister?

— Doći ću — obeća kockar.

— Nisam sinoć čuo dobro vaše ime?

Džordžijanac se malo namršti. Polako je izvukao jednu cigaru i stavio u usta.

— Zovem se Holidej. Dok Holidej.

— Hm!

Očigledno, ovo ime nije ostavilo utisak na Lajmena. On je već pošao da krene, kada ga je zaustavio neki glas iz gomile:

— Šerife, pa to je Dok Holidej!

Lajmen se okrenu. Pred njega stade neki kauboj razdrljene košulje i maljavih grudi, s košuljom prebačenom preko izbledelih pantalona. Zaudarao je na viski i duvan, pa se Lajmen namršti.

— Čuo sam kako se zove — planu maršal. — Pa šta?

Kauboj pokaza palcem negde iza sebe.

— Video sam ga jednom u Taksonu! — rekao je kauboj. — Napravio je rusvaj. Zar niste čuli za Holideja? To je čuveni kockar i revolveraš... Neki kažu da je i doktor!

Oven Lajmen pogleda u Džordžijanca. Pri lelujavoj svetlosti nekoliko svetiljki i fenjera, njegovo lice je bilo mirno kao u kameno isklesano. Ledenoplave

oči posmatrale su maršala bez nerveze. Sve je na njemu odisalo samouverenošću i hladnim dostojanstvom.

Dok Holidej?...

Prisećao se nekih naslova iz starih požutelih novina. Verovatno se radilo o njemu, ali šta mari? U sebi je zaključio da ga je vest o Gejbijevom porazu obradovala, ali da mu je kraj bio glup.

Kauboj je čekao neki odgovor od maršala. Važno se isprsiio: on je jedini znao ko je Holidej! Takvu ptičicu maršal bi morao dobro da pritegne ili u najboljem slučaju protera iz grada.

— Kažem vam da je on Dok Holidej! — ponovio je kauboj.

Lajmen se naroguši:

— To je i on rekao, Bezbi! Čuo sam te dobro, pa šta?

— Kako pa šta, maršale? On je kockar...

— Znam. Nadigrao je Gejbija a ovaj je pokušao da ga na spanjanju ubije i opljačka.

— Ali, on je... on je revolveraši!

— Znam! — unese mu se Lajmen u lice. — Misliš da je trebalo da raširi kaput i vikne: „Navalite, pucajte na mene! Ko god hoće!”

Kauboj uvuče ramena, kao pokisao.

— Ništa ne razumem... — mamljao je.

— Bolje za tebe, Bezbi! Kad se istrezniš, možda ćeš i razumeti...

— Nisam ja pijan, maršale...

— Nisi? Ako to još jednom kažeš, strpaću te u zatvor, jasno? Mirišeš na viski toliko da se zamalo nisam onesvestio dok si mlatarao jezikom ispred mene...

Bezbi još više uvuče glavu u ramena i počeo da se povlači. Izgledao je jadno.

Lajmen baci kratak pogled na kockara, a onda počeo da izdaje naređenja,

— Neka neko izvuče onog prokletog grobara iz kreveta i dovede ovamo. Dvojica neka iznesu Gejbija iz sobe. Ostali da se razidu kućama. Brzo!

Onda pozdravi Holideja dodiranjem prstiju po obodu svog šešira.

— Vidimo se ujutru, Dok!

— O kej, maršale... Biće mi drago!

*
* *

Ejib Lin je bacio pogled na svoj džepni sat iskovan u zlatu. Rip Čerek još nije dolazio, a bližila se ponoć. On ustade i izađe u hodnik.

Noć je bila preplavljena mesečinom.

On skide sa zida najveću svetiljku i ponese sa sobom.

Jedan od stražara na velikoj terasi hitro je skliznuo sa ivice zida i prišao Linu.

— Da pođem sa vama, gazda? — upita.

— Ne treba! — odbi ovaj.

Čovek se povuče na svoje mesto.

Lin pređe nekoliko koraka i s naporom skide veliku drvenu gredu sa polukružnih vrata koja ih je osiguravala iznutra. Bila je to neka vrsta kapije uglavljene u zid na samoj ivici kuće, pojačane na najosetljivijim mestima gvozdanim dodacima.

Jedno krilo vrata otvorila su se s teškom mukom i uz nesnosnu škripu. Iznutra ga je zapahnuo zadah truleži i memle a kada je stupio na prvi stepenik jedan pacov skoro mu je preleteo preko noge.

Lin opsova. Svetlost je podrhtavala dok je silazio.

Stepenište se spuštalo dole vijugavim hodnikom. Zidovi su bili vlažni, odnekud je strujao ledeni mlaz svežine i svakog časa pretio da utrne plamen.

Na dnu stepeništa nalazio se mali prostor nabijene zemlje, na kome su zasvetlucale prve lokve podzemnih voda koje su prodirale kroz pukotine. Malo dalje nalazila su se još jedna masivna vrata.

Bat Linovih čizama odjekivao je u stravičnoj podzemnoj tišini.

A kao eho, iza vrata su se začuli zvuci lanaca i čelika.

Ejb Lin zastade i nervozno dotaknu futrolu svog „lajtinga“ pod miškom. Onda je malo podigao pvetiljku i skinuo metalnu rezu.

Vrata su zaškriljala i on je ušao...

U uglu malog kamenog sobička sedeo je zgrčen neki čovek. Samo mali otvor stajao je pri vrhu zida i propuštao jedva šaku svetlosti i vazduha. Kada je krug žućkaste svetlosti ušao u prostoriju, čovek je podigao ruku da zakloni oči i skupio noge još više.

Ejb Lin je stajao neko vreme i posmatrao ga.

Čovek je imao možda šezdesetak godina. Tačno se nije moglo ni odrediti, u kakvom se stanju nalazio. Izgledao je stariji nego što jeste, imao je velike tamne kolutove pod očima i sasušenu kožu na obrazima. Neuredna, prljava proseda brada rasla je u svim pravcima i spajala se sa kosom isto tako prljavom i zamašćenom.

Od odela imao je neke ostatke, dronike koje nisu ličile ni na šta. Na levoj nozi i levoj ruci bili su mu namaknuti gvozdani obruči sa lancem čiji su drugi krajevi bili ukovani u zid.

Pri najmanjem pokretu lanci bi zazvečali. Njihov zveket bi možda stresao svakog drugog osim Ejba Lina.

Lin stavi svetiljku na pod, pronađe neku klupicu u uglu i sede na nju.

Starac u lancima najzad skloni ruku sa očiju. Hrapavo disanje dolazilo je do Lina kao sa nekog drugog sveta. Njega nije zabri-

njavalo starčevo stanje. On se brinuo samo za sebe.

— Pa, jesi li se opametio? — upitao ga je, pogladivši prste leve ruke na kojima su svetlucali prstenovi kao zvezde u mirnoj površini jezera.

Čovek se zakašljao, ispljunuo nešto, ali nije mogao da progovori. Lin je imao strpljenja i vremena da čeka. Pred njim je okovan ležao njegov prvi sused, Obri Hamilton, nestao pred dva meseca. Niko ga nikad nije pronašao, niti išta čuo o njemu.

— Samo jedan potpis, zar ne?
— rugao mu se Lin.

Čovek je disao sve teže. Najzad je nešto počelo da izlazi iz njega:

— Pro...klet da...si...

— Ma hajde, ne ljuti se odmah! — isceri se ugladeni lupež.
— Imam novosti za tebe — nastavio je. — Hoćeš da čuješ?

— Ja... kad budem... — hrpavo je izgovarao slogove okovani, ali videlo se da mu ne polazi za rukom. Ejb Lin nije mario za to. Potrežio je cigaru u džepu od prsluka, pomirisao je sa zadovoljstvom a onda odgrizao vrh.

— Vidim da si voljan da slušaš — smeškao se. — Onda čuj: na hiljade načina sam pokušavao da te pridobijem da mi prodaš komad svoje zemlje a ti si uvek tvrdoglavo odbijao. Moraš priznati da sam bio fer, dugo vremena. Istina, malo sam ti pokrao stoke i zapalio kućicu za mom-

ke, ali moglo je i nešto gore da te snađe? I to sve zbog komada zemlje koji sam bio voljan da ti platim dvostruko više...

Lin prinese cigaru plamenu na fenjeru, povuče dim i ispusti ga u pravcu Hamiltona.

— Ako te zanima, momci sa tvog malog ranča odmaglili su još onog dana kada si ti nestao. Ranč ti je zarastao u korov. Prava pustoš, koju ne bi mogao da doveđeš u red ni za godinu dana. Ljudi u Sonori se pitaju gde bi to mogao da budeš? Pitao sam se i ja glasno, pred svima, iako si bio u „gostima” kod mene. Mislio sam da ću te naterati da potpišeš dokument kojim mi prodaješ zemlju. Nadao sam se da nisi tako žilav i da ćeš pristati posle nekoliko dana...

— Ti... đubre...

— A vidiš, izdržao si dva meseca! Bravo! Raduje me tvoja izdržljivost, mada ne shvatam čemu te vodi? Znaš li da si živeo samo zahvaljujući upornosti da odbiješ da potpišeš? Mučio sam te glađu, žeđu, i ti si sve podneo. Ja ti se divim. Pa ipak, tvojim mukama došao je kraj...

Hamilton je žmirkao i gledao u Lina kao u smrt.

Ejb podiže prst.

— Da li si znao da posle određenog roka, kada se vlasnik nekog poseda ne javi, niti bilo ko od njegove bliže rodbine — da se taj posed prodaje na licitaciji

onome ko najbolje plati? Novac ide u društvenu kasu i tome slično, ali nisam hteo to da ti kažem. Ja sam uspeo, malo parama a malo i galamom, da taj rok skratim i gradski odbor će ti izliciti ranč za četiri dana. Zar te to ne raduje?

Starac zajauka čudnim, grlenim krikom i baci se na Lina. Međutim, lanci su bili prekratki i njegove ruke, s prljavim i zapuštenim noktima, ostadoše zgrčene u vazduhu...

Lin se pakosno nasmeja i nogom udari nesrećnog čoveka u glavu.

Hamilton se ječeći sklopčea u ugao.

— Znam da bi me rado udavio, ali... čemu? Mogu te i sada ubiti, jer ranč će za četiri dana biti moj, ali ostaviću te još malo živog, za svaki slučaj. Zapamti: četiri dana života imaš na raspolaganju...

Ustao je i podigao svetiljku.

— Ni deset potpisa te ne bi izvadilo — dodao je. — Samo mrtav nećeš svedočiti.

Hamilton dobaulja do njega, glave okrenute zemlji. Čulo se kad hropće samo jednu reč:

— Zašto?... Zašto?... Zašto...

— Ti, glupi, tvrdoglavi idiote — obrecnu se Lin na njega. — Pitaš me zašto? Reći ću i to: tvoj ranč pliva u zlatu!

Hamiltonova ramena prestadoše da se tresu. Polako je upravio

svoja mršava leđa i zagledao se u Lina kao da je bogati vlasnik trgovina i ergela u Sonori poremetio pameću.

— U... zlatu... šta to brbljaš... prokletniče!

Lin se smejao, sve glasnije. U noći i tišini koja je oko njega vladala, smeh se stostruko ponavljao, odbijao od zidova, vraćao se na suprotne zidove i odbijao od njih na ostale, u krug.

— U zlatu, stari, u zlatu! Da li si primetio kako smo blizu tvog ranča kopali veliki bunar za vodu? Sećaš li se? Gluposti, kakav bi to bunar bio? Tu sam naišao na početak zlatne žile... Ali samo početak! Počinjao je odatle a nastavljao se na tvom posedu, ko zna koliko duboko i daleko. Zato sam požurio da otkupim tvoje imanje, a ti... Ti si više voleo svoj ponos, svoju očevinu! Eto kuda te je to odvelo! Pod zemlju!

Hamiltonovo lice se izduži a oči iznenada planuše ubilačkim sjajem. Eib Lin se trže i izvuče kolt ispod kaputa.

— Proklet... da si! — povikao je starac isprekidano. — Od vešala nećeš pobeći... ubico!

— Dosta! — prekide ga Lin i podiže oružje. — Ne želim da slušam tvoja preklapanja!

— Pucaj! — nastavi Hamilton. — Sad možeš mirno da pucaš, hajde! Baš bih voleo da jednom učiniš dobro delo!... Ubi me!

Lin se iskezi i vrati oružje na-
trag.

— Baš neću! Dao sam ti četiri
dana i održaću obećanje! A dotle,
spavaj sa pacovima...

Hamilton se gušio u napadu
kašlja.

— Zapamti: sa vešala nema
povratka... Ona te čekaju na
kraju... puta... Prokletniče!
Moj ranč... dao bih nekom čo-
veku... tebi lupežu ni za... sve
zlatu sveta... Znao sam još on-
da... da si ubica... znao sam
...znao sam...

Ejb Lin sa treskom zatvori vra-
ta za sobom.

Starčev glas više se nije čuo.
Jedino zveket lanaca bio je pri-
sutan u podzemnom hodniku.

*
* *

U samu ponoć Rip Čerek je do-
jahao sa svojim momcima.

Ejb Lin izbroja tri konja bez
jahača i zaključio da je bitka bi-
la žestoka ali u svakom slučaju
uspešna. Jer Čerek se ne bi vra-
ćao do kraja neobavljena posla.

Čerek skide šešir i obrica ru-
kavom oznojeno čelo. Životinje su
se prosto pušile od znoja, koji se
na mesečini presijavao, kao da
su uljem premazani.

On pokaza rukom na konje bez
vlasnika.

— Trojica su ostala — reče.

Lin klimnu glavom.

— Nadam se da su mrtvi — re-
če. — Mrtva usta ništa ne govore.

Čerek se napravi da ovo nije
čuo. Sjahao je i otresao prašinu
sa sebe. Ostali su i dalje bili u
sedlima i čekali naređenje da
sjašu.

— Potera?

Čerek odmahnu glavom.

— Ništa... Ne znaju ni gde
im je glava. Zapalili smo kuću.

— A Grant?

— Ja sam ga ubio! — javi se
Roki Dajamond, koji je inače ja-
hao do Ripa. Lin ga pogleda, ali
ne postavi dalje pitanje. Verovao
je da je sve tako kao što kažu.

— Da li je neko preživeo? —
upita.

— Ne znam — priznade Rip. —
Nailazili smo samo na mrtve. Ako
je neko i prošao kroz onaj pla-
men, nije daleko stigao.

Lin ponovo vrati pogled prema
Dajamond. Video je da mu je
rame umotano u neku krpu.

— Ranjen si? Ko te je ranio?

Roki Dajamond je oklevao sa
odgovorom.

— Neki Grantov čovek — naj-
zad izusti. — Pucali smo istovre-
meno.

— Je li mrtav?

Dajamond počeo da se vrpolti,
ali brzo slaga:

— Jeste. Izgoreo je zajedno sa
Grantom...

— U redu. Odmorite se sa-
da... Razgovaraćemo ujutro vi-
še o svemu.

Čerek primeti da je Lin zamišljeniji nego obično, ali nije ispoljavao radoznalost. Govorio je samo kada ga je ovaj pitao. A te noći očigledno nije bio raspoložen da pita ili da traži mišljenje.

•
• •

Jedva držeći se u sedlu, Reks Rigo je najzad dojahao u Sonoru. Zora se belila. Kao mlekom preliveno staklo izgledalo je nebo nad Sijera Nevadom.

Ranjenik je bio sam na pustoj ulici, ležeći konju o vratu. Oči su mu se sklapale, ali to nije smeo dozvoliti, nikako.

Bio je on i ranije u Sonori i znao je tačno gde je kuća doktora Nelsona. Prepoznao je, kao kroz maglu, isturenu verandu, belo obojenu tablu sa crnim slovima, ružičasto ofarbanu ogradu uz stepenište.

Konj je zastao i Rigo je skliznuo sa sedla na zemlju.

Ležao je tako nekoliko minuta, boreći se sa bolovima i nesvesticom. Onda se krajnjim naporom uspravio i odćopao do ulaznih vrata. Povukao je svileni gajtan i zvono se oglasilo u kuću jasnim, čistim zvukom.

Kada je doktor Nelson otvorio vrata, Reks Rigo mu je prosto legao u naručje.

— Šta je sad to...? — hteo je doktor da protestuje, misleći da

je neki pijanac zalutao kod njega.

— Noga... — promrmljao je Rigo i onesvestio se.

...Kada je otvorio oči, mladić je prvo ugledao zavese namaknute na prozor, da mu sunce ne bi padalo na lice. Ležao je obučen u neku nepoznatu pižamu, s brdom jastuka pod glavom.

U sobi nije bilo nikoga.

Reks Rigo se lagano pridiže. Osetio je bol u nozi i rukom nappao zavoje. Opasač sa koltom stajao je prebačen o stolicu pored njegove glave. On odahnu.

Doktor Nelson je ušao u sobu.

— Probudio si se, mladiću?

Reks Rigo je žmirkao, još bunovan.

— Koliko ležim ovako, doktore? — upita.

— Jedva osam časova. Što se tiče noge, biće sve u redu za desetak dana mirovanja...

Reks Rigo odmahnu glavom.

— Desetak dana, doktore? Ustajem ja iz ovih stopa...

— To ne dolazi u obzir...

— Ništa me neće zaždati — bio je odlučan Rigo. Dohvatio je svoju košulju i pantalone i polako seo na ivicu kreveta.

Doktor Nelson ga je posmatrao pažljivo.

— Odakle si dojahao? Dosta si krvi izgubio. Koliko se ja razumem, imaš i neke opekotine po telu, ali neznatne. Šta se desilo?

— Duga je to priča, doktore. Dolazim iz Kolumbije...

— Kolumbije? Odavno nisam sreo nekoga iz tog grada. Kao da ih je kuga zatvorila.

— I jeste neka kuga — promrmlja Rigo, uvlačeći ranjenu nogu u nogavicu, stisnutih zuba. — Mogu li nešto da vas upitam?

— Pitaš.

— Da li ste previjali nekoga od sinoć? Nekog ranjenika?

Nelson se zamisli i zavrte glavom.

— Ne, nisam. Zar bi trebalo? Rigo sleže ramenima.

— Možda bi trebalo, ali pretpostavljam da neće doći. Rane od metka izazivaju mnoga pitanja i podozrenja. Kao i ova moja.

— Tačno. Ali, ja sam lekar. Moja etika je i ćutanje uz ostalo.

— Hvala, doktore. Jednom ću doći da vam sve to ispričam, ali sada nemam vremena... Koliko sam dužan?

— Samo dolar. Ako nemate, tražiću drugi put...

— Imam toliko. Ipak... još nešto. Da li ste čuli za čoveka koji se zove Roki Dajamond?

— Roki Dajamond? U Sonori? Zaista nisam... Čemu ova pitanja? Mogu li na neki drugi način da vam pomognem?

— Ne — osmehnu se Reks — već ste mi pomogli dosta.

On opasa kolt i stavi šešir na glavu.

Stegao je zube da ne oda nepodnošljiv bol i zakoračio prema vratima.

— Biće bolje da ležite — opominjao je Nelson.

Ali Rigo kao da ga nije čuo.

•
• • •

Čajnes Kemp.

Mali rudarski gradić skrpljen od dvadesetak kuća, dva saluna i nešto baraka izdvojenih na severnom kraju. Glavna ulica zrasla u prašinu, uz zidove prislonjeni delovi kola, burad, isušene prečke za vezivanje konja, dve stolice pred berberskom radnjom i sanduci ispred trgovine Dejvisa Kepa.

Oblačni dan nadnosio se nad naseljem. Nebo kao da spustilo do samih krovova a oblaci natopljeni kišom poput tamnosive lavine obrušavali su se prema Čajnes Kempu, preteći da ga sruve sa zemljom.

Sa juga je duvao topli vetar i nanosio sasušenu travu i otpatke.

Kočija iz Hornitosa za Altavil koja je saobraćala na toj liniji dva puta nedeljno, zaustavila se u Čajnes Kempu bez vozača.

Konji su se ukopali na uobičajenom mestu na ulici, ispred saluna „Svratište”. Životinje su tresle glavama i frktale, pušeći se od znoja.

Kiša samo što nije pala.

Kočiju niko nije sačekao. Spremalo se nevreme i ljudi su radi-

je zauzimali mesta oko nalivenih čaša.

S druge strane naselju se približavao jahač.

Šešir mu je bio duboko natučan na čelo, prema vetru. Klatio se polako u sedlu, na divnom indijanskom ždrepcu, obučen u crno odelo. Kao sneg bela košulja blještala je u tmurnom, posivlom popodnevju. O sedlo je bila obešena torba od krokodilske kože, a za pojasom dva kolta s drškama ukrašenim slonovačom.

Vetar se poigravao sa pramenovima bujne kose ispod „kalifornija” šešira, a pogled ledenoplavih očiju za trenutak je ostao prikovan za kočiju na ulici.

Tog dana Dok Holidej je ponovo ušao u nevolje.

Lagano je sjahao pred „Svratištem”. Neobičan predosećaj opomenuo ga je da na ulici nešto nije u redu. Sedište na kočiji bilo je bez vozača a, još čudnije, vratanca su bila zatvorena...

Uostalom, putnici su sigurno ušli u salun da predahnu.

Džordžijanac se spremao da pođe kada mu pogled privuče tamna mrlja na vozačevom sedištu.

On priđe kočiji i zaključa da je to bilo ono čega se pribojavao da bude.

Krv!

Otvorio je vratanca i odskočio.

Neko telo, dotle oslonjeno, stro-poštalo se prema njemu i ostalo presamićeno preko ivice. Bio je to

postariji čovek, čelave lobanje na temenu i nešto kose okolo. Po odelu i kaputu sa krznanim okovratnikom, Holidej je ocenio da se radi o imućnijem putniku.

On baci pogled u unutrašnjost kočije i otkri još jedan leš.

Sredovečan čovek, po izgledu rančer, izboranog lica i preplanulih jagodica, sedeo je na sedištu u uglu kočije i kao da je dremao. Da nije bilo tankog mlaza krvi na slepoočnici, čovek bi se mogao zakleti da spava.

Kockar pogleda prema salunu. Tamo su se ljudi, očigledno, zabavljali.

On izvuče svoj kolt i opali dva puta u vazduh.

Konji se uznemiriše, ali ipak ostadoše na mestu.

Posle pucnjeva, žagor je u „Svratištu” odjednom zamro. Nastupila je tišina. Niko nije izlazio.

Džordžijanac vrati oružje na-trag i krete prema salunu.

Kada je rukom odgurnuo vrata, zajedno sa tišinom i napregnutim licima dočekala ga je i cev nečijeg revolvera.

Pred njim je stajao čovek sa zvezdom i mrko ga posmatrao.

— Ko ste vi?

Holidej ne odgovori odmah.

Maršal je bio mlad čovek, jedva da je imao dvadesetpet godina. Ispod duge tamne kose posmatrala su dva crna, malo uplašena oka. Negovao je brkove ne bi li

time svom izgledu dodao koju godinu više i većeg autoriteta.

— Vi ste pucali napolju? —
čuo je kockar maršalov glas.

— Jesam.

— Zašto?

Holidej se zagleda mladiću u oči/i ovoga prođe jeza od tih plavih očiju sličnim jezerima u platinini. Mahinalno je spustio cev svog oružja koji santimetar niže.

— Što ne biste pogledali malo napolje, maršale?

— Zašto bih?

— Recimo, da iznesete neke leševe iz kočije...

— Iz kočije? Kočija je otišla pre jednog sata odavde...

Holidej slegnu ramenima.

— To nije moja stvar.

Komešanje u zadimljenom salunu sve više se pojačavalo.

„Svratište” je zaista imalo ime koje mu priliči. Bilo je tu ljudi svakojakog kova i zanimanja. Na podu se taložila prašina dva prsta debela. Mirisalo je na znoj, baglegu i viski. Gosti su sedeli u kaputima, kao da je svako očekivao nečiji znak ili poziv da bi smesta pošao nekamo.

— Možda je on iz Šermanove družine? — javi se neko iz polumraka. Maršal Čajnes Kempa pogleda u kockara, a onda preko njegovog ramena napolje.

— Sam je izgleda — reče tiho.

— Treba proveriti — savetovao je isti glas.

— Treba — složi se Dok. —
Izjdi, izjdi ti, momak!

Glas se više nije čuo.

— Da li ste... da li ste nekoga našli u kočiji? — upita mladi šerif.

Holidej zaista nije razumeo situaciju. Čega su se plašili ovi ljudi, kad su sedeli prikovani za svoje rasklimatane stolice, spremni da šmugnu pod stolove na prvi pucanj?

— Rekao sam da ima mrtvih... Dvojica.

— A vozač?

— Nisam ga video...

Maršal pogleda po salunu, odmeravajući svako lice ponaosob. Neki su ga gledali sa strahom, neki su sklanjali poglede, neki su nešto mrmljali kroz zube. Sve u svemu — nimalo pohvalno za podanike Čajnes Kempa čiji je čuvar zakona pre ličio na momčića iz neke visoke škole na Istoku nego na zvezdonosca u ovim divljim krajevima.

Najzad se maršal odlučio da izađe.

Ostali su iskrivili vratove, najhrabriji su ustali i počeli da prikradaju prozorima odakle su mogli da prate scenu.

Kako se ništa nije dešavalo, ništa nije pucalo, nekoliko ljudi je izišlo i pridružilo se maršalu pred kočijom. Holidej je za to vreme po strani vezivao Miga za trulu gredu.

Uzvici iznenađenja mešali su se sa provkama.

Dvojica su iznela mrtvaca u

kaputu sa krznenim okovratnikom.

— Klifton Bejs? Zar je ubijen?

— Izgleda da jeste — promrmljao je maršal, nervozno čupajući brkove.

— Kako? ... A novac?

— Ne verujem da je kod nje ga...

— Šerman ga je prevario... Prokleti pas!

Onaj koji je to rekao, odjednom kao da se uplašio sopstvenih reči, uvukao glavu u ramena i počeo da traži neko višlje rame za koji bi se zaklonio.

Izneli su zatim i drugog.

— I Koneri je gotov! Kako je on imao veze sa učenom?

— Nikakve! Ali je putovao istim kolima.

— Da je znao da odustane...

— Nismo mu ni rekli...

Holidej je izvadio šibicu i krenuo o svoj opasač, prinoseći plamen vrhu svoje tanke cigarete. Cela ova gužva najmanje ga se ticala i najradije bi ponovo uzjahao i nastavio put samo da ždrepcu nije bio potreban predah. A i njemu bi prijao brendi.

Pogledao je u nebo i to ga je još više učvrstilo u odluci da ostane. Kiša mu ne bi prijala za vratom.

— Šta sada, šerife? — čulo se nekoliko glasova.

Mladi čuvar zakona je osećao poglede ljudi na sebi. Trebalo je doneti odluku, najtežu u njego-

vom životu. Možda bi maršal Evil Mel s zadovoljstvom bacio značku u ovu prokletu gomilu koja je čekala samo da on nešto pokuša a da sopstvene glave sakriju pod čebad — da ga otac, stari šerif Čak Mel nije na samrti zakleo da časno nosi ovu zvezdu. Jer, pred Čajnes Kempom je budućnost...

— Dokle će Šerman da nam zagorčava život? — galamili su ljudi.

— I šta će biti sa Bejsovim sinom? Možda je mrtav?

— Treba krenuti prema Josemajt dolini. Možda nije kasno...

— Reci nešto, Mel!

— Hajde!

Mladi šerif je podigao glavu. Borio se između dva osećanja: osećanja dužnosti i straha.

Plašio se, uistinu, jer krenuti za Josemajt dolinu značilo je krenuti sam. Mogao je, u najboljem slučaju, da od građana Čajnes Kempa dobije blagoslov za srećan put. Ništa više.

S druge strane, opet, vezivalo ga je obećanje za oca. Čak Mel je bio hrabar maršal, i zbog toga je verovatno i dobio osam olovnih zrna iz zasede. Stigao je samo, da umirući, svog sina zaku- ne na vernost njegovoj maršal- skoj zvezdi.

Ljudi su verovali da iver ne pada daleko od klade i da je naslednik Čak Mela u svemu sličan ocu.

— Hajde, šerife, reci nešto!

— Posle će biti kasno! Moramo spasti Bejsovog sina ako već ocu nema spasa.

— Seti se Čaka! On je tu zvezdu nosio časno i hrabro. To treba i ti da učiniš...

Glasovi oko Evila Mela zujali su kao rojevi insekata. Grizao je usne, kolebajući se da li da pobegne od svega, od svih — ili da rizikuje život i uzjaše svog konja.

Dok Holidej je osećao mladićevu borbu. Ljudi, kojima je on bio maršal, prosto su ga gurali u smrt. Evil Mel je imao kolt o bledrima, ali ništa više od toga.

U sukobu sa lupežima njegova limena značka nije bila nikakva zaštita, već odlična meta.

— Ko je to Šerman? — prekidajući Melove misli Džordžijančev glas.

Šerif se zagleda u stranca i uzdahnu.

— Ubica! — reče s gorčinom. — Oteo je Bejsovog sina i zatražio otkupninu.

— Koliko?

— Deset hiljada dolara...

Ljudi su se utišali i slušali razgovor.

— Pretpostavljam — nastavio je kockar — da je Bejsi skupio novac i pošao na mesto koje je bandit označio za otkup?

Mel klimnu glavom.

— Glupo od njega — primeti

Dok — Pošao je sam, bez ikakve pratnje?

— Tako je zahtevao. Zapretili su da će mu ubiti sina ako primete da je neko sa njim. Ali, nije ni stigao u Josemajt dolinu. Presreli su ga pre nje i opljačkali... Ubice! Ubili su i vozača i Konerija, koji s tim nemaju veze!

— Treba da vise! — viknuo je neko.

Holidej skrenu pogled u tom pravcu i glas umuče. Svi su se odjednom počeli da pribojavaju stranca. Njegov ledeni pogled zaustavljao im je krv u žilama a još veće strahopoštovanje izazivali su koltovi sa ukrašenim drškama.

— Koliko je do Josemajt doline? — zapita Džordžijanac.

Mladić pogleda u nebo.

— Oko dva časa... Ali kiša će sprati sve tragove. Oni na to računaju.

— Tačno — složi se Dok — zato ih treba iznenaditi.

— Kako to mislite?

— Lepo: skupićete poteru i krenuti za njima.

— Poteru? — u mladićevom glasu jasno se osećao podsmeh i prezir. — U Čajnes Kempu ne vole tu reč.

— Te poslove. Čak je obavljao sam... — javi se opet jedan glas.

— Ali ja nisam Čak! — planu

Evil. — I ne želim da me sahrane sa osam rupa u telu!

— Ti si obična kukavica! — ponovo će glas. U prvi red probi se momak kršnog izgleda i rumenog lica. Pucao je od zdravlja. — Ti ne zaslužuješ tu zvezdu...

Mel preblede. Holidej mu blago spusti ruku na rame.

— Čovek je u pravu — rekao je tiho i pokazao na bundžiju. — Što njemu ne bi predao značku?

Bilo je to ono čemu se rumeni nije nadao. Brzo se povlačio na trag.

— Ja sam samo mislio... — mucao je, namršten i još crveniji. — Mislio sam na Bejsijevog sina. Ja...

Gomila je počela da se osipa.

Holidej odveza svog Miga i povede za sobom. Prišao je Melu i pogledao ga u oči.

— Ako niko neće, ja bih pošao s tobom — rekao mu je.

— Vi? Ali... vi ste stranac? Zbog čega biste vi pošli u poteru za ubicama?

— Zbog dosade — slegnu ramenima kockar. — A i ne volim da sedim u salunu među gušterima.

Gomila se osipala sve više i više. Ostalo je jedva desetak građana, koji su više gledali u zemlju nego u maršala i stranca.

Evil Mel je doneo odluku.

— Idemo! — reče. — Ne mogu ništa da vam ponudim osim zahvalnosti...

— Biće nam potrebniija sreća

— reče Dok. — I neka kabanica za kišu.

— Naći ćemo to — reče šerif.

•
• •

S kabanicama preko sedla, dva jahača: maršal Mel i Dok Holidej uputili su se putem koji se stapao na severu sa maglom. Izgledali su kao dva ukleta jahača kojima sudbina nije davala mira i krova nad glavom.

Prve kapi kiše odjeknule su po obodu šešira.

Iza njih, na rastojanju od jedne milje, jahao je treći konjanik. Pratio im je tragove.

Imao je rošavo lice i retku kosu. tako retku da mu se na mnogim mestima poznavala koža sa lobanje. Pušio je debelu cigaru, ne vadeći je iz usta sve dok ne bi dogorela. Preko ramena bila mu je prebačena crna kišna kabanica a u futroli žučkasti kundak puške najnovijeg tipa lako ga je udarao po butini.

Bila je to druga zaseda Ejba Lina.

Alvarez Bol.

•
• •

Vozač kočije za Altavil imao je veliki kaput na sebi, postavljen tankim krznom. Preko sredine

kaputa, umesto pantalona, bio je opasač i jedan kolt.

Lice mu je ležalo zariveno u blato, voda se mešala sa usirenom krvlju i lepila se za kosu. Sasvim daleko ležao je vozačev šešir.

— Mrtav je! — reče više za sebe Mel.

Tragovi točkova bili su jasni. Raspoznavao se krug kojim su se okretala za povratak, puno tragova od čizama i konja, ugažena zemlja i male lokvice već potamnele krvi.

Stavili su leš na rezervnog konja.

— Šta li je sa dečakom? — pitao se Mel. — Ili su ga odveli sobom ili... ili...

— Ili ubili? — dovrši Dok njegovu misao. — To zasada ne znamo. Ali saznaćemo.

— Kako? Na ovom pljuskaju ni pacov ne može naći put do svoje rupe...

— Naći ćemo.

Voda se cedila sa oboda šešira i krajeva kabanica. Ipak, najžešći nalet kiše je prolazio. Sasvim daleko na zapadu jedno parče neba počelo je pomalja iz oblaka. Vrhovi brežuljaka, koje je dotle prekrivala magla, obasjalo je zalazeće sunce i sad su podsećali na zlatne kupe.

— Tragovi su suviše jasni — rekao je Mel.

— To može da znači dve stvari: ili su sigurni da niko neće poći za njima...

— Ili?

— Ili nas namamljuju u klopku. Ipak, verujem da je ovo prvo. Kako sam video, u Čajnes Kempu nema mnogo ljudi sa petljom.

— Znam. Njima je jezik najjače oružje...

Uzjahali su konje i pošli.

Nešto kasnije Alvarez Bol je stigao na mesto gde su se duže zadržavali. Kiša je skoro prestala. Na raskvašenoj zemlji tragovi konja bili su kao ucrtani.

Plaćenik Ejba Lina je bacio ukvašenu cigaru i potražio ispod kabanice drugu. Nije mu se žurilo.

*
* *

Tanak, siv stub dima dizao se sa krova u olovno nebo, kroz vlažno granje i lišće.

Koliba se nalazila na početku velikog pojasa šume, malo slepljena za padinu brežuljka tako da se izdaleka jedva nazirao gornji deo krova.

Ispred kolibe stajala su četiri konja, privezana za gredu čiji je jedan kraj ležao polomljen na zemlji.

Unutra je gorela vatra, u ozidanom ognjištu.

Bilo ih je petoro.

Gruba, neobrijana lica i kaputi koji su se pušili pored rasplamsalog plamena, mokri od kiše. Skoro da se nisu razlikovali me-

đu sobom, osim Ala Šermana. Taj je bio drukčije odeven nego ostali. Nosio je lovački kaput sa resama boje dimljenog mesa. Imao je duge, maljave ruke i široka ramena, šušir na kome se klatilo zadenuto veliko paunovo pero i drečavocrvene pantalone koje su se mogle raspoznavati na pet milja unaokolo.

Peti stanovnik kolibe bio je dečak krupnih crnih očiju, koje su užasnuto posmatrale svet oko sebe i treptale na svaki malo nagliji pokret.

Možda je imao najviše petnaest godina. Ležao je na nekom razvaljenom krevetu prepunom prnja i usmrdelih čebadi, vezanih nogu i ruku. Zvao se Džonatan Beisi i još mu niko nije rekao zbog čega je vezan i zbog čega mu ne daju da ode kući. Tu je čamio već treći dan, jedući hleb i sušenu govedinu i pijući ustalju vodu iz neke kofe.

— Podstakni jače tu vatru — progundao je Šerman dubokim glasom čoveku kraj ognjišta.

— Ali dim, videće se...

— Ko će ga videti? Misliš da su oni cmizdravci iz Kempa potrčali za nama? Bah! Sledeći put kad odem tamo napraviću od njih gomilu i sve vezati konopcem...

Dečak je slušao razgovor, ali reči nije shvatio. Čuo je da se pominje Kamp, čuo je nekoliko puta i ime svoga oca — ali nije razumeo. Strah je bio jači od

svesti. Čak je i spavao u strahu, trzajući se na svaki šum.

Ostavili su ga samog i vezanog puna tri časa. Kada su se vratili, bili su mokri ali i raspoloženi zbog nečega.

— Ja bih da se izgubimo odavde — javio se jedan dugonja u dugom kaputu od kože. Čučao je i zamišljeno buljio u plamen.

— Zašto? — podrugnu se Šerman. — Evil Mel je dosada pet puta skinuo svoju značicu i odmaglio za Sonoru!

— Znam, ali... Tri leša. Možda nismo morali...

— Zaveži! — zaurla Šerman i pridiže se. Bio je visok kao planina, činilo se malom Beisiju. — Ovde ja zapovedam! Nema odlazjenja bez moje dozvole, jasno? Inače, sleduje metak.

Pošto mu niko ne odgovori, on uze malu kožnu torbu i otvori je. Oči mu zasijaše.

— Deset hiljada... — prošaputao je. — Kad ovo podelimo, možemo se odmarati najmanje dva meseca.

— Samo dalje odavde — proćedio je ponovo dugonja.

Šerman ga očeša pogledom.

— Ne misliš valjda da ću ostati u ovoj jazbini i sanjati lepe cure Stoktona? — rekao je sažaljivim glasom. — U Čajnes Kempu i nema više ljudi od kojih bi se mogao iscediti novac kao što je to bio matori Beisi. Promenićemo klimu!

Pri pomenu svog imena, dečak se trže i raširi oči. Matori Bejsi? Zar su to mislili na oca? Šta mu se desilo?

— Šta ćemo sa dečakom? — upita neko.

— Da, šta ćemo? — zapita se i Šerman. — On nas sve poznaje, a to bi bilo nezgodno po nas. Zato predlažem da bude nezgodno po njega, a?

Nasmejao se glasno. Ostali prihvatiše ovo kao dobru šalu, ali ne baš oduševljeno. Šermanovo lice se uozbilji, a glas utiša.

— Do đavola! — opsovao je, mereći ih pogledom koji je ubijao. — Da se niste razalili nad njim kao neke babetine? Mislite da ću ga pustiti da ode u Kemp i ispriča o nama? Treba li zbog toga celog života da bežim od poternica i saveznih maršala? A, to Šerman neće. A nećete ni vi!

— Pa, šta ćemo? — javi se lupč u debelom, kockastom kaputu. — Da ga ubijemo?

— Ubićemo ga.

— Ko će ga ubiti?

— Svi mi — iscreri se Šerman. — Hoću da ga svi imamo na duši, a ne samo ja ili neko od vas! Pucaćemo svi, odjednom. Neće se mučiti!

Trojica razbojnika kraj vatre se ćutke zgledaše. Ubili čoveka sa oružjem, spremnog da se brani, bilo je nešto drugo. Čak i ubijanje odraslih, ali deca... To im nije išlo u glavu.

Šerman im nije dao da se priberu.

— Pustićemo ga da pođe — došapnuo je svima — i pucaćemo kad uzjaše. Izgledaće nam kao da je hteo da pobegne.

— Ne vidim razliku... — počeo onaj dugonja.

— Ali ja vidim! — dreknu Šerman i svojom ogromnom šakom prosto prepolovi čoveka preko leđa. On jauknu, zaplete se u krajeve svog kaputa i polete prema vatri.

Jedva ga zadržase.

— Ima li neko nešto protiv? — upita Šerman sevajući očima.

Svi su ćutali.

— Onda je sve u redu... Odvežite malog!

Ubica u kockastom kaputu se podiže sa nožem u ruci. Dečak je sa užasom video svetlucanje noža i sav se skupio. Dalje od zida nije mogao. Gledao je sopstvenu smrt, krv...

U tom spolja zarzaše konji. Čovek sa nožem zastade.

Šerman podiže ruku i naredi svima da se ne miču. Da li je to neko bio napolju ili su konji onako zarzali?

Svi su povadili koltove i pogledali prema vratima.

Čulo se samo pucketanje prokisljelih drva u ognjištu.

Odjednom se rzanje ponovo čulo. Ovog puta ga je pratio pljesak a zatim i topot konja.

— Do đavolal — opsovao je Šerman i naglo otvori vrata kolibe.

Njihovi konji bili su odvezani i sada su grabili niz padinu kao pomahnitali.

Četiri para koltova izviri iz kolibe spremno na smrt.

— Koja je to hulja... — započe Šerman, ali zastade u pola rečenice.

Na sredini polja, ispred prvih stabala velike šume, okrenut prema njima stajao je čovek.

Imao je crno odelo kakve nose samo ljudi iz velikih gradova, elegantno skrojeno. dok mu se kao sneg bela košulja belasala u sutonu. Ruke je držao prekrštene na grudima i mirno izazivao smrt sa druge strane. Razdvajalo ih je samo tridesetak metara i jasno su se videli.

Sam protiv četvorice?

Šerman je mogao na to da se nasmeje. Međutim, brinulo ga je najviše to što stranac u crnom očigledno nije bio iz Kempa. A nije ličio ni na maršala. Pre je podsećao na uglađenog kockara čiji fini i negovani prsti znaju samo za karte i male salonske revolvare sa dve cevčice.

— Šerman? — čuo se strančev glas, metalno jasan i hladan. Hladniji od kišne večeri koja je dolazila kroz mokro granje.

— Šta hoćeš, dendi? — upita vođa razbojničke družine.

— Došao sam po malog Bejsija — doviknu Holidej.

— Zaista? — naruga se lupež. A ko si ti? Propovednik? Grobar? Crkvenjak? Ili strašilo za ptice?

— Bolje da bacite oružje — mirno je uzvratio Dok.

Šerman se nervozno nasmeja. Ovakvoj ludosti nikad se ne bi nadao. Čovek prkeo puta stoji kao kip. ruke prekrstio na grudi, a s druge strane četvorica sa otkočenim koltovima čekaju njegov znak da pucaju.

— Ovo je neki ludak — promrmljao je svojim ljudima.

Dok su oni tako stajali. leđima okrenuti kolibi, šerif Evil Mel se nečujno prišunjao s druge strane. Pomicao se korak po korak ulaznim vratima. orilenlien uza zid. sa revolverom u ruci.

Bio je obliven znojem.

Ako se samo neko od njih okrene, biće izrešetan. Nadao se da će imati sreće. Samo da stranac izdrži tamo. mada mu je davao slabe šanse ako razbojnici počnu da pucaju.

Oni su imali već koltove u rukama a on je stajao s rukama prekrštenim na grudima.

Kao da se nudio da ga ubiju. Međutim, on je tako hteo. Bio je to njegov plan: rasturiti konje. a kad se ubice pojave. on će ih zavaravati dok on, Evil Mel. treba da se prišunja i nekako izvuče dečaka iz kolibe. ako je živ...

Stranac je bio bezumno hrabar.

Stavljao je život na kocku zbog nekog dečaka koga dotle u životu nije video.

I zbog šerifa koji je spasavao obraz svog pokojnog oca, starog maršala iz Čajnes Kempa. Grada kukavica, a ne grada budućnosti...

Ulazna vrata bila su na dohvatu ruke i Mel je lakše disao. Lupežima je još uvek video leđa.

Holidej je počeo da korača prema njima.

Ruke je spustio dole, blizu koltova. Peševi njegovog dugog crnog kaputa padali su iza futrola i oslobađali put šakama do drški.

— Stani! — viknuo je Šerman i podigao ruku. — Hoću da znam ko si pre nego što zariješ nos u zemlju...

Džordžijanac nije zastao.

— Rekao sam da bacite oružje — čuli su banditi ponovo njegove reči. — Još nije kasno!

— On je zaista lud! — povikao je Šerman iskreno začuđen. — Zar nemaš imena, kicošu? Zar ćeš neobeležjen da truneš u ovom divljem kraju? Govori ko si, do vraga!

— Zovu me Holidej — reče kockar. — Dok Holidej.

— Šta? Ti si Dok Holidej? — zaurla Šerman i preblede. — Pucajte u tog psa, ljudi! Brzo, inače...

Koltovi su se podigli.

Prsti su se zgrčili i otvrdla lica po ko zna koji put su se spre-

mala da druge pošalju u pakao.

Šerman je zadržtao od pomene imena čuvenog strelca Zapada. Slušao je o njemu, znao je da je nenadmašan. U magnovenju se setio da mu je poznato to odelo i bela košulja, a i koltovi sa ukrašenim drškama. Pričao mu je neko o njemu. U Vajomingu, činilo mu se, kada se dočepao Lesli Katona, kod Bizbija. Bila je to velika priča o kockaru sa nepromašivim koltovima.

— Pucajte! — vikao je Šerman dalje.

Njegovi ljudi su pucali sa obe ruke.

Zrna su kao otrovni insekti prohujali iznad Džordžijančeve glave. Jer, kockar više nije stajao. Bacio se na zemlju, izvlačeći oba svoja „linkoln“ revolvera još u padu.

Oslonjen o laktove, Holidej je pritisnuo oroze i iz niklovanih cevi sevnuli su ubitačni hici prema ubicama iz Josemajt doline.

Najbolji strelac Zapada i ovaj put je opravdao svoju reputaciju.

Lupeži su posrtali jaučući.

Revolveri su bili odbacivani u stranu kao vatrom odnešeni. Zrna su pogađala u šake, u podlaktice i ramena. Najuporniji su dobijali pogodak u prsa i padali na kolena.

Al Šerman je osetio da njegova kola kreću nizbrdo. U njegovom zločinačkom mozgu sevnula je spasonosna ideja.

Dečak!

Mali Džonatan Bejsi biće njegova karta za odlazak sa ovog bojišta.

Opalio je nasumce nekoliko metaka i potrčao prema kolibi.

Njegovi ljudi ležali su rasuti na vlažnoj zemlji kao posečena stabla. Barutni dim se kao izmaglica provlačio nad mokrom travom.

Vođa razbojničke družine dopkopao se srećno ulaznih vrata i uleteo unutra naglavačke. Nije bio pogođen! Sada su sve šanse na njegovoj strani. Holidej se neće usuditi da puca kada je dečak pored njega.

Dograbio je torbu sa novcem koja je stajala na drvenom stolu pored ognjišta. Čvrsto ju je zgrabio i nacerio se zadovoljno nad njom. Sve je sad pripadalo njemu. Sve.

Okrenuo se prema postelji gde je ležao dečak vezanih ruku i nogu.

Ali, ukopao se u mestu, kao gromom pogođen.

Dečaka tamo nije bilo.

Opazio je, istina nejasno, prilikom nekog drugog čoveka.

Nebesa, pomislio je u sebi. Zar je sve izgubljeno...?

Čovek se pomerio i za trenutak je bljesnulo nešto na grudima. Šerif? Šerif iz Čajnes Kempa? Zar on?

— Ne mrđaj! — dopre do njega zapovednički glas.

Al Šerman nije imao nameru da tako olako podigne ruke. Torba sa deset hiljada dolara i dečak šćućuren u uglu — to je morao da ima po svaku cenu. Inače vešala mu nisu ginula.

Potegao je revolver.

Grmljavina kolta potresla je trošnu kolibu i obasjala se iznutra narandžastim plamenom.

Pucnji su se prolomili zajedno sa vriskom dečaka.

Dok Holidej je stvorio na ulazu baš u trenutku kada je Al Šerman posrtao natrag, odbačen smrtonosnim hicima mladog šerifa Evila Mela.

Vođa razbojničke družine umirao je na nogama, ne ispuštajući torbu iz ruku. Kolt mu je ispao iz klonule šake a on je zastao za trenutak kao okamenjen... A onda se stropoštao.

Džordžijanac se osloni o zid i polako napuni doboše svojih revolvera.

Evil Mel se pojavi onaj ulazu, noseći u naručju poluonesvećenog mališana. Nedaleko, Al Šerman je ležao širom otvorenih očiju, uprtih u nebo, sa koga su davno otišli oblaci i zaiskrile prve zvezde.

Malo dalje, razoružani banditi su se teturali pod bolovima. Niko nije imao više želje da se dokopa oružja. Njihov gazda bio je mrtav. Sve dotle u to nisu mogli da veruju. Ali, kada ih je jedan jedini čovek razoružao nepogrešivo

viim pogocima, mogli su da poveruju i u smrt velikog Ala Šermana.

Evil Mel izručio je u njega svih šest metaka.

Nad Josemajt dolinom zavlada-la je tišina.

— Gospode bože! — prošaputao je Evil Mel, još uvek držeći preplašenog dečaka u rukama. — Nisam verovao da imate bilo kakve šanse!

— Šansa uvek postoji — prokomentariša kockar.

— Ali, oni su već imali oružje u rukama! Vi mora da potežete kao munja.

— Nisi se ni ti šalio — reče Dok. pokazajući na mrtvog razbojnika.

— Uplašio sam se — priznade Mel — kad je onako uleteo unutra kao bik. Mislim da sam mu i u mraku video krv u očima... Prst je pritisnuo, čini se, mimo moje volje. Bilo mi je muka...

Džordžijanac uziaha Miga.

— Dovešću njihove konje — reče.

Šerif iz Čajnes Kempa je spustio Džonatana Bejsija nežno na zemlju i sa uperenim koltom naredio trojici preživelih desperadosa da stanu jedan do drugoga.

Nešto kasnije, privezanih ruku za sedla, tri razbojnika su krenula prema naselju, krvareći i stenjući. Evil Mel se okrenuo i ugledao Holideia kako okleva da pođe njegovim stopama.

— Zar nećete sa mnom? — upita.

— Stići ću te — odgovori Dok.

— Šta se desilo?

— Samo ti jaši — reče ovaj, praveći se da namešta vođice. — Mislim da imamo društvo!

— Društvo?

— Neko nas posmatra sa visoravni.

— Gde?

— Ne okreći se. Jaši svojim putem i pazi na te nitkove.

Evil Mel se vrpolio u sedlu.

— Mislite da je neko od njihovih?

— Ne znam. Ali da nekome od nas dvojice ne misli dobro, to svakako jeste.

Ždrebac pod Džordžijančem kao da veselo zarza.

•
•

Najamniku Ejba Lina bilo je jasno da je propustio priliku da ustreli Holideja kada se obračunavao sa družinom iz kolibe. Verovao je da će banditi umesto njega završiti posao, ali Džordžijanac je kao čarolijom povadio koltove i sasuo smrt u ljude za koje bi se mogao zakleti da su prošli pakao na svom putu van zakona.

Jedan čovek ih je sredio za samo nekoliko sekundi.

Rošavi lupež iz Sonore stajao

je nepomično na brežuljku, stežući kundak svoje puške.

Razdaljina je bila prevelika za siguran pogodak.

Dok je stajao tako, primetio je da se jahač na ždrepcu odvaja od ostalih.

Okrenuo je svog konja da bi našao pogodan zaklon. Bio je već dovoljno neoprezan da ga prime. A Alvarez Bol nije bio čovek koji uzmiče.

Ben Sloter je svakako bio mrtav. Sada, kod Čajnes Kempa trebalo je da se donese odluka: Holidej ili on.

Pod kopitama konja prštalo je blato sa obe strane, a krajevi duge kabanice vijorili su se za jahačem kao crni, ogromni jezici.

Za konjem je ostajao jasan, dubok trag preko polja. Od šume ga je delilo jedva pedesetak metara. Holidej će morati da prati ovaj trag.

Osvrnuo se.

İvica brežuljka sakrivala ga je od svih pogleda. To mu je značilo već dosta.

Šuma se približavala, tamna i avetinjska. Alvarez Bol se polako uzdigao u uzengijama, spreman na skok. Drveće mu je dolazilo u susret poput džinova koje su ukopali u zemlju da bi jedino rukama mogli da mašu okolo.

Oslobodio je noge i klekao na sedlo. Konj je galopirao dalje. Čim se našao pod jednom velikom granom, Bol se odleprio od

konja i ispruženih ruku vinuo se gore...

Čvrsto se uhvatio za vlažnu, ispucalu koru.

Životinja je odjurila dalje, ne zaustavljajući se.

Alvarez Bol se uspravio i pripio uz stablo, čizmama oslonjen o granu. Kolt je držao spreman. Za neki časak Holidej će projahati ovuda. Poslednji put.

Ali, plaćenik Ejba Lina previše je potcenio čoveka iz Džordžije.

Dok Holidej uopšte nije naflazio.

— Prokletstvo! — pisnuo je razbojnik, obuzet nestrpljenjem i slutnjama.

Ili je odustao od potere, ili je namirisao klopku. Šuma je u noći izgledala opasnija nego u drugoj prilici. Holidej nije naleteo na mamac i Bol je žestoko psovao u bradu. Sada nije imao konja.

Stavio je dva prsta u usta i zviznuo.

Kako se još ništa nije čulo, Bol se skliznuo sa drveta.

— Prokleta mrcina! — procedio je. — Našla je negde travu da pase, i to baš sada!

Ponovo je stavio prste i oteg-nuto zviznuo.

Odmah iza toga čulo se šljapaknje po vlažnoj zemlji i Bolovo lice se ozari. Njegov konj se pojavio iz tame otresajući glavom.

Bacio mu se na leđa i divljaški mamuznuo.

Konj se propeo i zaništao od bola. Alvarez, Bol se jedva održao u sedlu. U tom trenutku učinilo mu se da iza sebe čuje rzanje nekog drugog konja. Istrgao je pušku iz futrole i ne nišaneći, jednom rukom je opalio u tamu šume.

Nastavio je da galopira prema polju, istim putem kojim je došao.

Kada je izbio na vrh visoravni, zategao je uzde i bacio pogled okolo.

Ništa sumnjivo nije primetio.

Prema Čajnes Kempu mladi šerif vodio je tri ranjena bandita. Holidej nije jahao sa njim. Gde bi mogao biti? Zar da ga izgubi iz vida? Ejba Lin bi mu odrao kožu s leđa ako sazna kako ga je glupo nasamario. Dozvolio je da ga on juri, umesto obratno.

Poterao je konja padinom, ali sada sasvim lagano i oprezno.

Suton u Josemajt dolini već se preobražavao u noć.

Dok je jahao, stalno mu se činilo da čuje bat kopita drugog konja za sobom. Nije znao zbog čega se ustručavao da se okrene i proveriti. Nije to bio strah, već nešto drugo. Neka vrsta tvrdoglavog uverenja da će pred samim sobom ispasti budala ako se okrene i ne vidi ništa.

Jahao je sve sporije, ukočen u sedlu, načuljenih ušiju za svaki šum. Da li se varao? Njegovo ro-

šavo lice poprimilo je pepeljastu sivu boju, pod obodom šešira kosa kao da je zastrčala sve više.

Najzad je stao.

Više nije bilo dileme: neko se nalazio iza njega. Mogao je da pretpostavlja ko bi to bio.

Iskusni zločinac je znao da ne treba napraviti nikakav prenatrzan pokret. Levom rukom je držao vođice a desnu je udaljio od sebe. Tako je polako okretao konja...

— Mene tražiš? — čuo je Džordžijančev glas.

— Tebe! — odgovorio je Bol. Više nisu govorili ništa. Reči su bile izlišne.

Gledali su se preko griva svojih konja, omotani noćnom koprénom.

S jedne strane Dok Holidej, kockar i strelac kome nije bilo ravna na Zapadu.

Sa druge — Alvarez Bol, plaćenik Ejba Lina, bivši šerif iz Kolorado Springsa, ogrnut kabanicom koja je bila njegov adut.

Obojica su polako sjahali konjima s leve strane.

Životinje su se udaljile u potrazi za travom i kao po dogovoru se našle na istom mestu, njuškajući se. Ždrebac je zarzao i udaljio se podignuta repa.

Neprimetno, Bol je izvukao kolt ispod kabanice, pokretom koji se nije primećivao. Sada je cev oružja držao uperenu kroz prorez kabanice, koja je bila vezana

pri vrhu i malo se rasklapala pri hodu.

— I ti si jedan od onih koji mi preprečuju put za Sonoru? — pitao je Holidej, zaustavivši se na pristojnom odstojanju od bandita. Bila je to razdaljina koja se Bolu nije sviđala pa je nastavio da korača napred.

— Jesam — potvrdio je.

— Ko te je poslao?

— Saznaćeš u paklu — suvo uzvрати razbojnik.

Holidej je počeo da kruži oko-
lo i tako ostavio isto odstojanje između sebe i lupeža. Prst ubice se kolebao na okidaču. Želeo je da bude siguran u hitac. Kad kockar pođe rukom prema oružju, on će pucati.

I to je sve.

Skrenuo je u stranu da skratí put prema Holideju.

— Bolje ostani gde si — naredi mu Džordžijanac.

Bol je ćutao i koračao.

Holidej je prekrstio ruke na grudi i čekao. Više se nije micao.

Što se više približavao, lupeža je zbunjivala kockareva mirnoća. Ali prsti grozničavo obavijeni oko drške već izvučenog revolvera ulivali su mu samopouzdanje.

Kada je smatrao da više ne može promašiti, dobacio je:

— Umri!

I pritisnuo oroz.

Za delić sekunde kockar je po-
tegao sporije, ali je izgledalo da

su se pucnji slili u jedan. Naran-
džastocrveni plamenovi kao ma-
čevi ukrstili su se na svojim pu-
tevima noseći smrt.

Nastupila je tišina.

Oba čoveka su stajala na svo-
jim mestima, iščekujući.

Zatim je Alvarez Bol kratko
uzdahnuo i pao na kolena. Opalio
je još jednom ali pred sebe.

•
•

Dok Holidej je sustigao Evila
Mela koji je jahao iza svojih za-
robljenika, na izlazu iz Josemajt
doline.

— Šta se desilo? — upitao je
mladić. — Ko je bio onaj nepo-
znati na visoravni?

Kockar pripali svoju cigaru i
duboko uvuče dim.

— Ne znam — reče. — Nije bio
govorljiv.

— Je li... mrtav?

— Izgleda.

Evil Mel odusta od dalje is-
pitivanja. Čovek koji je jahao
pored njega bio je velika zago-
netka. Ono što je za njega ostalo
najvažnije — bila je činjenica da
mu je pomogao da u Čajnes
Kemp donese iz doline svetao ob-
raz.

Pokušavao je nekim rečima da
to iskaže, ali sve se opet završa-
valo u ćutanju.

— Koliko ostajete u Kempu?
— zapita Mel.

— Same da odspavam malo. Nastaviću put sutradan.

Međ proćisti grlo.

— Hteo bih da vam kažem, da znate...

— Ne želim da znam ništa — preseče ga Džordžijanac. Pošto je šerif umukao, osećajući se malo posramljenim, Holidej dodade mirnijim glasom:

— Ja sam samo prolaznik, a ti ćeš ostati u Kempu. Zaboravi da mi bilo šta duguješ. Da li mnogo tražim?

— Ali...

Holidej utonu u ćutanje. Žar cigarete povremeno bi se zasvetleo jače i za trenutak obasjao stisnute usne čoveka iz Džordžije. Posle toga bi ponovno nastao mrak.

Nebo je već bilo prepuno zvezda.

•
•

Reks Rigo se vraćao u Kolumbiju. Bilo je to treće jahanje kroz razbojničku opsadu Koni Kugata.

Bio je dan plaćanja, kako su bogati ljudi tog naselja nazivali nošenje novca „poreznicima“ za sledećih dva meseca.

Reks Rigo je jahao na taj dan, prema brežuljcima u kojima su se skrivale ubice Vilijema Granta, palikuće i zločinci. Možda i Roki Dajamond sa njima.

Mesto na koje su dolazili građani sa novcem bila je neka pećina, dobro skrivena, ugnjezdjena u gromade belog kamena i teško dostupna. Sa nje su stražari lako kontrolisali da li ima još nekoga u blizini, i da li su građani Kolumbije, slučajno, pripremili pratnju koja bi se obračunavala sa njima.

Sa tog mesta mogli su skinuti jahača bez po muke.

Bio je to ritual u kome su lupеži uživali: sredovećni ljudi, s punim džepovima ili torbama, pentrali su se po kamenjaru pod pretnjom pušaka. Stizali bi zaduvani, oznojeni i izgrebani, ostavljali novac i čekali da se prebroji. Tek tada su ih puštali da se vrate istim putem. Retki su bili oni koji su uspevali da ne padnu.

Najmanje trojica bandita pratilo ih je na pristojnom odstojanju prema gradiću, za svaki slučaj, ako nekome od njih padne kakva glupost na pamet.

Ljudi su to znali. Osećali su njihove poglede na svojim leđima. Kad god bi se osvrnuli — oni su bili tamo, na konjima, kao zlodusi.

Iz Kolumbije niko nije mogao zasada da iziđe.

Oni koji su dolazili u nju, vraćani su natrag pod revolverskom vatrom. Prilično jasna opomena za strance.

Koni Kugat, alias Ejb Lin, imao je jednostavnu računicu: ako savezni zakon sazna za ovakvu situaciju, lako će se povući u brda. U Kolumbiji mogu da pričaju šta hoće: maršali neće naići ninakakve tragove, nikakve dokaze. Pećina će biti prazna, straže pomerene.

Oni koji su u Kolumbiji umirali, teško će se usuditi da se podignu iz grobova i posvedoče... razmišljao bi Lin. Oni koji su živi, znaće šta ih čeka kada maršal ode neobavljena posla.

Zato je ćutanje bilo na njihovoj strani.

Nasilje je bilo pravi recept za bogate kukavice.

A zakon se još nije interesovao za Kolumbiju. Bar zasada. A kada to bude — stradaće neki drugi grad. Ejb Lin će povući ljude ako treba. Dotle će se novac nagomilati u solidnu sumu.

Osim toga, bližio se dan kada će Hamiltonov posed biti njegov. Kolumbija će biti samo daleki san, zaborav.

Tako je rezonovao Koni Kugat u svojoj prekrasnoj kući kraj Sonore.

Ali drukčije je mislio Reks Riggo, jašući prema brežuljcima nadomak grada.

Pred njegovim očima umro je Vilijem Grant, kome je zaista mnogo dugovao. Bio mu je kao otac, voleo ga i verovao mu.

I sada je mrtav. Zločinačka ru-

ka Rok Dajamonda ugasila je jedan divan i plemeniti život.

Riggo ništa nije moglo da zaustavi.

Bol u nozi je jedva osećao.

Vilijem Grant mu je jednom tačno opisao gde se nalazi pećina u koju su on i još nekoliko građana Kolumbije ostavljali novac. Zato nije mogao da pogreši.

Banditi će biti uskoro tu, a on nije znao kako će da prođe.

Znao je samo da mora proći.

•
* *

Pošto je skuvao kafu, debeljko je podigao lonče i žudno omirisao ivice. Njegove buljave, podbule oči sklopile su se za trenutak i utonule u salo ispod obrva.

— Što miriše... — rekao je.

— Miriše vrage! — odbrusio je drugi, sedokosi. Imao je jedva tridesetak godina, a bele vlasi prekrivale su mu glavu, kao da je imao toliko godina još odezgo. — Od tvoje kafe će mi se utroba prevrnuti, glavonja!

— Kako hoćeš! — slegnuo je debeljko ramenima i počeo da srkuće vrelu tečnost. — Nemoj posle da tražiš...

— Idi do đavola!

U dolini, kao na dlanu, videli su naselje Kolumbija, uobičajenu sliku na koju su navikli danima već da gledaju, po smenama.

Posao je bio dosadan. Ništa se nije dešavalo. Trebalo je samo dobro paziti, ništa više. A za to se plaćalo više nego dobro.

Koni Kugat je bio kraljevske ruke i nisu se mogli požaliti da teško zarađuju.

Veliki zlatni disk sunca dodirivao je ivicu zapada.

— Jesi li ti nešto čuo? — upita debeljko druga.

— Nisam — odvrati ovaj — ali sam osetio kako tvoja kafa smrdi deset milja unaokolo!

— Ipak, kao da sam čuo...

— Do đavola, šta si čuo?

— Konja. Čuo sam da je zarezao...

Sedokosi se namršti i podiže sa zemlje. Iz torbe je izvadio veliki vojnički dvogled i stavio na oči.

— Vidiš li šta?

— Ništa — rekao je on. — Iz grada niko ne izlazi.

Debeljko se počesa iza uha.

— Mogao bih se zakleti da sam čuo...

Njegov drugar odloži dvogled i ponovo sede.

— Kad budeš ispio to lonče, nećeš čuti rzanje konja nego ćeš se sam pretvoriti u konja!

— A ja ti kažem da...

— A ja ti opet kažem da ti je ta kafa pomutila mozak...

Pokoleban, debeljko je uzdahnuo a onda nekoliko puta promućkao lonče. Spremao se da sa uživanjem popije ostatak, kada su obojica čuli rzanje konja s leve strane.

Sedokosi je skočio kao oparen i dograbio pušku. Njegov partner je bacio lonče na vatru, gaseći je. S puškama u rukama podelili su se na dve strane i osluškivali.

Tada su ugledali

Na kamenjaru, na stazi kojom se nisu mogla mimoići dva jača, pojavio se konj.

Hodao je lagano, kao da bira mesto gde će da stavi kopito.

Preko sedla bilo je prebačeno telo nekog čoveka.

Noge i ruke visile su beživotno sa obe strane konjskog trbuha, preteći da svakog časa skliznu sa sedla. Dva partnera se zgledaše u nedoumici. Konj je išao pravo prema njima.

— Ova stvar mi smrdi — namrštio se sedokosi.

— Šta ćemo?

— Ne znam. Ovaj izgleda mrtav, ali otkuda ovde?

— Ko zna, možda i nije mrtav?

— Pogledaj! Opasac mu je bez koltova — uzviknu sedokosi.

— Treba da proverimo — predloži debeljko.

— Važi. Ti idi dole do konja, a ja ću da motrim oдавде.

Debeljko žmirnu, kao da mu se ova ideja ne sviđa. Malo je oklevao.

— Uplašio si se? — pecnu ga prijatelj.

— Možda. Ipak se ti popni na onu stenu i pogledaj ima li još koga u njegovoj blizini.

Sedokosi pristade bez reči. Hi-

tro se uzverao nekih desetak metara više na jednu izbočinu i prineo očima dvogled.

— Ima li?

— Ni žive duše — doviknu sedokosi. — Vidim samo lešinare...

— Znači, ovaj je mrtav. Čim lešinari kruže...

— Hajde silazi! — podstaknu ga sedokosi. — Ionako će ti malo šetnje skinuti koji gram više...

Debeljko nije ništa odgovorio. Kretao se polako, ne ispuštajući pušku iz ruku. Kamenčići su se osipali ispod njegovih čizama i uz buku povlačili sa sobom druge i tako padali prema dolini.

Konj sa mrtvacem podigao je glavu i zastao.

Debeljko je najzad odahnuo. Našao se na ravnom. Levom rukom je dohvatio uzde.

— Polako, momče — rekao je konju. — Ako se ritneš, odosmo obojica, dole...

Zaobišao je životinju s leve strane i prišao čoveku. Pogledao je još jednom: futrole su bile prazne. O sedlu nije bilo puške, nikakvih posebnih tragova. Pošao je rukom da uhvati mrtvaca za kosu i da mu vidi lice.

Pokušao je da uzmakne, ali bilo je kasno.

„Mrtvac“ je podigao glavu. U zubima je držao cev velikog crnog kolta. Munjevitim pokretom

dohvatio ga je za dršku i uperio u zabezeknutog lupeža.

— Da nisi pisnuo! — prošaputao je Reks Rigo.

Debeljko je samo treptao.

— Spusti cev puške — naredi mu mladić ponovo. Ovaj poslušao.

— Sad zovi tvog drugara!

Debeljko se još uvek tresao. Gore, sedokosi je čekao na njegov znak.

— Bez trikova! — opomenu ga Rigo. — Ubiću te kao psa ako ti padne nešto drugo na pamet...

— Šta... šta da mu kažem?

— Reci mu da sam šerif!

Odozgo se već čuo nestripljiv glas:

— Glavonja, što si se ukočio? Ko je taj?

— Šerif! — promumla debeljko. Rigo zape oroz.

— Šerif! viknuo je bandit jače.

— Kakav šerif, budalo? — zapita sedokosi, spuštajući se. — Da nisi poblesavio od sunca...

— Dođi pa vidi!

— Dovedi ga ti ovamo...

Debeljko je prebledeo. Šta sada da smisli? Cev oružja u ruci nepoznatog samo što nije eksplodirala.

— Ne mogu! — dreknuo je. — Crkao sam dok sam silazio...

— To ti verujem! — progundao se njegov kompanjon i nastavio da silazi.

Reks Rigo se nije micao. Bandit, koji je dolazio video je samo

njegove noge. Ramena, glavu i ruku sa oružjem zaklanjalo je sedlo.

— Šerif, veliš? — cerio se sedokosi. — Baš bih voleo da ga vidim. Ko li ga je udesio?

— Ne znam — promrmlja debeljko hrapavim glasom.

Njegov partner je odjednom osetio čudnu napetost u vazduhu. Čudno je bilo to: njegov drugar stoji kao hipnotisan i prevaljuje reči preko jezika silom, što nije bio njegov običaj. Da li to znači...?

Klopka!

Bandit se oslonio o desnu nogu i podigao oružje.

Reks Rigo se u poslednjem trenutku pokrenuo. Levom rukom se oslonio o uzengiju a desnu hitro prebacio preko jabučice sedla i opalio.

Sedokosi lupež je podigao obe ruke u vis.

Puška mu je izletela iz šaka i sa treskom pala na kamenje.

Pao je na leđa i više se nije pomakao.

Grmljavina od pucnja razlegla se još uvek kamenjarom, odjekujući i pojavljući se na nekoliko mesta, da bi sasvim utihnula.

Rigo je okrenuo revolver prema debeljku.

— Sad baci tu pušku! — naredi.

Čovek posluša najbrže što je mogao.

— Jeste li vas dvojica sami? — upita Reks.

Debeljko potvrdi nekoliko puta klimajući glavom.

— Lažeš?

— Ne... sami smo... Kunem se!

— Pođi napred!

Čovek posluša. Podignutih ruku po se uzvišicom, posrćući po kamenjaru kao pijan.

— Stani!

Rigo lagano sjaha i pokretom oružja naredi banditu da sedne.

— Koliko još ima do pećine? — upitao je.

— Pećine? Kakve pećine, ne razumem...

Reks Rigo prisloni cev na debeljkovo čelo.

— Znaš ti dobro šta te pitam! — prosikta besno. — Gde je tačno pećina gde građani Kolumbije ostavljaju novac?

Bandit se preznojavao, kao u ključalom loncu. Bojao se Ejba Lina, ali sad se još više bojao kolta koji je mogao da mu za tili čas prospe mozak.

Iza brda... kad ga obideš, odmah je tu. Vidi se.

— Koliko vas tamo ima? Dvojica?

— Jedan... Maks Bišop. On neće nasesti...

— Misliš? Hajde, diži se...

— Šta ćete učiniti sa mnom?

— Ne brini. Još mi trebaš — utešio ga je Rigo i sa sedla skinuo laso.

Debeljko se nervozno nasmeja.

— Mister, ovde nema drveta za koji biste mogli da me obesite...

— I ne mislim — reče Rigo odmotavajući konopac.

•
• •

Malo kasnije, dva jahača krenula su prema pećini.

Prvi je jahao debeljko. Jedan kraj lasa bio je vezan za njegovo sedlo a drugi zamotan oko Rekse Rigoa.

Izgledalo je tako da prvi vodi drugog zarobljenog i dobro vezanog. Međutim, laso je labavo stezalo mladića iz Kolumbije.

Debeljko je jahao razoružan, s praznom puškom o sedlu.

Reks Rigo je, pak, držao otkočen kolt ispred sebe, spreman da bez milosti ubije ako ga bandit izda.

Sunce je tonulo za ogranke Sijera Nevade, kao zlatno jedro u modro more.

Lešinari su zaista počeli da kruže...

•
• •

Ejb Lin je doneo odluku: ako kroz dva dana sve bude kako je predviđao, ukinuće „porez“ nad Kolumbijom, povući neke svoje momke, a ostale isplatiti i — po-

svetiti se zlatnoj žili koja je počinjala od granice njegovog poseda do u Hamiltonov ranč.

Kroz dva dana!

Rip Čerek je bio spreman da jaše prema pećini i pokupi novac koji je tog dana trebalo da ostave platiše iz Kolumbije.

— Neka Dajamond ode — rekao je Lin, dobijući prstima po glatkoj površini svog stola — ti si mi ovde potreban.

— Neke nevolje? — upita Čerek.

Lin odmahnu rukom.

— Nije to — reče — imamo važnijih stvari. Može li Dajamond da jaše? Kako mu je ruka?

— Moći će da puca — nasmeja se Čerek.

— Onda neka ide.

Tako je sudbina poslala ubicu Vilijema Granta prema Reksu Rigou.

Dajamond je poveo samo dvojicu sa sobom: Dika Kalagana i Stiva Houpa.

Kalagan i Houp bili su neki daljni rođaci, oba iz Medforda, Oregon. Imali su čak i neke fizičke sličnosti: iste visine, iste građe, isti oblik glave. Kalagan je, međutim, bio riđ i kosmat a Houp nešto mlađi, crnokos i crnook kao Apač.

Rođi Dajamond je imao široka ramena i uske kukove. mali splicšten nos kao u lučkog siladžije i male sitne uši skoro po-

krivene kovrčavom, prljavom kosom.

Nosio je kožnu bluzu na golo telo, pokazujući tako ispod nje splet mišića prevučen bakarnozutom kožom.

Ličio je na mornara preobučenog u kauboja.

Bio je još dan kada su napustili Sonoru putem ka severu.

Kalagan i Houp su više puta išli sa Dajamondom u akcije i dobro su se slagali. Rip Čerek je već navikao na tu trojku i bilo je sasvim obična stvar da, kad Dajamond dobije neki zadatak, Kalagan i Houp sedlaju konje sa njim.

Tako je bilo i ovaj put.

S tom razlikom što je Dajamond dobar deo puta jahao ćutljiv i zamišljen. Njegovi pratioci su se zgledavali, ali ga nisu uznemiravali. Jednostavno su ga pratili sa strane.

Nešto kasnije Dajamond je malo zategao uzde i usporio. Ostala dvojica su ga sledila.

— Možda ne zaslužujete da vam kažem — obratio im se on muklim glasom — ali ipak ću vam reći.

Kalagan i Houp su iščekivali.

— Ovo je možda poslednji porez na Kolumbiju — dovrši Roki Dajamond.

— Kako to?

— Čuo sam kad je Lin razgovarao sa Čerekom. Bili su sami, ali ja sam se slučajno našao tu...

— Slučajno? — iskezi se Kalagan.

Dajamond se nasmeja grohotom a njegovi pratioci prihvatiše taj smeh.

— Slučajno? — ponavljao je Kalagan i sve se više smejaao. — Ovakvu šalu nisam odavno čuo... Ha-ha-ha-ha!...

Onda mu smeh zamre, videvši da ga Dajamond strelja pogledom.

— Hoćeš da kažeš da sam namerno prisluškiavao? — upita bandit.

Dik Kalagan slegnu ramenima.

— Pa i jesam — reče Dajamond i ponovo se nasmeja. — Ejb Lin ima neki veliki posao u vidu. Ovaj sa porezom postaje sitnica. Za njega...

Malo je zastao i obuhvatio pogledom oba pratioca.

— A za nas?

Rođaci iz Oregona se pogledaše. Nisu shvatili.

— Šta se zgledate, mamlazi! — smejaao se Dajamond. — Zar ne idemo po novac? Veliki novac?

— Idemo — složi se Houp, ali nesigurno.

— Ovo je poslednji odlazak? Shvatate li?

— Ne!

— Ne? Kako ne?

— Do vraga, Roki, čekamo da nam ti kažeš!

Dajamond zaustavi konja i podboči se.

— Mogao bih da vas zadavim,

vi, budale! Ovoliko novca na jednom mestu nigde nećemo naći. Uzećemo ga i otići preko granice...

— Šta?

— U Meksiko, recimo? Bićemo bogati najmanje deset godina. Kako vam se sviđa ova ideja?

— Ja volim da slušam što ti kažeš — odgovori Kalagan i namignu.

Dajamond pogleda u Houpa.

— Ja slušam Kalagana — isceri se crnokosi.

— Onda je sve u redu — podiže Dajamond ruku i lupi se po šuširu. — Adios, Čerek!

— Adios, Lin! — uzviknu Kalagan.

— Viva Meksiko! — podvrisnu Houp.

Naterali su konje u galop.

*
* *

Sunce je zalazilo kad su tri lupeža izbili na kamenitu visoravan. Roki Dajamond se osvrtao na sve strane, ali ništa nije primetio.

— Do vraga, gde su Smarti i onaj debeli Dendridž? — povikao je, psujući uz to.

— Trebalo je da su ovde — promrmlja Kalagan.

— Smarti! — zavikao je Dajamond, stavivši obe šake oko usta. — Gde si, do đavola?

Niko se nije odazvao.

Kalagan pokaza rukom desno od sebe. Dajamond i Houp pogledaše u tom pravcu.

— Ostaci vatre? — promrmlja Dajamond i ruka mu skliznu prema koltu. — Ovo nisu čista posla!

— Nisu smeli da napuštaju svoja mesta — reče Houp.

— Nisu — složi se Dajamond.

— Otvorite dobro oči.

Sjahali su i krenuli u različitim pravcima.

Pretraživali su iza svakog većeg kamena ili kržljivih žbunika. Besan, Dajamond je nogom udario prazno lonče za kafu i sud se otkotrljao niz padinu zvonko odjekujući.

— Nema pasjeg sina. Nijednog! — psovao je Dajamond.

— Čekaj! — prekide ga Kalagan, podigavši ruku. — Nešto mi je palo na pamet...

— Reci, ali samo ako je pametno! — naroguši se Dajamond.

Kalagan vrati svoje oružje za opasač.

— Možda su i oni došli na sličnu ideju — reče polako. — Možda su i oni hteli da uzmu novac i pobegnu?...

— Šta? — podskoči Dajamond. — Lin bi ih pobio!

Kalagan se isceri, namignuvši.

— Pobio? Pa to i nas čeka, zar ne? Pazi šta ti kažem: oni su otišli u pećinu. Sudeći po pepelu, koji je topao, nisu mogli da odu

pre više od pola sata ... Možemo ih stići!

Dajamond se samo za trenutak dvournio:

— Hajdemo! — povika. — Ko je u pećini?

— Maks Bišop.

— Bišop? On nije mačji kašalj. Možda ih je sredio?

— U tom slučaju mi ćemo nje ga ... — cerio se Kalagan.

I tri razbojnika ponovo uzjahše svoje konje.

Sunce je zalazilo.

Obilazili su visoravan jednim prohodnim puteljkom, jašući jedan za drugim. Bili su spremni na sva iznenađenja. Dajamond se kretao na čelu, oštro motreći okolinu. Nalazio se na cilju i ništa ga nije moglo sprečiti da se dočepa dolara i zlata koje mu se našlo na dohvat.

Bišop neće ništa slutiti, pustiće ga blizu a onda je sve gotovo.

Ugledali su pećinu, pravo orlovsko gnezdo u stenju.

Sjahali su istovremeno sva trojica. Dajamond je olabavio ruku i približio je desnom kuku. Kalagan i Houp su se nalazili odmah iza njega.

— Maks! — viknuo je vođa trojke. — Ovde Dajamond! Javi se!

Čekali su nekoliko časaka napregnuto. Glas se odbijao o stene i vraćao se utrostručen.

— Maks!

Kalagan se nervozno obazre.

— Nema ga ... — reče.

— Idemo gore! — naredi Dajamond. — Novac nas čeka!

Krenuli su preko stenja poput planinskih puma. Videlo se da teren dobro poznaju i da im nije prvi put da se penju uz strminu.

Pećina je postajala sve veća. Ovako, u sumraku, izgledala je još mračnija i prostranije. Houp, koji je išao poslednji, stresao se — kao da je osetio ledeni dah da struji iz nje preko njega.

— Maks? — pozvao je Dajamond još jednom. Niko se ne javi.

On izvuče kolt.

Tada je ugledao nečije čizme. Pošao je pogledom naviše i prepoznao Bišopa. Ležao je, mrtav ili onesvešten, svejedno — ali novca tu nije bilo.

— Do đavola! — opsovao je Dajamond. — Smarti i Dendridž su već odmaglili! Prokleti kopilani!

— Kako? — upita Kalagan koji se tek tada popeo. — Nemo guće da su ga tako lako savladali? On nije naivan!

— Sada je bio. Nije ništa slutio ...

— Šta čekamo? — povika Houp. — Krenimo za njima!

Dajamond je zaustio da nešto odgovori, kada mu se čini da je iz dubine pećine dopro šum. Okrenuo se i stegao dršku kolta.

Kalagan i Houp su uradili isto, mada nisu znali zašto. Jednostavno su to učinili instinktivno.

— Smarti? Dendridž? — pozva bandit stražare koje nije našao na njihovom mestu.

Opet tišina.

Houp se obazre prema izlazu. Najradije bi otišao sa tog prokletog mesta.

Tada se iz pećine čuo stravičan glas. Zvonko je odjeknuo u šupljini i kao da su se od njega poplašili slepi miševi i zalepršali iznad razbojničkih glava.

— Dajamond!

Lupež je stajao kao oduzet. Nije mu ništa vredelo što se naprezao da pogledom raseče tamu. Jedno je ipak bilo sigurno: onaj drugi iznutra video ih je, svu trojicu. Stajali su na ulazu, prema svetlosti večernjeg neba, tri pogurene senke u šeširima i sa koltovima u rukama.

— Ko je tamo? — hrapavim glasom upita vođa male družine.

— Dajamond! Ubio si Vilijema Granta, podlače! Nosim ti porez od njega! — zagrmio je glas.

Sva trojica: Dajamond, Kalagan i Houp opalili su u tamu, nasumce. Pucnji su prolamali veče. Vatra iz revolverskih cevi buktala je naizmenično i sve brže, da bi potom nastupila zastrašujuća, neizvesna tišina...

— Umrećeš ubico! — čuo se ponovo glas.

Razbojнике uhvati panika.

Houp se okrenu da beži.

Nije stigao daleko. Iz mraka bljesnu smrtonosna plamena lop-ta i bandit jauknu, grčevito se hvatajući za grudi. Onda je glavačke poleteo dole.

Kalagan i Dajamond se baciše na suprotne strane.

Novi pucanj opet poremeti večernji mir. Barutni dim se zgusnuo na ulazu pećine i lebdeo tako, lenjo i tromo.

Pao je i Kalagan. Istina, ne mrtav, ali pogođen u kuk. Ležao je i mešao jauke i psovke.

Dajamond je grozničavo punio svoj revolver. Za to vreme Kalagan je bauljao prema stenju, ne bi li se dokopao sigurnijeg mesta. Za njim je ostajao jasan trag krvi.

— Dajamond? — čuo se glas.

Razbojnik je opsovao.

— Pojavi se, pacove prokleti! — zaur-lao je. — Ako si hrabar, nemoj da se kriješ u mraku...

— Krio si se i ti u mraku, pod maramom! — uzvрати mu glas. — Sad smo kvit!

Dajamond ispruži ruku i opali.

— Ti si uzeo novac? — povikao je, prilepljujući se uz stenu, na ulazu. — Ko si ti? Ko te je poslao?

Niko mu nije odgovorio.

Razbojnik pogleda ispod sebe. Bilo je previše strmo da bi skočio. Mogao se razbiti i ostati tamo, izložen mecima kao na dlanu.

— Gde su Smarti i Dendridž? Ti si ih pobio? — pitao je dalje razbojnik, pokušavajući da dobije u vremenu i nekako se izvuče.

— Čekaju te u paklu! — odgovorio je glas, sada već vrlo blizu.

Razbojnik se umiri. Da li to čuje bat čizama?

Okrenuo je malo glavu, mada nije verovao da će bilo šta videti.

Ali video je!

Čovek se pojavljivao iz mraka. Visok, vitak, u sivoj košulji. Nije mu razaznavao lice ali bio je odlična meta. Nije smeo da čeka.

Odskočio je pravo na ulaz, ukopao se raširenih nogu i podigao oružje, siguran u sebe i svoju ruku.

Čovek ispred njega je samo malo pokrenuo podlakticu. Dajamond užasnuto opsova. Stranac je držao kolt u ruci priljubljen uz butinu.

Sada je pucao s kuka.

Dajamondovo zrno zabi se u stenje iznad njegove glave.

Reks Rigo je pucao sve dok i poslednji metak nije izleteo iz cevi. Kada je odjeknulo prazno udaranje igle, stao je nad nepomičnim telom ubice Vilijema Granta.

I to je bilo gotovo...

Dole, Dik Kalagan se kotrljao prema zaravni, urlajući pri sva-

kom udaru tela o kamen. Rigo je gledao lupeža i nije imao volje da ga sledi. Žurio je u Kolumbiju.

U pećini, uvezani debeljko se uzalud mučio da se oslobodi veza i krpe iz usta.

Maks Bišop je, pak, ležao mrtav. Izvlačeći kolt pred Rigoom i padajući u stranu, udario je glavom o kamen i tako neslavno završio svoju karijeru.

A dole, sa juga, dolazili su novi jahači.

Ejb Lin je jahao na čelu.

•
•

— Baš sam bio budala! — stalno je ponavljao Lin, udarajući uzdama konja sa obe strane. Rip Čerek je jahao uporedno sa njim.

— Ja ostajem pri tome da nisam siguran — rekao je Čerek.

— Ali ja sada jesam! Kako si inače mogao da nađeš tako brzo Dajamonda ako nije bio u blizini i prisluškivao? To će mi platiti! Naći ću ga makar morao preko Rio Granda...

— Nije mogao daleko da odmakne — umirivao je Čerek svog gazdu. — A možda se varamo obojica...

— Ne brani ga!

Čerek slegnu ramenima i učuta.

Bilo je ukupno devetorica. Samo što su Dajamond, Kalagan

i Houp napustili Linovo boravište, Čerek je izneo svoje sumnje. Dajamond je, možda, čuo njihov razgovor, naročito onaj deo o povlačenju „poreznika” i odluci da je ovo poslednja naplata. Takvu šansu Dajamond možda neće propustiti. Uzeće sve i pobeći preko granice.

Ejb Lin je lupio šakom o sto i odmah izdao naređenje. Sedam odabranih jahača krenulo je za njima prema Kolumbiji, u poteru za Dajamondom. U sebi, Čerek je više želeo da se prevario u sumnjama, ali što su više odmicali u to je sve manje bio siguran. Jer, trebalo je bar na pola puta da se sretnu.

Ali, veče im ništa nije donosilo osim svežine.

Ejb Lin je sve žešće mamuzao konja.

Prašina je dugo ostajala za njima i vukla se dolinom kao izmaglica.

Pun mesec izgrevaio je nad Sijera Nevadom.

Odmarali su se samo jednom, kratko, pored malog potoka koji se probijao kroz kameniti krškao duga, srebrnasta zmijsa. Lin je popuštao cigaru i celo vreme je ćutao. Nešto nije bilo u redu, razmišljao je. Nešto je pošlo kako ne treba. Prvo Holidej, pa onda nikakve vesti od Slotera, Bola i Mek Mareja... a sada ga je izdao jedan od najboljih revalveraša.

Ako ga samo nađe...

Ponet tom mislju, bacio se u sedlo. Ostali su, zgleđajući se, pošli njegovim primerom. Ejb Lin nikada nije bio ćutljiviji i zamišljeniji nego sada.

Rip Čerek je pogađao gazdine misli i pustio ga je da se sam umiri.

Konture brežuljaka jasno su se ocrtavale pod mesečinom.

Pod kopitama je prštalo kamenje i ponegde sevnule varnice. Pod jednim jahačem pala je životinja. Lin se nije obazirao. Grabio je napred kao sumanut.

Kasnije, kada su stigli na mesto gde je Čerek postavio dva stražara, zatekli su pustoš. Na njihov poziv niko se nije odazivao. Crne slatnje obuzele su Ejbi Lina. Samo ih je novac mogao razvejati.

— Hajdemo gore! — rekao je i pošao prema pećini.

Tada su naišli na Kalagana. Umirao je. Izgubio je toliko krvi da je, zajedno sa njom, isticao i život iz tela. Čerek je sjahao i nagao se nad banditom.

— Dik? — prodrmusao ga je. — Šta se desilo? Gde je Dajamond?

Ostali ih okružise u najvećoj tišini.

— Gde je novac? — dreknuo je Lin, sa svog sedla.

Kalagan je otvorio oči, ali mu grla se čulo samo krkljanje. Čerek se naže još više.

— Govori! — povikao je.

— Nema... — krkljao je umirući. — U zasedi... pucao na nas... Roki je...

Više nije ništa mogao da kaže. Glava mu je klonula i Čerek se podiže.

— Šta je kazao? — upita nestropljivo Lin.

— Pominjao je neku zasedu i pucnjavu. Ništa jasno — odgovori Rip.

— Zasedu? — iznenadi se Ejb Lin, a onda ga spopade bes. — Nisu se valjda oni iz Kolumbije usudili? Sravniću ih sa zemljom, sve! Poubijaću ih kao pse!

Pošto se malo smirio, okrenuo se prema pećini. Možda još sve nije propalo?

— Je li rekao nešto za Dajamonda?

— Nije. Da pogledamo gore?

— Idemo!

Sjahali su i povelj konje za sobom. Onda su ih ostavili dvojici na čuvanje i krenuli uzbrdo, pažljivo gazeći stenje koje ih je u mraku moglo iznenaditi.

Jedan od pratilaca upali fenjer i dodade Čereku.

Izvukli su koltove i oprezno se približavali.

— Tu su! — povikao je neko. Lepo se video par čizama, a do njega još jedan.

Roki Dajamond i Maks Bišop.

— Mrtvi? — upita Lin.

— Mrtvi! — odgovori Čerek, spuštivši fenjer više njihovih gla-

va. Ostali se razmileše po pećini.

— Nema novca! — prekipelo je Linu. — Sto mu gromova, ko je samo smeo da ih dodirne? Ko?

— Oni to ne mogu da kažu — slegnu ramenima Čerek. — Ali, nedostaju dvojica. Smarti i Dendridž.

— Pa, nisu valjda oni...? — steže pesnice Lin.

— Ne znam...

U tom se u pećini začu neko komešanje i glasovi.

— Šta se dešava tamo? — doviknu Rip.

— Našli smo Dendridža! — čuli su se glasovi.

— Uvezan kao kobasica.

— Jedva diše. Ugušilo ga sa-
lo...

Neko se kratko nasmeja. Uskoro, cela gomila se pojavi, gurajući napred debeljka koji se jedva držao na nogama.

Ejb Lin ga dokopa svojim snažnim šakama i počeo da tresu.

— Mešino masna, uspeo si da ostaneš živ! Gde je novac?

— O... odneo ga je...

— Ko?

— Stranac... ubio je Smartija, Bišopa... i Dajamonda... Mene je samo svezao...

— Kako je uspeo da vas pređe? — zareža Čerek.

— Nasamario nas je... trikom... ja...

Lin ga žestoko ošamari, a onda odgurnu od sebe.

— Trikom, a? Daću ja tebi trik, prljavi gade!

I pre nego što je Čerek uspeo da ga spreči, on izvuče svoj revolver „lajting“ ispod kaputa i sruči tri hica u bespomoćnog debljka.

Dendridž se skljojao sa bolnom grimasom na licu. U očima se pojavio tako žalosna patnja da je Čerek okrenuo glavu.

Nastala je neprijatna tišina u kojoj se čulo samo Linovo užurbano disanje.

— Na konje! — povikao je. — Zapalićemo Kolumbiju!

Rip Čerek podiže ruku i zaustavi Lina.

— Ja ne bih tamo išao — rekao je.

— Šta? Odbijaš da me oslušam?

— To ne — mirno uzvрати razbojnik — ali nije pametno da odemo tamo sada...

— Voleo bih da znam zašto? — unese mu se Lin u lice. — Samo nađi dobar razlog, inače...

— Pa evo: svi smo umorni. Zatim: izgubićemo još nekog čoveka možda, jer ako su spremni da pucaju, neće baš sve da promaše. Možda ćemo biti pogođeni i vi, i ja. Onda, čeka nas za dva dana licitacija. Čemu nam treba pohod na Kolumbiju? Ionako ste odlučili da ovo bude poslednje plaćanje...

Lin je palcem i kažiprstom snažno pritisnuo čelo. Kratko vreme je ćutao.

— U pravu si — reče mirnijim glasom. — Sav sam se izgubio. Vratićemo se natrag.

Čerek pogleda oko sebe.

— Da ih sahranimo? — upita, pokazujući na mrtve razbojnike.

Lin odmahnu nervozno rukom.

— Zašto? Treba i lešinari od nečeg da žive...

*
* *

Džemstaun.

Poslednje veće naselje pre Sonore.

Dok Holidej je imao osećaj da ga u svakom gradiću prema Sonori čeka poneka zaseda. Pa ipak, tvrdoglavo je jahao prema opasnostima, sad već radoznaliji nego ranije.

Sjahao je pred „Manjifiko salunom“, najvišom zgradom u tom delu ulice. Međutim, visina nije mogla da izbriše prvi lošiji utisak o njoj: zidovi su bili neokrećeni i kišom ojedeni, drvenarija popucala od sunca, svako drugo prozorsko okno razbijeno i zakrpljeno običnom hartijom ili platnom.

Ni unutra nije bilo bolje, mada se prvi utisak popravljao veličinom prostorije i, začudo, čistim stolnjacima čija je belina odudarala od polutame. Holidej broja dvanaest stolova i četiri im stubova, u nekoj vrsti potkrovlja.

Na spratu su verovatno bile sobe, a dole je postojala čak i mala recepcija, kao produžetak šanka. Tu se nalazila tabla sa ključevima i jedna debela knjiga umašćena i iskrzana po ivicama, u koju su se upisivali gosti.

Iza pulta sedeo je sitan, pogrbljen starac sa vencem bele kose i naočarima na sredini velikog bradavičavog nosa.

Kada je Džordžijanac prišao, on se uslužno podigao i odmah okrenuo knjigu i ponudio pero za potpis.

— Dva dolara noć. Ako ostanete duže, imate popust! — izrecitovao je veselim glasom i pocupkujući na prstima.

— Šteta — rekao je Dok — što ne mogu da koristim vaš popust.

Čičica slegnu ramenima.

— Da znate, retki su takvi. Svi koriste jednu noć. Zato i uzimamo dva dolara.

Okrenuo je knjigu i uzgred bacio pogled na potpis.

— Dok Holidej? — promrmrljao je, kao da se nečega priseća.

— Nešto nije u redu?

— Ne to, mister — rekao je starac — nego sam se setio da se neko raspitivao za vas...

— Za mene? — iskreno se iznenadi Holidej. — Ovde, u Džemstaunu?

— Da... sad se sećam. Jedan crvenokosi, neki kauboj kao pla-

nina, ovolike ručerde ima... Došao je do mene i pitao da li se Dok Holidej upisao u knjigu. Ja rekoh: pogledajte sami, mister. A on meni pesnicu pod nos: da sam pismen, stankeljo, ne bih te to ni pitao...

Holidej izvadi cigaru i kresnu palidrvce o stub.

— Zanimljivo — reče. — Da li je taj ovde... u salunu?

Čičica isteže vrat i zaokruži pogledom po prostoriji. Onda odmahnu glavom.

— Nije. Sigurno bih ga primetio. Da li ga poznajete?

— Ne. Ali predosećam da ćemo se upoznati...

I kockar se uputi prema šanku.

*
* *

Stranac je u salunu vrlo brzo privukao pažnju za kockarskim stolom.

Igrao je mirno, staloženo, blefirao u najkritičnijim situacijama. — Sve u svemu bio je to poker koji do tada nisu doživljavali građani Džemstauna. Igrači su odustajali jedan za drugim da bi na njihova mesta došli novi, uvereni da će ih nadmašiti.

Holideja je ovo više zabavljalo nego što je predstavljalo napor. On je, u stvari, čekao trenutak susreta. Jer, neko je pitao za njega, a to je značilo da će uskoro

doći i naći se s njim licem u lice.

Tako je u salun ušao Virdžil Mek Marej, crvenokosa ljudina iz telesne straže Ejba Lina.

Odmah mu je pala u oči gužva oko jednog stola, pa ipak se uputio prema recepciji. Mali, pogrbljeni čičica ga je prepoznao i uplašeno ustuknuo. Mek Marej je stavio svoju ogromnu šaku preko knjige i upiljio se u čoveka.

— Još nije stigao? — pitao je. Mek Marej je delovao tromo i dobroćudno, ali ispod naslaga sala bili su spletovi čeličnih mišića i narav spremna da eksplodira za svaku sitnicu.

— Je li stigao? Ko? — zatrepao je starac, podižući naočare naviše.

Mek Marej pokaza prstom na knjigu.

— Dok Holidej — reče. — Nemoj da me slažeš; udaviću te kao mačku i baciti u potok!

— Dok Holidej? — prisećao se ovaj. — Mislím da je jedan stranac stigao... Da pogledam knjigu?

— Pogledaj — posavetova ga crvenokosi džin. — Ali pazi da nešto ne preskočiš.

Čičica je drhtavim rukama prevrtao listove.

— Čekajte... Evo ovde. U pravu ste. To je on.

— Gde je?

— Došao je nedavno i platio dva dolara za noć...

— Pitao sam gde je sada? — prosikta Mek Marej i zgrabi čičicu za okovratnik i podiže u vis. Siromah se koprcalo u vazduhu kao riba na suvom, otvarajući usta.

— Ta... tamo je... — krkljao je, izbečivši oči. — Igra poker...

Mek Marej ga pusti i čovek se skljkao na pod. Ostao je iza pul-ta, ne smejući više ni nos da promoli.

Džin se progura kroz gomilu, hvatajući posmatrača za vrat i ramena i odbacujući ih u stranu kao stabljike. Začas se našao kraj stola i zaokružio pogledom po igračima.

— Ko je Holidej od vas? — upitao je hrapavim glasom i nagnuo se napred.

Trojica su se pogledala među sobom, a onda svi zajedno uputili pogled prema četvrtom. Taj je sedeo malo zavaljen na naslon stolice, odeven u crno, s košuljom belom kao sneg i somotskom mašnom ispod kragne.

— Ti si? — obrati mu se Mek Marej.

Džordžijanac ga i ne udostoji pogleda. Imao je dobre karte, ali videlo se da njegovi partneri gube volju za dalju igru. Crvenokosi džin je delovao zastrašujuće.

— Varao si ove ljude! — dobacio je Mek Marej. — Video sam!

Bila je to providna igra, koja

je pristajala njušci kakvu je imao crvenokosi Irac. Stari trik — provocirati po svaku cenu nekoga da bi ovaj reagovao onako kako provokator očekuje.

Holidej je podigao pogled.

— Šta reče, burazeru? — upita.

— Rekoh da si varao ove ljude — ponovi Mek Marej. I dalje je stajao nagnut.

— Stvarno? Nisam video da si ti sedeo za stolom! — čudio se Holidej, gledajući karte. — Što se petljaš gde ti nije mesto? Oni se, vidim, ne žale?

— Ali ja se žalim u njihovo ime! — grmnu crvenokosi.

— Pa žali se — slegnu kockar ramenima. — Ti stvarno jesi za žaljenje, amigo...

Mek Marej je pocrveneo kao rak.

— Svi ste vi iz Sonore takvi — dodade kockar.

Bio je to pun pogodak.

Mek Marej je malo ustuknuo, ne tako više siguran u sebe. Iznenada je osetio na sebi poglede ostalih. Šta je ovaj dendi znao o Linu? Ma li su mu Sloter i Bol ispričali nešto?

— O čemu to pričaš, kicošu? — planu Irac i lupi šakom po stolu tako da zelena čoja puče po sredini kao paučina a drvena tabla zadrhta.

Trojica Holidejevih partnera hitro odmaknu stolicu i napustiše mesto za igru.

Džordžijanac je ostao sam.

Mek Marej podiže ruke daleko od sebe.

— Ja nemam oružja, kicošu — rekao je — ako misliš da me ustreliš! Nenaoružan sam. Svi to vide!

— Vidim i ja — složi se Dok. — Tebi oružje nije potrebno.

— I nije. Pesnicama ću da te ubijem!

— Ja čekam.

Bio je to izazov koji je zaprepastio i samog Irca. Prema njemu. Holidej je delovao slabašno i sićušno. Činilo se da će ga Mek Marej prelomiti na dvoje jednim udarcem.

Džordžijanac je sedeo i dalje mirno.

Na stolu pred njim ležale su razbacane karte i nešto novčanica. Malopredašnji igrači i kibice-ri napravili su pristojno odsto- janje od stola. Svi su žalili stran- ca u crnom. Umesto po šerifa, krčmar je poslao jednog momka po doktora.

Mek Marej se setio naloga Ej- ba Lina: sprečiti Holideja po sva- ku cenu da dođe u Sonoru.

Crvenokosi džin je snažnim za- hvatom dograbio sto za ivice obe- ma rukama i podigao visoko iz- nad glave!

Samo sekund ili dva delilo je Holideia od tog udarca.

Mek Marej je trebalo da snusti sto na njegovu glavu i da ga

zdrobi. Bio je to pokret na koji bi kockar mirne duše mogao da uzvрати vatrom iz svojih koltova.

Međutim, on je učinio nešto sasvim drugo!

Skliznuo je sa stolice, grabeći usput desnom rukom njen naslon. Onda se bacio prema džinu i raspalio ga stolicom preko rebara.

Sve se odigralo u delićima sekundi.

Mek Marej je zaurlao, stolica se rasprsla od udarca a on je naglo spustio ruke zbog bola.

Naglo spuštanje imalo je još jednu bolnu posledicu: veliki, masivni sto pao je Ircu pravo na glavu i oborio ga!

Salunom je preleteo uzdah.

Dok Holidej je došao do šanka i pozvao krčmara. Ovaj je, pak, više gledao iza kockarevih leđa nego u njega. Očekivao je da će se Mek Marej pojaviti, noseći bar još dva stola u rukama!

— Jedan brendi! — poruči Holidej.

Krčmar jedva napipa flašu.

Džordžijanac mirno ispi piće a onda se okrenu prema Mek Mareju koji se dizao sa poda, otresajući glavom kao ošamućeni bik.

Irac se malo teturao, pokušavajući da sa očiju skine koprenu. Potražio je pogledom kockara i najzad ga ugledao pored šanka. Iscerio se pakosno.

Dograbio je jednu dopola ispraznjenu flašu sa prvog stola i

veštим pokretom, udarcem o sto, razbio joj grlić. Sa ostacima koji su štrčali poput najoštrijih sečiva, krenuo je prema Džordžijancu zakrvavljenih očiju.

Nasrnuo je podignute ruke.

Ne menjajući položaj, Holidej je ispalio hitac i staklo iz Irčeve ruke raspršalo se u stotine komadića.

On je zapanjeno zurio u svoju šaku. Bila je nepovređena.

Zbunjenost su zamenili bes i ubilačka mržnja. Ponovo se ustremio zgrčenih prstiju da zgromi protivnika, ne obazirući se na koltove u kockarevim rukama.

Odjeknuo je novi hitac.

Opasač koji je držao Irčeve pantalone pukao je i Mek Marej je odjednom osetio da je ostao u dugačkim gaćama! Majstorski hitac čoveka iz Džordžije učinio je crvenokosog džina tako smešnim da su malopredašnji uplašeni posetioци počeli da se valjaju od smeha.

Mek Marej još nije dolazio sebi. Zar je to moguće?

Nesvesno je pridržao pantalone da mu ne spadnu i zbunjeno stajao na sredini sale.

Smeh oko njega postajao je sve jači.

Osramoćen, Mek Marej se povlačio prema stepeništu. Bila je to uvreda koju nikad nije doživeo. Znao je da nije dorastao Holideju u bilo kakvom obračunu licem u lice.

— Zapamtićeš ti Virdžila Mek Mareja, prokleti kockaru! — zapretio je džin, još uvek držeći pantalone. Onda je ustrčao uz stepenice prema sobi.

Virdžil Mek Marej? Još jedno ime o kojem će se raspitati u Sonori. To će ga odvesti na pravo mesto — pred onog koji je poslao ubice u zasede duž puta za Sonoru. Ovo je bio treći.

*
* *

Rano ujutru, dok je vezivao kravatu, Holidej je čuo snažno kucanje na svojim vratima. Za svaki slučaj je stavio opasač s koltovima na sebe i polako otvorio vrata.

Ugledao je posetioca sa zvezdom.

Sredovečan čovek, izborana ali odlučna lica i snažne, četvrtaste vilice, stajao je ispred nekoliko ljudi. Pored njega nalazio se još jedan zvezdonosac, verovatno pomoćnik.

— Holidej? — upita maršal.

Kockar klimnu glavom.

— Poznajete li crvenokosog sa kojim ste se tukli sinoć?

Holidej slegnu ramenima.

— Ne — rekao je. — Prvi put sam ga tada video. Šta se desilo?

— Obesio se.

— Obesio? Ali, do vraga, zbog čega bi to uradio?

Maršal slegnu ramenima.

— Ne znam. Koliko ja poznajem Irce, verovatno je umro od sramote.

Džordžijanac je posmatrao šerifa, ne shvatajući potpuno. Onda se setio sinoćne scene sa pantalonama...

— Mislite da je zbog onog...?

— Verovatno zbog toga. Svi su mu se smejali. On je mogao da izabere dva rešenja: da vas mučki ubije ili da ubije samog sebe.

— Ne mogu da verujem — promrmrljao je Holidej.

— Ni ja. Ipak je tako kao što sam rekao...

— Mogu da ga vidim? Još je u svojoj sobi?

Maršal klimnu glavom.

Krenuli su praćeni gomilom radoznalaca koja se iskupila na prvu vest o vešanju u „Manjifiko salunu“. Na ulazu u sobu maršal se okrenuo i presekao pogledom prateću gomilu.

— Niko da nije ušao ovamo — naredio je.

Ipak su stajali na vratima.

Holidej je zatekao Mek Mareja kako se još uvek klati na konopcu vezanom za luster. Bilo je čudo kako je izdržao težinu gorostasnog Irca. Modro, poplavelo lice razbojnika iz Sonore i iskolačene oči pružali su odvratan prizor.

Kockar zaokruži pogledom po sobi.

— Šerife — rekao je polako — zar mislite da se Irac sam obesio? — upitao je.

Maršal Džematauma pogledao je u Holideja s nerazumevanjem.

— Sta bi drugo moglo biti?

— On je ubijen — reče kockar. Maršal se trže.

— Sta? Kako to mislite?

— Vrlo prosto. Samoubica mora da se popne na nešto da bi se obesio, a toga nema ispod njegovih nogu. Zatim — vrata su, rekoste, bila nezaključana? Po momme, unutra je bio neko koga on poznaje. Tu je i konopac. Zašto bi jedan jahač donosio laso sa konja da bi se obesio u sobi? Zar nije jednostavnije da puca u sopstvenu glavu?

Maršal se češkao po temenu, prateći pomno Holidejeve reči.

— To zvuči logično — rekaao je — li ne vidim zašto? Zašto?

— Ne vidim ni ja, šerife — složi se Dok. — Ali znam da se nije obesio od sramote. To sigurno ne!

— Negde mora da leži odgovor! — jadao se maršal.

— Za mene, odgovor je u Sonori. Ali to je već druga priča, maršale!

Jedan čovek polako se izdvojio iz gomile. Imao je kratko podšišanu plavu kosu i lice posuto bleđučkastim pegama. Šešir je držao natučen na čelo.

Bio je to Rip Čerek!

*
* *

Kočija za Altavil preko Sonore imala je samo dva putnika: Doka Holideja i Džeremi Lindona.

Holidejev šarac kaskao je za kočijom privezan za prtljažni deo.

Lindon je bio trgovac u Sonori. Tamo je proveo punih sedamnaest godina i nije mogao da se požali da mu loše ide. Putovao je često na jug po nove porudžbine za svoju trgovinu mešovitom robom, a umeo je da bude ugodan saputnik.

Džordžijanac je dremuckao u svom uglu. Kočija se lako tresla po džombastom putu i prosto je mamila na san. Ali Džeremi Lindon nije želeo da jedini ostane budan.

— Mister — obratio se Holideju ljubaznim glasom — ako nemate ništa protiv, voleo bih da malo pričamo.

— O čemu? — upita Dok, skrivajući osmeh.

— Pa... o bilo čemu. Do Sonore ima još dosta, a kako sam obavešten, u ovim krajevima poslednji napad Indijanaca na kola bio je pre ravno četiri godine!

Džeremi Lindon je bio mali, živahan čovek pedesetih godina, obučen u odelo kakva su mondeni na Istoku odavno bacili u sanduke za stare krpe. Imao je orlovski nos i tanke usne, dok su mu oči bile prilično tople i prijatne.

— Poćećemo ovako: koliko ostajete u Sonori?

Holidej se kolebao da li da starirom da do znanja da mu se ne razgovara ili da ga otrpi celo vreme puta. Izabrao je ovo drugo.

— Recite vi prvo meni: da li ste dugo u Sonori? — uzvratil Holidej pitanjem na pitanje.

— Da li sam dugo? Sedamnaest godina, mister! Prilično dugo za jedno takvo malo mesto, zar ne?

— Izgleda — složi se Dok. — Kakva je Sonora?

— Kao i ostali slični gradovi i naselja u ovom kraju. Sa dobrim i lošim stranama.

— Pričajte mi o lošim.

— Zaista? Ljudi obično ne vole da slušaju tu stranu, a ja opet rado govorim o tome. Šta vas interesuje? Zakon, nasilje, piće?

— Nemam ništa određeno.

— Mogu da vam pričam o poslednjem događju koji je malo više uzbudio duhove u gradu: nestanak Obrija Hamiltona. Da li spavate?

— Ne.

— Odlično. Dakle: Obri Hamilton je imao ranč koji se graničio sa najvećim posedom u Sonori, imanjem Ejba Lina. Taj Lin je gospodin svoje vrste. Ima nekoliko sumnjivih tipova oko sebe ali je, uistinu, vrlo aktivan u gradu. Pomaže crkvu, odbor za siromašnu decu, Ligu usamljenih žena i tome slično. Dakle, Obri Hamilton je jednoga dana nestao kao da je u zemlju propao. Tražili su ga po celoj pokrajini, čini se, ali uzalud. Možda grešim, ali to je moje lično mišljenje, to jest: tu nisu čista posla...

Holidej načulji uši. Lindon je

postao sve zabavniji, ali i interesantniji.

— Posle više od mesec dana, blizu dva, ne znam tačno, javio se Ejb Lin gradskom odboru sa predlogom da se Hamilton proglasi nestalim i njegovo imanje proda na licitaciji, pre zakonskog roka. Toliko se za to zalagao da su ljudi popustili njemu na volju i odredili dan: ako se Hamilton ne javi ili neko od njegovih najbližih naslednika, ranč se prodaje...

— Ima li Hamilton naslednika? — upade kockar.

Lindon podiže obe ruke u vis.

— Ne znam. Hamilton je osobenjak. Lin mu je i ranije nudio lepu paru za to parče zemlje, ali on je uporno odbijao...

— Zašto je tom... Linu stalo do te zemlje?

— Pa, verovatno je želeo da proširi svoje imanje. Trava je tu inače odlična za njegove konje, ali nije mi jasno zbog čega je kopao onaj bunar samo?

Holidej se najzad potpuno rasan.

— Kakav bunar?

— Kopao je dubok bunar, do samog Hamiltonovog ranča, pa je najzad prestao da radi. Sad izgleda napušten. Zar vas ovo može naklapanje interesuje? Možda više volite da vam pričam kakve su namere gospođe Merilend prema udovcu Čarliju Krebsu? Ili o prečasnem Pitu Šamoniju,

koji se srušio sa predikaonice ugledavši u crkvi običnog, malog miša?

— Poznajete li dobro tog Lina?

— On ima nekoliko trgovina u Sonori. Lično se ne trpimo mnogo ali se podnosimo. Meni se ne sviđa. Valjda je to osetio pa me i izbegava. Zašto pitate?

— Onako. Često ga spominjete.

— Zaista? Vidite, i ne osećam to... Ipak je to čudna stvar, taj nestanak Hamiltona. Čovek ne može tako jednostavno da nestane, zar ne? Nije to ptica! Ili zec!

— Nije.

— A ipak ga nema. Nisu mu našli nikakav trag. Ni leš.

Džordžijanac je utonuo u čutanje. Džeremi Lindon je neko vreme posmatrao predeo kroz koji su prolazili, a onda je i on počeo da sklapa oči.

•
• •

Ejb Lin je taman stavio zalogaj u usta, kada se pojavio Rip Čerek, prašnjav od glave do pete. Po izrazu lica Lin je mogao da zaključi da nema najbolje vesti za njega i zato je vratio viľjušku natrag u tanjir i mračno pogledao u svog najamnika.

— Dakle?

Čerek je uzdahnio, privukao prstima kroz svoju oštru, kratku kosu i rekao:

— Holidej dolazi, gazda!

Lin se zagrcnuo.

Stegao je ivicu stola šakama,

tako da su mu zglobovi pobeleli. Krv mu je udarila u lice. Skoro je pomodreo od savlađivanja da ne prasne po svom običaju.

Više je voleo da čuje da mu je trgovina izgorela ili propalo čvadeset rasnih konja, ili... Sve drugo bi lakše podneo nego ove paklene tri reči: „Holidej dolazi, gazda”.

— Znači, probio se? — tiho je upitao, kroz zube.

— Ben Sloter i Alvarez Bol su, najverovatnije, mrtvi, čim se dosada nisu javili. Što se tiče Mek Mareja...

— Da?

— Ja sam ga ubio.

— Šta? — podskoči Lin. — Ti si ga ubio? Zašto, trista mu gromova?

Čerek polako okrenu u krug obod šešira kojeg je držao u ruci. Mirno je sačekao da gazda izlije ljutinu, a onda je odgovorio:

— Našao sam ga u Džemstauunu, u „Manjifiko salunu”. Pričao mi je da je već imao sukob sa Holidejem i da nije uspeo. To je najtvrdi orah koji sam sreo, rekao je. Ali, dodao je, nije nesalomiv.

Lin je bio nestrpljiv.

— To znam i ja bez njega — prasnu — ali zašto si ga ubio?

— Tražio je veću nagradu. Deset hiljada dolara... ili će sve da obelodani šta se radi u Sonori.

Lin se glupo zablenuo u Čerka.

— On? On je to rekao? Ta glupa, crvnobrađa volina? Mene je

našao da uceni? Nebesa! To si dobro uradio! Nije te niko opazio ili nešto čuo?

Čerek odmahnu glavom.

— Pravio sam se da je njegova cena u redu sve dok mu pažnja nije popustila. Onda sam ga udario za vrat jednom razvaljenom drvenom prečagom sa kreveta i on je pao. Posle sam iskočio kroz prozor, uzeo konopac sa sedla, vratio se istim putem i okacio ga o luster...

Ejb Lin se nervozno nasmeja i zadobova prstima po stolu.

— Obesio, ha? Mogao si ga ostaviti da crkne s nožem u srcu, kućkinog sina!

— Hteo sam da liči na samonbistvo — odvrati Čerek. — Dobacio sam, onako u gomili, ujutro, da su Irci ponosni, da su u stanju da se ubiju ako ih neko javno osramoti. A Holidej ga je osramotio to veče skinuvši mu u salunu jednim metkom pantalone. To su mi drugi pričali...

— Tako? — mrmljao je Lin.

— Jednim metkom? Znao sam da je to đavo u ljudskom obliku. Znao sam!

— Niko nije neranjiv, gazda — umeša se Čerek. — Zašto bi se, uostalom, Holidej mešao u ono što i ne sluti?

— Ali ume da nanjuši! — plavu Lin. — Imam gadan predosećaj kad je on u pitanju. Ovde me guši, pod grlom, već deset dana, otkako je prvi put naišao ovamo...

— Slažem se da je opasan —

reče Rip — jer je odsrtanio naše najbolje ljude, ali... preuzimam ga na sebe kad dođe.

— Kad dođe? Znači, i ti si siguran da će doći? E, ali ja bih voleo da ne kroči ovamo, razumeš? Naredićeš momcima da pucaju na svakog stranca koji se pojavi u blizini, sve dok se ne okonča stvar sa licitacijom Hamiltonovog ranča.

•
•

Salun „Palma” u Sonori bio je najbolji na putu kojim je Džordžijanac projahao dok je stigao do njega.

Građen je u meksikanskom stilu, s ravnim krovom od crepa i verandom od okrečenog kamena, sa tri polukružna ulaza. Čak je imao poseban otvoren boks za konje i jednog malog trčkarala koji je prihvatao životinje i starao se o njima dok su se vlasnici bavili unutra.

Unutrašnjost je delovala vrlo pristojno i čisto, mada to popodne nije bilo mnogo gostiju. U velikim ogledalima iza šanka videli su se čitavi delovi prostorije pa je, sa ulaza, izgledalo da je salun mnogo veći nego što jeste.

Holidej je bez okolišanja prišao barmenu.

— Hteo bih brendi i jedno obaveštenje — rekao je.

Barmen, mlađi čovek, izrazite donje vilice i lukavih očiju, odmerio je stranca kratkim pogle-

dom i podigao ruku.

— Brendi nemamo, stranče — kazao je. — Imamo viski.

— Može i viski — složi se Dok. — A obaveštenje?

— Zavisi — slegnu čovek ramenima.

Kockar sačeka da barmen napuni čašu.

— Poznajete li Hjuza i Mek Mareja? — upita naglo. Čovek je zastao, gledajući pred sebe. Činilo se da se priseća, mada Holidej u to nije verovao. Barmen je verovatno razmišljao može li svoje obaveštenje nekako da unovči.

— Zašto? — upitao je.

Stranac pred njim nije bio maršal. Ličio je pre na kockara ili nekog prefinjenog revolveraša — lovca na ucene. Ali, kada mu Holidej pruži presavijenu dva deseticu, barmen je zaboravio da razmišlja.

— Svrate ponekad ovde, mister — rekao je — ali ne često. Rade za mister Lina. Ejba Lina.

— A mister Lin... gde živi?

— Nedaleko, blizu Sonore. Ima veliku kuću i imanje. Ali ne bih vam preporučio da idete tamo bez velikog razloga.

— Zašto?

— Ne znam... Danas su bez opomene pucali na jednog zalutalog prolaznika. Jedva je umakao.

— Šta šerif kaže na to?

— To njega pitajte, mister! — odmaće se barmen. — Kad je u pitanju privatan posed, možda šerif ne može ništa?

Kockar klimnu glavom u znak zahvalnosti i ispi svoje piće.

Izišao je lagano napolje.

Samo što su se vrata zatvorila za njim, šanku je prišao drugi čovek. Sedeo je nedaleko, na stolici uza zid, sa šeširom na licu i prilično glasno šištao kroz nos. Kada je Holidej odmakao, on je sklonio šešir, proverio da li je stranac zaista napustio salun — a onda skočio i došao do barmena.

— Šta te je pitao ovaj u crnom odelu? — upitao je čovek.

Izgledao je zapušten i prljav, mirisao na znoj i balegu, jednom rečju kao da je ovog trenutka sjahao sa konja i pao pred šank.

Barmen se приметно namrštio na čoveka i na njegov miris.

— Šta hoćete?

— Pitao sam šta je stranac tražio? — ponovi prljavko.

— A što se to tebe tiče? — odbrusio mu je barmen.

Čovek hladnokrvno izvuče kolt, zape oroz i gurnu cev u barmenov stomak.

— Dakle?

Čovek je zakolutao očima i prebledeo.

— On... raspitivao se za Mek Mareja i Hjuza... rekao sam da rade kod mister Lina... Samo to! Kunem se!

Prljavko ga je gledao dugim, ispitujućim pogledom a onda je sklonio kolt.

Barmen odahnu.

Kad je siledžija izišao, dogra-

bio je flašu sa viskijem i dobro potegao.

*
* *

Ranč Obrija Hamiltona izgledao je zaista jadno, još izdaleka. Holidej je jahao njegovom granicom, obeleženom kočevima i iskidanom bodljikavom žicom. Međutim, njega nije interesovao ni ranč ni Hamilton, bar ne tada.

Bunar Ejba Lina, koji mu je pominjao Džeremi Lindon u kočiji za Altavil, video se jasno sa uzvišice. Bio je ograđen čvrstim oblicama i opkoljen gomilom izbačene zemlje.

Džordžijanac je svojim oštrim pogledom pretraživao okolinu ne bi li otkrio znak kakve klopke ili straže. Uprkos svemu, nije mogao da vidi ništa neobično. Bunar se nalazio na čistini, ispred malog šumarka i travnate visoravni.

Jahao je pravo tamo.

Desnu ruku držao je ispruženu, pod laktom je osećao da ga dodiruje kolt. Očima je pretraživao svaki sumnjiv žbun ili brežuljčić. Ništa sumnjivo nije mu padalo u oči.

Ostavio je Miga da čupka travu i uputio se bunaru. Ulaz je bio okrenut unutrašnjosti Linovog imanja i Holideju odmah bi jasno zbog čega.

To uopšte nije bio bunar!

Bio je to najobičniji ulaz u podzemlje, kakvi se prave pri otkopavanju neke rudače.

On se spusti zemljanim stepeništem dole, pregledavajući zidove sa obe strane. Hodnik nije bio veliki. Završavao se blizu granice imanja, prema Hamiltonovom ranču. Dalje nije mogao ili nije smeo da kopa. Ali zašto je kopao?

Kockar kresnu šibicu i prinese zidu.

Osetio je vlagu pod prstima. Međutim, ono što nije osetio video je. Zlatni odsjaj pri slabašnom plamenu...

Dakle, u tome je stvar.

... Krenuo je natrag. Dnevna svetlost malo ga je zaslepila i on je zastao da mu se oči priviknu. Tada je čuo glas:

— Podigni ruke gore!

Krajičkom oka video je senke na ulazu. Nije mu padalo na pamet da se predaje. Čovek koji je izdao naredbu da se bez opomene puca na prolaznike, verovatno ga ne bi pozvao na piće.

Odskočio je u stranu koliko mu je to prostor dozvoljavao i potegao. Grmljavina „linkoln” revolvera najboljeg strelca Zapada izbacila je iz stroja dvojicu napadača s uperenim puškama.

Nestali su sa vidika, uz jauke.

Pred Holidejem je ostalo samo nebo. Znao je da mora što pre iz ove rupe, ili će ga u njoj sahraniti.

Iskočio je napolje sa oba kolta u rukama, bacajući se na zemlju.

Odjeknuli su pucnji pušaka. Zrna su opasno prohujala pored Džordžijančevog lica.

Dok Holidej se oslonio na laktove i pažljivo nanišanio.

Još dvojici su puške bile odbacene u stranu. Pogodeni u ruke, teturali su se poljem, očekujući svakog časa metak u srce.

Četvorica su bila izbačena iz borbe!

Nisu shvatili šta im se odjednom desilo... Imali su stranca na nišanu, samo da pritisnu oroz. A onda su niklovane cevi izbljunule vatru i oni su ostali čitavi, ali razoružani.

Davo u ljudskom obliku, taj stranac u crnom!

Kockar se baci Migu u sedlo i galopom napusti posed Ejba Lina.

Banditi su gledali za njim kao za utvarom.

*
* *

Maršal Sonore, Li Vejn, s pozorenjem je dočekao stranca u crnom, ali Holidej nije mario za to.

Čuvar zakona bio je slične građe sa Džordžijancem, s tom razlikom što je bio nešto stariji. Nosio je jednostavnu košulju plave boje i crne, uzane pantalone prebačene preko čizama sa kratkim sarama. Sa glatko izbrijanog lica posmatrala su ga dva svetla, ispitivačka oka.

— Zašto vas interesuje ta licitacija Hamiltonovog ranča? — pitao je maršal.

— Zar nije slobodno nadmetanje?

— Jeste, ali...

— Možda bih hteo da ga kupim.

Šerif ga pogleda sažaljivo.

— Mister, u Sonori niko ne može da se meri sa Ejbom Linom.

— U čemu? — upita Dok ironično. — U pucanju na prolaznike?

Maršalovo lice se ukoči.

— Prebacujete mi, možda? Ostavite se toga. Vi ste samo stranac ovde. Stranac bez imena. Ejb Lin je ovom gradu dao mnogo. Sigurno je imao razloga što puca...

— U pravu ste — složi se kockar. — Ali recite mi iskreno: gde može biti Hamilton?

— To niko ne zna. Ali siguran sam da nije živ. Ako je i ubijen, teško će se otkriti ubica, kad već dosad nije... Možda jednog dana.

— Možda i ranije, maršale — dobaci Džordžijanac.

— Ko ste vi?

— Zovem se Džon Henri Holidej. To ime ne znači ništa za vas.

Li Vejn je posmatrao kockara kao kobac. Uglovi njegovih usana malo su se pomakli u gorak osmeh.

— Mislite? Ja možda izgledam naivan, ali nisam. Voleo bih da u Sonori samo prenoćite, Dok!

Džordžijanac se osmehn timeru.

— To mi je dovoljno, maršale.

— I bez nereda — dobaci Vejn. — Uhapsiću vas ako se budete kockali.

— Obećavam, da ću biti do-
bar... dok me neko ne izazove.

— Nemojte reći ko ste i neće
biti izazivanja.

Holidej oteže sa odgovorom.

— Maršale — polako mu se ob-
ratio — vi me već izazivate. Ne
osećate?

I napusti kancelariju.

Li Vejn je zamišljeno gledao
za njim kroz prozor. Na ulici se
hvatao sumrak.

•
• •

Rip Čerek je sa još šestoricom,
stajao kraj Linovog stola. Bili su
obučeni za jahanje i naoružani.
Čuteći su iščekivali dolazak Kapa
Langstrema iz grada.

Belokosi Švedanin Langstrem
ušao je unutra bez kucanja i po-
zdrava. Lin ga je oštro pogleado.

— Gde je? — upitao je muklim
glasom.

— U „Palmi“ je uzeo sobu —
obavesti ga Kap. — Bio sam pri-
sutan kad su on i maršal razgo-
varali.

— On i maršal? — naježi se
Lin i pogleda u Čereka. — O če-
mu su oni, do đavola, razgovara-
li?

— Šerif mu je napomenuo da
ne dozvoljava kockanje a Holidej
je rekao da ide da se ispava a
sutradan će videti da li će ga po-
slušati ili ne.

Lin je dobio prstima po sto-
lu. To je uvek činio pred neku
odluku.

— Je li otišao u sobu, zaista?

— Video sam — potvrdi Kap.

— Ostavio sam Keniga za svaki
slučaj da motri na izlaz.

— Odlično! — reče Lin i baci
pogled na svoj džepni sat. — Sko-
ro će ponoć. Mister Holidej je
morao da zaspi, pa ćemo mu
pripremiti topao ispričaj u pa-
lao...

Rip Čerek stupi korak napred.

— Ja bih otišao samo sa još
dvojicom — rekao je.

— Ne! — odseče Lin. — Želim
lično da se uverim da je mrtav!
Dosada sam slao druge i on je
uvek izlazio sa njima na kraj.
Sa mnom neće! Ne želim da mi se
sutra umeša u posao...

— Ipak, ne smemo praviti bu-
ku...

— I nećemo! — iskezi se Lin.

— Biće izvedeno sve tiho. Uos-
talom, možda je nešto i otkrio
kad je silazio u onoj „bunar“ a
možda i nije... Hoću da ga učut-
kam jednom zauvek!

— Ima nas mnogo — nije od-
stupao Lin. — Neko će primetiti
gomilu na ulici i pitaće se šta ra-
de u pola noći Linovi kauboiji?

— Neka se pitaju! — planu
ovaj. — Napravićemo takvu bu-
ku i pijanku u salunu da se Holi-
dejevi jauci neće čuti ni do
ujutru. A ujutru će ga naći ne-
mog!

Divljački sjaj u Linovim oči-
ma bio je dovoljan Ripu Čere-
ku da shvati da su njegova nas-
tojanja da svog gazdu učini op-
reznijim — uzaludna.

A bila je to najveća greška u životu Ejba Lina.

Te noći on je na čelu svojih ubica pakleno grabio prema Sonori.

Skriven među drvećem, Holidej je sačekao da grupa protutnji, pored njega, ostavljajući za sobom oblake prašine.

Sada je bio siguran da je čovek, ostavljen da motri na njega, pripadao Ejbu Linu. Iznenađio ga je dok je pripaljivao cigaretu pred ulaznim vratima. Čovek se iznenada sreo sa Holidejem i prvo što mu je palo na pamet bilo je da se domogne kolta.

Holidej ga je preduhitrio udarcem u glavu. Zatim ga je onesvešćenog odvuкао u senku i tu ostavio.

Topot konja zamro je u noći. Tek tada je Džordžijanac poterao Miga iz drveća u polje.

*
* *

Sjahao je pored zida na zapadnoj strani i neko vreme razgledao okolinu. Onda je poveo konja malo niže, prema senci koju je pravilo granje drveća iza zida, rastući prema polju i nadnoseći se nad stazu. Tu se vinuo na sedlo, odupreši se čizmama o njega. Zatim je skočio...

Prstima je jedva dohvatio ivicu. Malo je stajao tako ukočen a onda se jednim zamahom zanjihao i dohvatio nogama produžetak ivice.

Ležao je priljubljen uza zid kratko vreme, odsluškujući.

Zatim je skočio dole.

— Ko je? — dopro je do njega nečiji glas. Učinilo mu se vrlo blizu.

Dok se pritaji u žbunju.

Pošto nije znao koliko je Ejb Lin ostavio čuvara oko kuće, morao je da radi brzo — i tiho.

Ugledao je čoveka sa puškom kako mu se približava.

Za bežanje nije bilo vremena.

Dok Holidej se uspravio. Čovek je zastao za trenutak.

— Ti si, Barko?

— Aha — promrmlja kockar, idući mu ususret. — Imaš li šibicu?

— Imam. Ali čekaj — ustuknu ovaj — otkad ti pušiš...

Džordžijanac je već bio kraj njega. Sevnula je kroz vazduh drška kolta ukrašena slonovačom i stražar se bešumno strmoglavio u travu.

Kockar se te noći kockao životom.

Išao je uspravan, kao da prelazi rastojanje između svog stola i šanka za kojim ga čeka brendi. Drukčije nije mogao. Svako šunjavanje bilo bi sumnjivo, na svakom šum čuvari bi pucali. Ovako je dovođio u nedoumicu.

Novi čovek stajao je podno velikog stepeništa koje je vodilo na veliku terasu. Mesec je, kao poručen, zašao za oblak i Holidejevo lice utonulo je pod senku šešira.

— Stani! — čuo je glas Lino-
vog stražara.

— Šalje me Lin — mirno kaza
Dok.

— Zašto?

— Potrebno mu je još ljudi...

— Još? A zašto nije poslao Če-
reka? Uostalom, nešto te nisam
video večeras...

Džordžijanac levom šakom skre-
nu cev njegove puške a desnom
mu poturi revolver pod nos.

— Da nisi pisnuo! — opomenuo
ga je šapatom.

— Ko... ko si ti? Šta to...

Holidej ga gurnu natrag, uza
zid.

— Koliko još drugara imaš oko
lo? — upita ga kockar.

— Ne znam... Neću da ka-
žem...

Holidej pojača pritisak cevi
svog oružja pod njegovim grlom.

— Govori... Ili ću ti razneti
grkljan!

— Trojica... Jedan je kod pod-
rumske kapije... Dvojica gore, u
hodniku i na terasi...

— Zašto se čuva podrum?

— Ne... znam... tamo samo
gazda ulazi... Ukh!

Čovek iznenada dobi žestok
udarac po glavi i ostade da visi u
Džordžijančevom naručju. Holi-
dej ga polako odvuče pod stepe-
nišnu senku i posadi tako da iz-
gleda kao da spava. Revolver i
pušku bacio je u prvi žbun.

Polako se šuljao uza zid.

Čuvar pored drvenih polukru-
žnih vratiju očigledno je spavao.

To je kockaru olakšalo posao. Ne-
milosrdno je lupio spavača po po-
tljku i jednostavno ga samo po-
merio u stranu.

Kapija je bila uglavljena u zid,
na samom kraju kuće. Učvršćiva-
la ju je jaka, velika greda spolja.
Kockar je to lako uklonio, ali vra-
ta su zaškripala kad je hteo da
otvori jedno krilo.

Zastao je i oslušnuo. Niko nije
čuo, izgleda. Bilo mu je potreb-
no samo toliko da se provuče.
Pomerao je santimetar po santi-
metar, okupan znojem. Morao je
brzo da radi, vreme je letelo.

Osetio je zadah truleži, vlage.
Nije smeo još da pali šibicu, pi-
pao je čizmom svaki stepenik po-
sebno a rukom se pridržavao za
zid.

Šta je to Ejb Lin čuvao u pod-
rumu pod stražom kad on nije bio
tu. Opljačkani novac? Ili...

Ili nešto sasvim drugo.

Upalio je šibicu, ali ledena stru-
ja odmah je ugasi. On kresnu
ponovo i zakloni plamičak rukom.
Nalazio se već pri dnu. Sasvim
dole video je još jednu zaravan,
od vlažne zemlje.

Holidej ugasi šibicu i nastavi
po mraku da silazi. Kada je stu-
pio nogom na ravno tle, upalio
je ponovo šibicu. Ugledao je ma-
la ali masivna vrata, sa velikom
metalnom rezom.

Oslušnuo je...

Iza vrata kao da se čulo zve-
ketanje metala. Kao da se kre-
tao pas vezan lancem. Holidej je
siušao da neki ljudi drže posebnu

vrstu pasa zatvorenu dok ne pobesne od gladi a onda ih puštaju na begunce i neprijatelje.

On izvadi kolt sa desne strane i rukom napipa rezu.

Zveket lanca se utišao...

Kockar polako odškrinu vrata, toliko da je mogao brzo da ih zatvori. Ništa se nije desilo. Nije pas bio u pitanju.

On kršnu ponovo šibicu.

Pri slabačkoj svetlosti ugledao je nečije zgrčeno telo pored kamenog zida. On podiže visoko upaljenu trsku i namršti se.

Nebesa, uzviknuo je u sebi.

Tamo se nalazio čovek u lancima!

Šibica utrne i on upali drugu.

Iz ugla do njega dopre suvo kašljanje. Dok Holidej zakorači u memljivi sobičak. Čovek pod njim grčio se ka ocrv, trepući očima. Bio je to star čovek, u jadnom stanju, prijave kose i brade, s ogromnim kolotovima ispod očiju... Na sebi je držao neke bedne ostatke odeće, a pored nogu okovanih u lance i gvozdene obruče, protrčali su pacovi...

— Ko... ste vi...? — čuo je kockar prigušen glas. Izgledalo je da dolazi sa nekog drugog sveta.

Kockar ponovo upali šibicu. Gledao je u čoveka i osetio da ga obuzima bes.

— Da niste vi... Hamilton? — upita ga kockar.

Čovek je ćutao neko vreme.

— Ko ste vi? Ja... ne znam... bio sam nekada Hamilton... Ko

ste vi? Jeste li došli... da me ubijete?

— Ne — odvrati Džordžijanac. — Došao sam da vas vodim napo-
lje.

— Napolje...? Kako...?

— Na vaš ranč. U slobodu.

Starac se skupio još više.

— Ne... vi lažete... Vodite me u smrt! Ne, ne...

— Ne brinite. Ja vas vodim odavde, u život.

*
* *

Barmen u „Palmi” samo što je prevrnuo poslednju stolicu na sto i zamahnuo metlom, čuo je snažno kucanje na ulaznim vratima.

Kroz zavese nije mogao da raspozna lica ispred, ali je zaključio da ih ima više.

— Zatvoreno je! — doviknuo je barmen.

Istog časa neko je nogom razvalio bravu i vrata su skoro iskočila iz ležišta.

Ejb Lin je ušao prvi.

Barmen je prebledeo i mahinalno krenuo prema šanku.

— Nisam znao da ste vi, mister Lin — pokušao je da se opravda.

Lin je bacio kratak pogled prema spratu a onda rukom pokazao da se smeste.

— Keč — upravio je Lin svoj prst prema barmenu, — hoćemo da pijemo. Donesi nam piće i upali lustere. Sklopili smo jedan no-

vi posao u Kolumbiji i hoćemo to da proglavimo.

Ljudi su se nasmejali čuvši o „poslu“ u Kolumbiji. Svi su znali šta je time gazda mislio. Ejb Lin je polako seo i pomilovao prstene na svojoj levoj ruci.

Rip Čerek se pojavio na ulaznim vratima i uputio se prema Linu.

— Našli smo Keniga — došapnuo je gazdi, sagnuvši glavu.

— Keniga? — nije shvatao Lin. Čerek nestrpljivo stisnu usta.

— To je čovek koga je Švedanin ostavio da pazi da Holidej ne iziđe slučajno iz saluna.

— Da. I onda?

— Kenig je bio u nesvestici. Našli smo ga pod verandom.

Ejb Lin preblede i skoči sa stolice.

— Potražite ga! — naredi.

Barmen Kač je zastao na pola puta sa poslužavnikom. Nije shvatio šta se dešava, ali je po Linovom izrazu lica zaključio da je najbolje da se povuče za šank i sačeka.

Čerek dađe znak još dvojici da pođu sa njim.

Ejb Lin je razmestio ljude po celoj sali, a sam je nervozno sve češće zavlačio ruku pod kaput. Nije želeo da se susretne sa koc-karem licem u lice. Nadao se da će sve to obaviti Čerek umesto njega.

U salunu „Palma“ vladala je grobna tišina.

Onda su se čuli koraci na spratu. Ejb Lin sa nadom uputi po-

gled naviše, očekujući povoljan znak od Čereka. Međutim, znao je da su to samo nada...

Čerek je zastao na vrhu stepeništa i čutke odmahnuo glavom.

— Progovori! — dreknu Lin.

— Nije u sobi! — odazva se ovaj.

— Nije? Nego gde je, do đavola? — urlao je Lin, stežući pesnice pred sopstvenim licem.

Rip Čerek je pogledao nekud, preko njihovih glava. Lin pođe pogledom u istom pravcu.

Bio je to pravac Linovog poseda.

Nebesa!

— Na konje! — povikao je Lin i podigao ruku.

Čerek je strčao niz stepenice i svi su krenuli napolje,

A tada su se ulazna vrata otvorila i pred njima se isprečio visok čovek u plavoj košulji. Limena zvezda na prsima bljesnula je prema oskudnoj svetlosti dovoljno jasno.

Šerif Li Vejn se raskoračio, držeći šaku na dršci kolta.

— Polako! — rekao je hladnim glasom. — Svi ostajete ovde!

— Šta si rekao? — zauria Lin i pođe prema njemu.

Ali zastao je kao ukopan: cev maršalovog revolvera gledala mu je pravo u oči.

— Šta to znači, Vejn? — pretećim glasom mu se obrati Lin. Čerek stade uz svog gazdu. Čekao je da na njegov mig prospe mozak maršalu Sonore. — Ja žurim!

— Zbog čega? — mirno uzvratí maršal. — Ako mičlimo na istu stvar, onda nema potrebe da jašete...

Lin izmenja poglede sa Čerekom.

— Budite jasniji, maršale! — javi se Rip.

— Imate posetu, mister Lin.

— Posetu?

— Tačno. Jedan čovek želi da vas vidi. Tu je napolju, pred vratima.

— Holidej? — ohladi se Lin.

— Nije Holidej tamo — prosuo se po banditima metalno hladan glas — već ovde!

Svi su se okrenuli, kao opareni.

Čovek iz Džordžije stajao je kao duh na vrhu stepeništa, lako raskoračen, sa rukama prekrštenim na grudima. Svetlost je padala samo od ramena naniže. Lice mu se nalazilo u senci. Pa ipak, iz polumraka svi su jasno videli sjaj njegovih plavih očiju.

Ejb Lin bi najradije pobegao, ali sad nije imao kud. Zaklanjao se iza Čereka.

Njegovi ljudi su se zbunjeno okretali, ne znajući šta da urade. S jedne strane zakon, istina usamljen, ali zakon — a sa druge legenda koje se njihov gazda plašio više nego smrti!

Dok Holidej!

Niko više nije bio siguran u sebe. Svi koji su pošli da ga ubiju, završavali su s metkom u telu. Prvi Slotter, pa Bol, onda Hjuze, Mek Marej... Jedan za drugim

izbacivani su iz čizama na putu kojim je kockar dolazio bez poziva. I bez dobrodošlice.

— Nisam znao da su se udružili zakon i revolveraši! — javio se Ejb Lin, ali maršal se ne obazre na tu upadicu.

— Doveo sam vam nekog, mišće Lin! — rekao je i povukao se malo natrag, prema vratima.

Ejb Lin je iskolačio oči. Izgledao je kao gromom pogođen.

Do njega, Rip Čerek je osetno prebledelo. Ostali su buljili u prikazu na vratima kao u avet.

A Obri Hamilton, on je to bio, zaista je ličio na avet!

Ušao je, vukući za sobom lance, odrpan, priljav, mršav — senka od čoveka. Na svaki zvuk lannaca Ejb Lin bi trepnuo i trzao se kao da ga noževima bodu...

Tišina u salunu prosto se mogla rukama opipati.

Onemoćali i izgladneli Obri Hamilton, rančer za koga je Sonora mogla da se zakune da je mrtav, ispružio je prema Linu svoju tanku ruku, sa prstima na kome su se pojavili dugi nokti kao u ptice grabljivice.

Ejb Lin je ustuknuo i skoro jauknuo:

— Neee!

Rip Čerek je munjevito pružio ruku prema oružju, ali ga je presekao kockarev glas.

— Ne bih to pokušao, plavokosi!

Čerek se polako okrenuo.

— Meni si to rekao? — upitao je.

Njegovi prijatelji se po navici malo odmakoshe od njega. Ejba Lin je neprimetno zavruckao ruku pod kaput.

— Bez pucnjave! gospodo! — otrezni ih maršalov glas. — Predaćete oružje, svi!

— Šalite se, maršale? — upade Lin. — S kakvim pravom mi se tako obraćate? I ko je taj starac tu? Nećete reći da je Hamilton, iako liči na njega? Kakve to veze ima sa mnom?

Li Vejn se zagleda u najbogatiju hulju u Sonori. Sad mu je i samom ponešto bivalo jasno.

— Rekao sam da svi predate oružje! — izjavi oštro. — Imam svedoka koji će što-šta ispričati na sudu, mister Lin!

Bledilo ponovo prekri lice Ejba Lina. On pogleda u Čereka i on to shvati kao znak.

Desna ruka Ejba Lina istrkla je kolt iz korica. Ako je neko očekivao da će Čerek pucati u Holideja — varao se. On je uperio revolver prema iznemoglom starcu, vlasniku ranča za kojim je toliko žudeo njegov gazda. Bolje bez svedoka i bez zlata nego na vešala otići.

Svi su morali da umru ove noći!

Maršal Li Vejn kao da je za delić sekunde ranije naslutio Čerekov pokret pa je staroga zaštitio telom. Hitac upućen u Obrija Hamiltona završio je u ramenu Li Vejna.

Žilavi momak sa zvezdom na košulji samo se malo sagao ali kolt nije ispuštao iz ruke.

Ali sa vrha stepeništa „propevali” su koltovi Doka Holideja.

Čovek iz Džordžije je pucao iz obe ruke, sejući paniku i jauke među Linovim momcima.

Vatra iz niklovanih cevi nije imala milosti i nije birala mesta za olovo. Ljuti barutni dim peo se prema tavanici i ujedao za oči. Banditi su padali, sudarali se među sobom, a oni koji su stigli da pucaju — više nisu zatekli Džordžijanca na stepeništu.

Sada je bio dole.

Ejba Lin je izvadio svoj „lajting” ispod kaputa i tražio priliku da ustrelji Hamiltona. Ležao je iza jednog prevrnutog stola za kockanje.

Maršal Li Vejn je ispucao sve metke u gomilu koja se pred njim povijala, gurala i urlala.

Zatim je nastala tišina.

Mrtvi i ranjeni preplavili su salu u „Palmi” neki minut iza ponoći.

Ejba Lin se osvrnu oko sebe i, zahvaćen paničnim strahom, zaključio da je ostao sam.

Čereka nije nigde bilo!

— Izlazi, Lin! — začuo se oštar maršalov glas.

— Nikada! — odgovorio je ovaj, skrivajući glavu iza stola.

— Onda dolazim po tebe! — dobacio mu je šerif.

Međutim, Ejba Lin nije čekao da maršal dođe. Iznenada je iskočio i podigao revolver.

Odjeknuo je prasak.

„Lajting” iz Linove ruke odleteo je čak u suprotni ugao. Zabe-

zeknuti lupož pogledao je u svo-
ju šaku a onda u pravac odakle
se stvorio taj čudezni hitac.

Tamo je stajao Dok Holidej.

Prolazio je već između tela pa-
lih bandita prema šanku. Barmen
je provirio da izvidi situaciju i
naleteo pravo na Holidejevo li-
ce. Zadržtao je.

— Imaš pušku, burazeru?

— I... imam... — odgovorio
je Keč.

— Onda je uzmi i drži ove ubi-
ce u šahu dok previjem šerifa.

— Ra... zumem!

Slobodnom rukom Li Vejn je
držao kolt, dok mu je drugo ra-
me previjao bivši zubar iz Bos-
tona. Barmen je klečao na šan-
ku i vrlo savesno prelazio pogle-
dom preko razoružanih bandita.
Među njima, Ejba Lin je ličio na
lešinara kome su očerupali krila.

— Čerek je pobegao! — pros-
tenjao je Vejn, kada mu Dok ma-
lo jače priteže zavoj.

— Neće daleko!

— Prokleta ste sigurni u sve
što kažete! — promumla šerif.

— I jesam — potvrdi Dok, po-
šavši prema vratima.

Maršal je gledao za njim.

— Kuda ćete?

— Po Čereka — objasni Dok i
iziđe.

•
• •

Rip Čerek je grozničavo praz-
nio kasu Ejba Lina: iz čeličnih
pregrada trpao je u bisage svež-

njeve novčanica koje je Lin ug-
lavnom dobijao kao „porez“ iz
Kolumbije.

Sve momke, koje je zatekao,
poslao je u Sonoru da se nađu
Linu pri ruci.

Tako je ostao sam i mogao je
nesmetano da radi. Dok se guž-
va u gradu stiša on će biti dale-
ko, prema jugu. Tamo gde je na-
meravao da pobegne i Roki Da-
jamond, ali sa mnogo manjim „za-
logajem“.

Kada je sve potrpio, ugasio je
jednim pokretom lampu i soba
je utonula prvo u mrak, a onda se
razbila mesečina. Rip Čerek je
strašno žurio.

Ali ne toliko brzo da bi uma-
kao Holideju.

Džordžijanac je otvorio vrata
i zatekao revolveraša na sredini
velike sobe.

Kao ukleta senka ocrtavala se
prilika poznatog kockara u ramu
velikih vrata od teškog, skupoc-
nog drveta.

Rip Čerek je polako spustio
torbe.

Između njih rasprostirala se
tišina, isprekidana ubrzanim ubi-
čnim disanjem.

Holidej je bio poslednja rampa
pred Čerekov voz iz Sonore.
Znao je da sa Džordžijancem ne-
ma pogađanja. Nikakav novac ne
može obraditi velikog kockara.

Tako su, u ranim jutarnjim ča-
sovinama, u sobi Ejba Lina sevuili
narandžasti plamenovi i zagluš-
juća buka koltova.

Mesečina je, kao bela čipkasta zavesa, pala preko opruženog tela Ripa Čereka...

•
• •

Maršal Li Vejn uzalud je čekao Holidejev povratak.

Kada je rano ujutru sa nekoliko dobrovoljaca odjahao na Li-

nov posed, našao je mrtvog revolveraša u sobi. Bisage sa novcem ležale su pored njega, kao nadgrobni spomenik.

Holideju se zameo trag.

Možda u brdima Sijera Nevada, ili ivicom pustinje Kolorado, svako jedno.

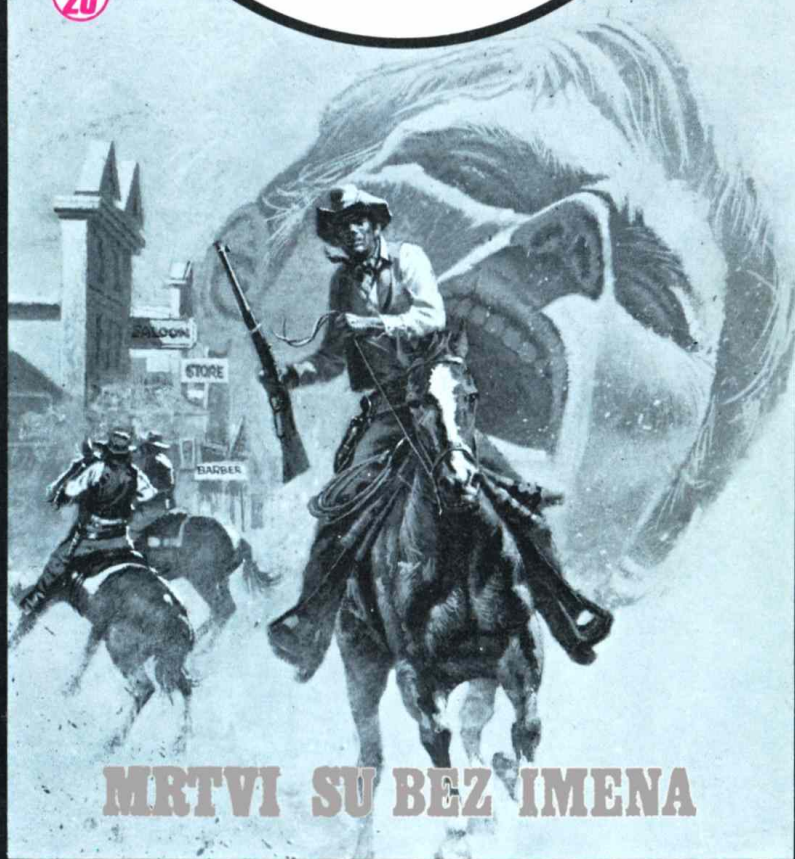
Za njim je ostala još jedna priča, još jedna legenda.

Legenda o Doku Holideju...

K R A J

DOK HOLIDEJ

broj
20

MRTVI SU BEZ IMENA

SVAKOG 1. U MESECU

1. decembar 1973.